

**Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy LOTOS S.A.
za rok 2012**

SPIS TREŚCI

1. Informacje o Grupie LOTOS S.A.	4
1.1. Organizacja i zarządzanie w Grupie LOTOS S.A.	5
1.1.1. Struktura organizacyjna Grupy LOTOS S.A. oraz informacje o posiadanych przez spółkę oddziałach (zakładach)	5
1.1.2. Zmiany w organizacji i zarządzaniu w Grupie LOTOS S.A.	7
1.1.3. Zmiany własnościowe w Grupie Kapitałowej LOTOS w 2012 roku	8
1.1.4. Zmiany w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Grupy LOTOS S.A. z innymi podmiotami	9
1.2. Zatrudnienie w Grupie LOTOS S.A.	10
1.2.1. Struktura zatrudnienia w Grupie LOTOS S.A.	10
1.2.3. System kontroli programów akcji pracowniczych	12
2. Działalność operacyjna Grupy LOTOS S.A. i uwarunkowania jej działalności	13
2.1. Obowiązująca Strategia Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011 – 2015	13
2.2. Charakterystyka wewnętrznych i zewnętrznych czynników rozwoju	14
2.3. Ryzyka w działalności Grupy Kapitałowej LOTOS	14
2.4. Charakterystyka branży	21
2.5. Podstawowe produkty, towary i usługi	27
2.6. Logistyka	31
2.7. Ochrona Środowiska	34
2.8. Badania i rozwój	35
2.9. Istotne wydarzenia w 2012 roku	36
2.10. Istotne umowy oraz postępowania sądowe w 2012 roku	40
2.10.1. Umowy znaczące dla działalności zawarte w 2012 roku	40
2.10.2. Istotne transakcje z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe	43
2.10.3. Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	43
2.10.4. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	44
3. Sytuacja finansowa Grupy LOTOS S.A.	45
3.1. Wyniki Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku	45
3.1.1. Sprawozdanie z całkowitych dochodów	45
3.1.2. Sprawozdanie z sytuacji finansowej	47
3.1.3. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	49
3.1.4. Ocena czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających wpływ na wyniki z działalności	49
3.1.5. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi a wcześniej publikowanymi prognozami wyników	49
3.2. Inwestycje	50
3.2.1. Inwestycje rzeczowe	50
3.2.2. Inwestycje kapitałowe	50
3.2.3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych w porównaniu do	

wielkości posiadanych środków	50
3.3. Finansowanie	51
3.3.1. Umowy kredytowe i pożyczki udzielone w 2012 roku.....	51
3.3.2. Poręczenia, gwarancje oraz pozostałe zabezpieczenia	52
3.3.3. Ocena dotycząca zarządzania zasobami finansowymi	53
3.3.4. Wykorzystanie wpływów z emisji w ramach realizacji celów emisyjnych	57
4. Akcje Grupy LOTOS S.A.	58
4.1. Grupa LOTOS S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych.....	58
4.2. Polityka dywidendowa	61
4.3. Nabycie udziałów (akcji) własnych	62
4.4. Akcje i udziały w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących.....	62
4.5. Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy	62
5. Ład korporacyjny	63
5.1. Akcjonariat	63
5.1.1. Znaczące pakiety akcji.....	63
5.1.2. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień	65
5.1.3 Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa oraz ich wykonywanie w spółkach kapitałowych	65
5.1.4. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu	66
5.1.5. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	69
5.2. Funkcjonowanie organów Spółki	69
5.2.1. Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A.	69
5.2.2. Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A.	70
5.2.3. Zarząd Grupy LOTOS S.A. oraz uprawnienia poszczególnych członków	76
5.2.4. Zasady zmiany statutu Grupy LOTOS S.A.	80
5.3. Zbiór zasad ładu korporacyjnego, które Grupa LOTOS S.A. stosowała w 2012 roku	80

1. INFORMACJE O GRUPIE LOTOS S.A.

Grupa LOTOS S.A. to pionowo zintegrowany koncern naftowy, zajmujący się wydobywaniem i przerobem ropy naftowej oraz sprzedażą hurtową i detaliczną wysokiej jakości produktów naftowych. Jest producentem i dostawcą m.in. benzyny bezołowiowej, oleju napędowego, lekkiego oleju opałowego, paliwa lotniczego oraz ciężkiego oleju opałowego. Koncern specjalizuje się także w produkcji i sprzedaży olejów smarowych i asfaltów.

Głównym rynkiem obsługiwanym przez Grupę LOTOS S.A. jest rynek polski. W 2012 roku udział sprzedaży krajowej w globalnej sprzedaży przedsiębiorstwa wyniósł 74,8%.

Obecnie obowiązująca strategia biznesowa na lata 2011-2015 zakłada umocnienie pozycji Grupy Kapitałowej LOTOS jako silnego, innowacyjnego i efektywnie rozwijającego się podmiotu, który odgrywa znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego kraju, a w swojej działalności postępuje z poszanowaniem zasad społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju.

Grupa LOTOS S.A. jest Spółką Akcyjną, której akcje notowane są od czerwca 2005 roku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW).

Poprzez spółki LOTOS Petrobaltic S.A. i LOTOS Exploration and Production Norge AS (LOTOS Norge) koncern prowadzi prace poszukiwawczo-wydobywcze w zakresie eksploatacji złóż ropy naftowej na Morzu Bałtyckim oraz w obszarze Norweskiego Szelfu Kontynentalnego. Dzięki spółce AB LOTOS Geonфта koncern ma także dostęp do lądowych złóż węglowodorów, zlokalizowanych na terytorium Litwy. Rozwój działalności w segmencie poszukiwań i wydobywania jest priorytetem strategii na lata 2011-2015, zgodnie z którą w 2015 roku zakładane jest osiągnięcie wydobywania ropy naftowej na poziomie 1,2 mln ton rocznie.

Dzięki zakończeniu inwestycji zrealizowanych w ramach Programu 10+ przerób ropy naftowej w 2012 roku wyniósł 9,7 mln ton i był to najwyższy poziom w historii funkcjonowania gdańskiej rafinerii.

Pod marką LOTOS funkcjonuje ogólnopolska sieć około 405 stacji paliw, czwarta co do wielkości sieć w Polsce. Za jej pośrednictwem koncern oferuje produkty i usługi segmentu premium, w którym działają także stacje autostradowe oraz od 2011 roku w segmencie ekonomicznym reprezentowanym przez dynamicznie rozbudowywaną na rynku sieć LOTOS Optima. Do 2015 roku zakładane jest uzyskanie udziału w rynku detalicznym w wysokości 10% oraz utrzymanie udziału w krajowym rynku paliw na poziomie 30%. Na koniec 2012 roku udział Grupy Kapitałowej LOTOS w sprzedaży detalicznej paliw w Polsce wyniósł 8%, zaś w krajowym rynku paliw 34,3%.

Zatrudnienie w Grupie LOTOS S.A. w końcu 2012 roku wynosiło 1.349 osób. Przychody ze sprzedaży wyniosły 31.071,9 mln zł, co stanowi wzrost o 14% w porównaniu z 2011 rokiem. Zysk operacyjny w 2012 roku wyniósł 556,3 mln zł, a zysk netto 836,4 mln zł.

1.1. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE W GRUPIE LOTOS S.A.

W 2012 roku nastąpiły istotne zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy LOTOS S.A. Wprowadzenie zmian było konsekwencją zmian w składzie Zarządu Grupy LOTOS S.A. oraz miało na celu między innymi:

- zapewnienie realizacji obowiązującej do 2015 roku strategii biznesowej,
- wzrost rangi, decyzyjności, odpowiedzialności i efektywności segmentów,
- doskonalenie modelu zarządczego,
- minimalizację kosztów zarządczych
- usprawnienie raportowania segmentowego,
- usprawnienie komunikacji,
- optymalizację obszarów związanych z obsługą finansowo-księgową, Społeczną Odpowiedzialnością Biznesu (tj. CSR) i sponsoringiem, zarządzaniem informatyką, zarządzaniem ryzykiem finansowym oraz zarządzaniem majątkiem.

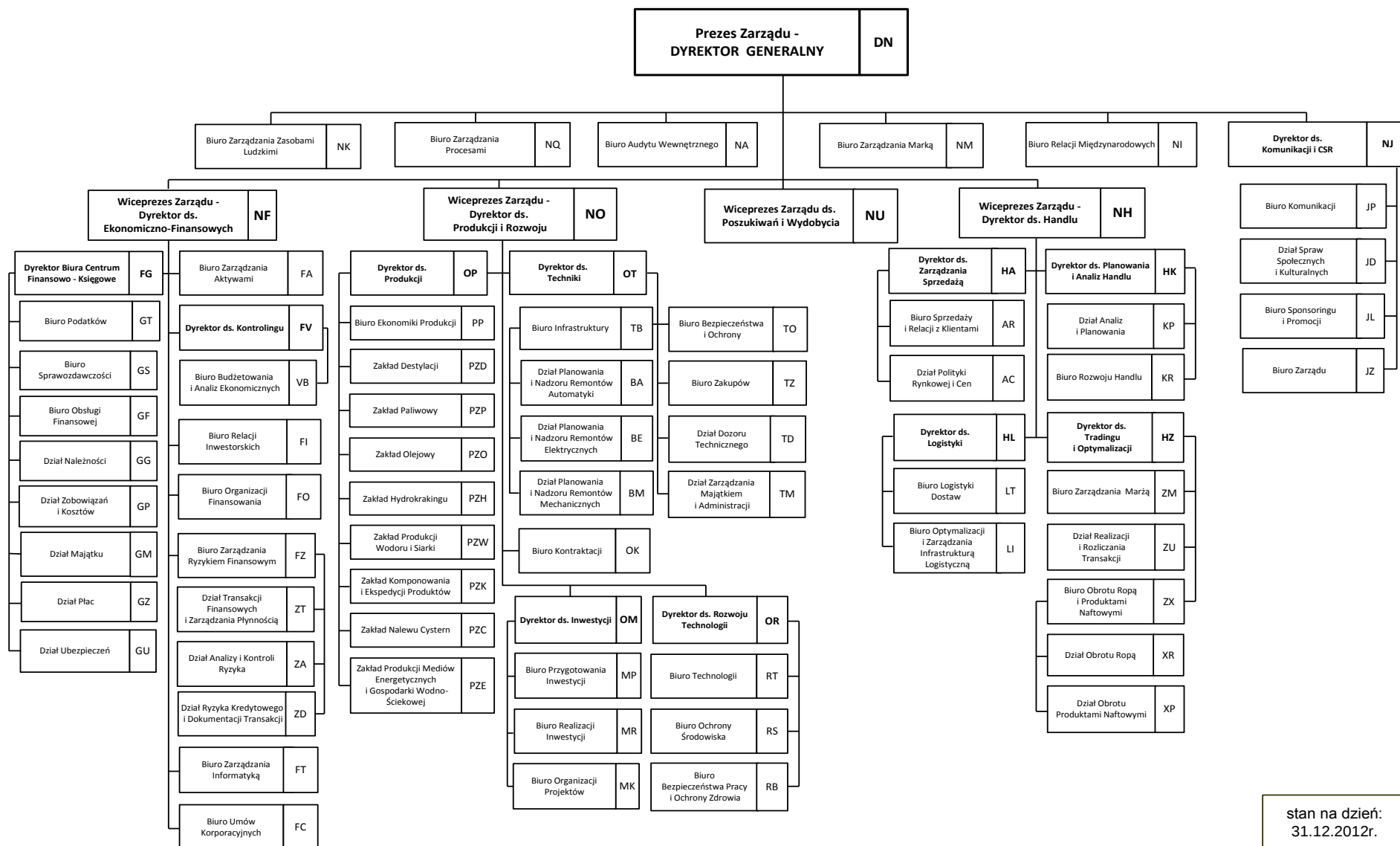
1.1.1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA GRUPY LOTOS S.A. ORAZ INFORMACJE O POSIADANYCH PRZEZ SPÓŁKĘ ODDZIAŁACH (ZAKŁADACH)

W strukturze organizacyjnej Grupy LOTOS S.A., która przedstawia obowiązującą hierarchię zarządzania, podporządkowanie jednostek organizacyjnych, oraz podział pracy, powiązania między funkcjami i zadaniami realizowanymi w Spółce, na dzień 31 grudnia 2012 roku funkcjonowały następujące jednostki organizacyjne:

- 15 pionów, w tym 5 podległych bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu,
- 35 biur,
- 19 działów,
- 8 zakładów.

Pion to grupa komórek organizacyjnych przyporządkowanych określonym członkom kadry kierowniczej, posiadającym uprawnienia decyzyjne w zakresie prowadzonej działalności, wyodrębnionych głównie wg kryterium realizowanych funkcji. Podstawowym zadaniem biura jest wspomaganie procesu decyzyjnego odpowiednio Dyrektora Generalnego lub dyrektorów pionów. Dział realizuje wyznaczoną funkcję, zaszeregowaną w hierarchii o szczebel niższy niż biuro. Zakład jest operacyjnym fragmentem przedsiębiorstwa realizującym bezpośrednio funkcje operacyjno – wykonawcze.

Grupa LOTOS S.A. nie posiada oddziałów (zakładów) w rozumieniu Ustawy o Rachunkowości.

stan na dzień:
31.12.2012r.

1.1.2. ZMIANY W ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIU W GRUPIE LOTOS S.A.

Zmiany w strukturze organizacyjnej przedsiębiorstwa Grupy LOTOS S.A. wprowadzone na mocy uchwały Zarządu Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku:

Z dniem 10 lipca 2012 roku w związku z reorganizacją struktury Centrum Finansowo-Księgowe (FG) i wydzieleniu zespołów ds. Obsługi Finansowo-Księgowej dedykowanych do realizacji zadań na rzecz poszczególnych spółek zależnych Grupy LOTOS S.A., uległy likwidacji w Pionie Dyrektora Biura Centrum Finansowo-Księgowe (FG) dwie komórki organizacyjne:

- a) Dział Księgowości Handlowej (GH),
- b) Dział Rozliczeń Hurtowo-Detalicznych (GD),

Z dniem 1 listopada 2012 roku wprowadzono zmiany w następujących pionach:

1. Dyrektora Generalnego (DN) polegające na:

- c) likwidacji Pionu Zastępcy Dyrektora Generalnego (NW),
- d) likwidacji w Pionie Dyrektora ds. Komunikacji i CSR (NJ):
 - Biura Informacji (JP),
 - Biura Sponsoringu, Spraw Społecznych i CSR (JS),
 - Działu Organizacji Wydarzeń (JW),
- e) utworzeniu w Pionie Dyrektora ds. Komunikacji i CSR komórek organizacyjnych:
 - Biura Komunikacji (JP),
 - Działu Spraw Społecznych i Kulturalnych (JD),
 - Biura Sponsoringu i Promocji (JL),
 - Biura Zarządu (JZ),

2. Dyrektora ds. Ekonomiczno-Finansowych (NF) polegające na:

- a) utworzeniu Biura Zarządzania Informatyką (FT),
- b) powołaniu Biura Umów Korporacyjnych (FC),
- c) utworzeniu w pionie Dyrektora Biura Centrum Finansowo-Księgowe (FG):
 - Działu Ubezpieczeń (GU),
- d) wydzieleniu bezpośrednio podległych Szefowi Biura Zarządzania Ryzykiem Finansowym (FZ):
 - Działu Transakcji Finansowych i Zarządzania Płynnością (ZT),
 - Działu Analiz i Kontroli Ryzyka (ZA),
 - Działu Ryzyka Kredytowego i Dokumentacji Transakcji (ZD).

3. Dyrektora ds. Produkcji i Rozwoju (NO):

- a) utworzeniu w pionie Dyrektora ds. Techniki (OT):
 - Biura Bezpieczeństwa i Ochrony (TO),
 - Działu Zarządzania Majątkiem i Administracji (TM),

oraz utworzono nową jednostkę organizacyjną: Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania (NU).

1.1.3. ZMIANY WŁASNOŚCIOWE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ LOTOS W 2012 ROKU
Zmiany w kapitałach zakładowych spółek Grupy Kapitałowej LOTOS w 2012 roku

Spółka	Data rejestracji	Kapitał przed	Zwiększenie / spadek	Kapitał po	Waluta	Uwagi
LOTOS Petrobaltic S.A.	2-lut-2012	96 600 000	2 800 000	99 400 000	PLN	emisja 280 000 szt. akcji imiennych serii C o wartości nominalnej 10 zł każda akcja
LOTOS E&P Norge AS*	14-sty-2012	572 733 964	91 984 477	664 718 441	NOK	emisja akcji serii B (wart nominalna 1 NOK/szt)
	20-gru-2012	664 718 441	115 000 000	779 718 441	NOK	emisja akcji serii B (wart nominalna 1 NOK/szt)
	20-gru-2012	779 718 441	171 000 000	950 718 441	NOK	emisja akcji serii B (wart nominalna 1 NOK/szt)
AB LOTOS Geonafta	14-maj-2012	168 256	337 322	505 578	LTL	podwyższenie wartości nominalnej każdej akcji z 1 LTL do 3 LTL
	20-sie-2012	505 578	(287 175)	218 403	LTL	umorzenie 95 725 szt akcji własnych o wartości nominalnej 3 LTL
UAB Genciu Nafta	13-lip-2012	16 900 000	(16 890 000)	10 000	LTL	umorzenie 1 689 000 zwykłych udziałów o wartości nominalnej 10 LTL

*w dniu 30 stycznia 2013 roku podjęta została uchwała o podwyższeniu kapitału LOTOS EPN o kwotę 53 mln NOK, subskrypcja otwarta do 30 kwietnia 2013r.

Wykup akcji od akcjonariuszy LOTOS Petrobaltic S.A.

Zdarzenie	Data rejestracji w księdze akcyjnej	Ilość akcji	Uwagi
Wykup akcji od akcjonariuszy LOTOS Petrobaltic S.A.	20-mar-2012	26 sztuk	Transakcja zakończyła procesy wykupu na zasadzie dobrowolnej sprzedaży
Decyzja o przymusowym wykupie od akcjonariuszy mniejszościowych	24-maj-2012	-	Z wyłączeniem akcji należących do Skarbu Państwa, tj. Grupę LOTOS S.A. posiadającego 9.934.851 szt. akcji, co stanowi 99,95% udziału w kapitale zakładowym LOTOS Petrobaltic S.A.
Wpis w księdze akcyjnej o przeniesieniu przymusowym	20-gru-2012	218 sztuk	Pierwsza transza akcji podlegających procesowi przymusowego wykupu (przeniesienie własności na rzecz Grupy LOTOS S.A.)
Wpis w księdze akcyjnej o przeniesieniu przymusowym	18-lut-13	470 sztuk	Druga transza akcji podlegających procesowi przymusowego wykupu (przeniesienie własności na rzecz Grupy LOTOS S.A.)

Przejęcie pełnej kontroli nad UAB Manifoldas, spółką zależną od AB LOTOS Geonafta

28 listopada 2012 roku, po uzyskaniu zgody litewskiego urzędu antymonopolowego oraz spełnieniu się szeregu innych istotnych warunków umowy, nastąpiło nabycie przez spółkę zależną od LOTOS Petrobaltic S.A., tj. spółkę AB LOTOS Geonafta, 50% udziałów spółki UAB Manifoldas. Przeprowadzona transakcja była wynikiem realizacji postanowień zawartej 27 września 2012 roku w Wilnie warunkowej umowy sprzedaży 50% udziałów w spółce UAB Manifoldas pomiędzy AB LOTOS Geonafta a osobą fizyczną. Realizacja transakcji pozwoliła spółce AB LOTOS Geonafta objąć pełną kontrolę nad spółką UAB Manifoldas.

Sprzedaż udziałów w spółce LOTOS Parafiny Sp. z o.o.

Realizując strategię zakładającą koncentrację na działalności podstawowej Grupa LOTOS S.A. sprzedała udziały w spółce LOTOS Parafiny Sp. z o.o. Transakcja, zakończona 10 stycznia 2012 roku, polegała na sprzedaży 100% udziałów przez Grupę LOTOS S.A. spółce Krokus Chem Sp. z o.o., w której swoje udziały posiada

Fundusz Nova Polonia Natexis II oraz kadra menadżerska LOTOS Parafiny. Elementem transakcji było zawarcie 29 listopada 2011 roku siedmioletniej umowy na dostawy gaczy parafinowych przez Grupę LOTOS S.A. na rzecz LOTOS Parafiny Sp. z o.o. (raport bieżący Grupy LOTOS S.A. 37/2011 z 30 listopada 2011 roku).

1.1.4. ZMIANY W POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH LUB KAPITAŁOWYCH GRUPY LOTOS S.A. Z INNYMI PODMIOTAMI

Jedyną znacząca zmianą w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych w 2012 roku było nabycie przez spółkę zależną od LOTOS Petrobaltic S.A., tj. spółkę AB LOTOS Geonafra, 50% udziałów spółki UAB Manifoldas.

Wykaz podmiotów, w których Spółka posiada bezpośredni udział w kapitale lub w ogólnej liczbie głosów w organie stanowiącym podmiotu

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale podstawowym	
			31.12.2012	31.12.2011
LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%	100,00%
LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
LOTOS Oil S.A.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%	100,00%
LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	100,00%	100,00%
Technical Ship Management Sp. z o.o.	Gdańsk	Z dniem 1 października 2012 roku spółka rozpoczęła prowadzenie działalności usługowej wspomagającej transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków.	- ⁽¹⁾	100,00%
LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%	100,00%
LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%	100,00%
LOTOS Lab Sp. z o.o.	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%	100,00%
LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%	100,00%
LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%	100,00%
LOTOS Parafiny Sp. z o.o.	Jasło	Produkcja i sprzedaż mas parafinowych	- ⁽²⁾	100,00%
LOTOS Tank Sp. z o.o.	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym do dnia 16 października 2011 roku oraz od dnia 1 stycznia 2013 roku, usługi logistyczne	100,00%	100,00%
LOTOS Czechowice S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%	100,00%
LOTOS Jasło S.A.	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100,00%	100,00%
LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,96% ⁽³⁾	99,95% ⁽³⁾
LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o.	Jasło	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%
AB LOTOS Geonafra (spółka posiada swoją grupę kapitałową)	Gargždai, Litwa	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	0,00137%	0,00137%
LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	0,005%	0,005%
RCEkoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	0,005%	0,005%

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale podstawowym	
			31.12.2012	31.12.2011
LOTOS Exploration & Production Norge AS	Stavanger Norwegia	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej na norweskim szelfie kontynentalnym; świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej	0,00000013%	0,00000002%

⁽¹⁾ W dniu 31 lipca 2012 roku Grupa LOTOS S.A. sprzedała 100% udziałów spółki Technical Ship Management Sp. z o.o. (dawniej LOTOS Ekoenergia Sp. z o.o.) na rzecz Miliana Shipholding Company Ltd.

⁽²⁾ W dniu 30 listopada 2011 roku Grupa LOTOS S.A. podpisała ze spółką Krokus Chem Sp. z o.o. przedwstępny umowę sprzedaży 100% udziałów spółki LOTOS Parafiny Sp. z o.o. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Spółka wykazała udziały spółki LOTOS Parafin Sp. z o.o. jako aktywa przeznaczone do sprzedaży. W dniu 10 stycznia 2012 roku nastąpiła sprzedaż 100% udziałów spółki LOTOS Parafiny.

⁽³⁾ Korzystając z przysługującego prawa poboru, w dniu 15 grudnia 2011 roku Grupa LOTOS S.A. złożyła zapisy na akcje nowej emisji serii C spółki LOTOS Petrobaltic S.A. Grupa LOTOS S.A. w podwyższonym kapitale zakładowym spółki LOTOS Petrobaltic S.A. objęła 279.996 sztuk akcji o łącznej wartości 53.980 tys. zł, wykazane na dzień 31 grudnia 2011 roku w pozycji „Należności z tytułu nabycia udziałów i akcji w jednostkach powiązanych”, patrz Nota 15 Dodatkowych informacji i objaśnień. W dniu 2 lutego 2012 roku dokonano rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce LOTOS Petrobaltic S.A.

Ponadto, Grupa LOTOS S.A. kontynuowała proces wykupu akcji od udziałowców niekontrolujących w procesie dobrowolnego wykupu akcji, który został zakończony pod koniec marca 2012 roku. W okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do zakończenia procesu dobrowolnego wykupu akcji Grupa LOTOS S.A. nabyła 26 sztuk akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 3 tysięcy złotych stanowiących 0,0003% kapitału podstawowego.

Wobec pozostałych akcji będących w posiadaniu udziałowców niekontrolujących, z wyłączeniem akcji należących do Skarbu Państwa Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki LOTOS Petrobaltic S.A. w dniu 8 maja 2012 roku podjęło uchwałę w sprawie przymusowego wykupu akcji przez akcjonariusza większościowego, tj. Grupę LOTOS S.A.

W ramach przymusowego wykupu akcji do dnia 31 grudnia 2012 roku Grupa LOTOS S.A. nabyła 1.421 sztuk akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 179 tys. zł stanowiących 0,0146% kapitału podstawowego, z czego 218 sztuk akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 28 tys. zł stanowiących 0,0022% kapitału podstawowego zostało wpisanych do księgi akcyjnej.

W wyniku przeprowadzonych transakcji nabycia akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. w ramach procesu dobrowolnego i przymusowego wykupu akcji od udziałowców niekontrolujących w latach 2011 i 2012 oraz podwyższenia kapitału zakładowego w spółce LOTOS Petrobaltic S.A. Grupa LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2012 roku posiada 99,96% w kapitale podstawowym spółki LOTOS Petrobaltic S.A., w tym 9.935.069 sztuk akcji, wpisanych do księgi akcyjnej stanowiących 99,95% w kapitale podstawowym spółki LOTOS Petrobaltic S.A.

1.2. ZATRUDNIENIE W GRUPIE LOTOS S.A.

1.2.1. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GRUPIE LOTOS S.A.

Struktura zatrudnienia w Grupie LOTOS S.A. w podziale na rodzaj stanowiska pracy (stan na 31 grudnia 2012 roku)

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Etaty
stanowiska robotnicze	512	5	517	521
stanowiska nierobotnicze	420	412	832	802
Razem	932	417	1 349	1323

Struktura zatrudnienia w Grupie LOTOS S.A. w podziale na rodzaj wykształcenia (stan na 31 grudnia 2012 roku)

Wykształcenie	Stanowiska nierobotnicze	Stanowiska robotnicze	Razem	
			Ilość	%
wyższe	655	88	743	55,00%
średnie zawodowe	99	280	379	28,00%
średnie ogólne	71	71	142	11,00%
zasadnicze zawodowe	6	65	71	5,00%
podstawowe	1	13	14	1,00%
Razem	832	517	1349	100,00%

1.2.2. UMOWY ZAWARTE POMIĘDZY EMITENTEM A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI ORAZ WARTOŚĆ WYNAGRODZEŃ, NAGRÓD LUB KORZYŚCI WYPŁACONYCH OSOBOM ZARZĄDZAJĄCYM I NADZORUJĄCYM GRUPĘ LOTOS S.A.
Umowy przewidujące rekompensatę

Poza standardowymi umowami o pracę zawartymi pomiędzy osobami zarządzającymi a Grupą LOTOS S.A. w 2012 roku nie zawarto umów przewidujących rekompensatę w przypadku rezygnacji tych osób lub zwolnienia ich z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następowałoby z powodu połączenia Spółki poprzez przejęcie.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu Grupy LOTOS S.A. za 2012 rok (tys. zł)

Członkowie Zarządu	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	Nagrody jubileuszowe	Świadczenia pracownicze w formie akcji	Zarząd-jednostki zależne*	Razem wynagrodzenie wypłacone
Paweł Olechnowicz	319	-	-	1 081	1 400
Marek Sokołowski	315	-	-	641	956
Mariusz Machajewski	319	-	-	641	960
Maciej Szozda	322	-	-	641	963
Zbigniew Paszkowicz	129	-	-	100	229
Razem	1 404	-	-	3 104	4 508

* krótkoterminowe świadczenia pracownicze, wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu Grupy LOTOS S.A. z tytułu pełnienia funkcji w Radach Nadzorczych i Radzie Dyrektorów spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. za 2012 rok (tys. zł)

Członkowie Rady Nadzorczej	Okres pełnienia funkcji	Razem wynagrodzenie wypłacone
Wiesław Skwarko	1.01 – 31.12.2012	41
Leszek Starosta	1.01 – 29.02.2012	10
Małgorzata Hirszel	1.01 – 31.12.2012	41
Oskar Pawłowski	1.01 – 31.12.2012	41
Michał Rumiński	1.01 – 31.12.2012	41

Członkowie Rady Nadzorczej	Okres pełnienia funkcji	Razem wynagrodzenie wypłacone
Rafał Wardziński	1.01 – 27.01.2012	6
Marcin Majeranowski	29.02 – 31.12.2012	31
Agnieszka Trzaskalska	29.02 – 31.12.2012	31
Razem		242

Wg stanu na 31 grudnia 2012 roku Spółka nie udzieliła pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania zarządu, tj. na 21 marca 2013 roku, członkowie Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. nie zasiadali w organach zarządczych ani nadzorczych spółek zależnych Grupy LOTOS S.A.

1.2.3. SYSTEM KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH

W Grupie LOTOS S.A. w 2012 roku nie funkcjonował system kontroli programów akcji pracowniczych.

2. DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA GRUPY LOTOS S.A. I UWARUNKOWANIA JEJ DZIAŁALNOŚCI

2.1. OBOWIĄZUJĄCA STRATEGIA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS NA LATA 2011 – 2015

Działalność operacyjna Grupy LOTOS S.A. ogniskuje się na efektywnym wykorzystaniu rozbudowanych w wyniku Programu 10+ mocy przerobowych rafinerii, dalszym zwiększaniu stopnia konwersji oraz na optymalnym wykorzystaniu efektu synergii między przemysłem rafineryjnym a branżą energetyczną.

Cele strategiczne działalności operacyjnej:

- osiągnięcie najlepszych światowych standardów produkcyjnych oraz utrzymanie wysokiej konkurencyjności wśród rafinerii europejskich,
- optymalne wykorzystanie aktywów posiadanych i obejmowanych w wyniku działań rozwojowych,
- zapewnienie bezpiecznej i stabilnej pracy instalacji produkcyjnych i pomocniczych mierzonej dostępnością minimum 98% w roku,
- zwiększenie stopnia konwersji i pogłębienie przerobu surowca.

Rozwój działalności petrochemicznej

W 2012 roku rozpoczęto prace nad nowym projektem rozwojowym – dywersyfikacją działalności poprzez petrochemię. W listopadzie 2012 rok. Grupa LOTOS S.A. podpisała porozumienie z Zakładami Azotowymi w Tarnowie-Mościcach (Grupa Azoty S.A.), dotyczące wykonania wstępnego studium wykonalności dla zbudowania produkcyjnego kompleksu petrochemicznego, dwuwariantowo: kompleksu pirolizy (krakingu parowego) wraz z produkcją poliolefin i zespołu instalacji wydzielania aromatów. Wyniki studium wykonalności pozwolą na rozpoczęcie prac projektowych nad wybranym wariantem.

Nowy projekt i współpraca z Grupą Azoty S.A. pozwolą na uzyskanie efektu synergii dzięki wydłużeniu łańcucha technologicznego i produkcji wyrobów wysoko przetworzonych oraz surowców dla potrzeb petrochemii z lepszym wykorzystaniem istniejącej infrastruktury przemysłowej, a także bliskością portu w Gdańsku.

Działania handlowe zmierzają w kierunku dalszego rozwoju sieci detalicznej, struktur handlowych w oparciu o rozbudowywaną sieć dystrybucji i efektywną logistykę produktów.

Cele strategiczne działalności handlowej:

- utrzymanie 30% udziału w krajowym rynku paliw,
- sprzedaż paliw przewyższająca o 15% potencjał produkcyjny paliw w rafinerii Grupy LOTOS S.A.,
- uzyskanie 10% udziału w krajowym rynku detalicznym przed zakończeniem okresu objętego strategią,
- rozwój sieci stacji paliw oraz intensyfikacja sprzedaży w sieci istniejącej,
- utrzymanie pozycji lidera na krajowym rynku olejów smarowych.

Główne kierunki rozwoju do 2020 roku:

- dalsza optymalizacja modelu zarządzania w celu osiągnięcia najwyższej efektywności,
- dysponowanie w 2020 roku wydobywalnymi, potwierdzonymi zasobami węglowodorów na poziomie około 330 mln boe (tj. baryłek ekwiwalentu ropy naftowej),
- zwiększenie wydobycia do około 100 tys. boe/dzień (ekwiwalent 5 mln ton ropy rocznie),
- dążenie do optymalizacji gospodarki energetycznej rafinerii poprzez rozszerzenie powiązań z innymi systemami energetycznymi.

2.2. CHARAKTERYSTYKA WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH CZYNNIKÓW ROZWOJU

Czynniki zewnętrzne

- **Notowania cen ropy i produktów naftowych** – ich kształtowanie się w istotny sposób wpływa na wyniki finansowe Spółki,
- **Kurs PLN/USD** – kształtowanie się relacji pary walut wpływa na wyniki Spółki, ze względu na notowanie zarówno cen surowca jak i części cen produktów w USD oraz zadłużenie Grupy LOTOS S.A. w USD,
- **Wysokość podaży i popytu na produkty naftowe** – rynkowe trendy popyt/podaż istotnie wpływają na wyniki Spółki. W dłuższej perspektywie spodziewana jest kontynuacja wzrostu popytu na olej napędowy przy słabnącym popycie na benzyny silnikowe. Tendencje te znajdują odzwierciedlenie w strategii realizowanej przez Spółkę.

Czynniki wewnętrzne

- **Rozwój segmentu wydobywczego** w kierunku zwiększenia niezależności surowcowej Spółki, poprawy wyników finansowych i zwiększenia wartości Grupy LOTOS S.A. dla akcjonariuszy,
- **Wzmacnianie pozycji rynkowej** marki LOTOS, ze szczególnym naciskiem na rozwój i poprawę rentowności w obszarze detalicznym,
- **Optymalizacja w segmencie produkcji i handlu**, tj. efektywne wykorzystanie aktywów zmodernizowanych i rozbudowanych w wyniku realizacji Programu 10+,
- **Działania proefektywnościowe** zgodnie z przyjętym przez Zarząd Spółki Programem Optymalnej Ekspansji (POE). Na koniec 2012 roku efekt POE uwzględniający działania proefektywnościowe, oszczędności kosztowe oraz planowane inwestycje wyniósł w Grupie Kapitałowej LOTOS 446 mln zł.

2.3. RYZYKA W DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

Spółka i cała Grupa Kapitałowa doskonala narzędzia i metody służące do identyfikacji oraz oceny ryzyka, a także wdrażania odpowiednich strategii zabezpieczających. Zastosowane działania ograniczające ryzyko pozwoliły na zmniejszenie poziomu ryzyka w 2012 roku. Niektóre ryzyka uległy materializacji, co skutkowało wdrożeniem planów postępowania obniżających ich skutki. Zidentyfikowano nowe ryzyka związane np. ze zmianami technologicznymi w gdańskiej rafinerii.

System zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej LOTOS

W Grupie Kapitałowej LOTOS wdrożono System zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ang. Enterprise Risk Management, ERM), zbudowany na podstawie modelu COSO II (Zintegrowana Struktura Ramowa opublikowana w 2004 roku) z uwzględnieniem zasad i wytycznych normy ISO 31 000.

Opracowano i wdrożono wewnętrzne standardy w tym zakresie, m.in.:

- **Politykę Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym** w Grupie Kapitałowej LOTOS, która określa podstawowy zakres odpowiedzialności obowiązujący w systemie oraz główne zasady zarządzania ryzykiem wdrożone w organizacji,
- **procedurę: Zarządzanie Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie Kapitałowej LOTOS**, w której określone są szczegółowe zasady identyfikacji i oceny ryzyka, sposobu jego monitorowania i raportowania oraz weryfikacji skuteczności prowadzonych działań ograniczających ryzyko.

Kluczowe instrumenty zarządzania ryzykiem

W Grupie Kapitałowej LOTOS identyfikowane są ryzyka dla realizacji celów strategicznych oraz procesowych/operacyjnych. Do oceny ryzyka wykorzystuje się Matrycę oceny ryzyka zatwierdzoną przez Zarząd Spółki. W oparciu o kryteria zawarte w Matrycy identyfikowane są ryzyka znaczące, umiarkowane i małe. Strategia postępowania z danym ryzykiem zależy od jego szczegółowej analizy oraz znaczenia dla Spółki i jej otoczenia.

Ocena ryzyka dokonywana jest w dwóch perspektywach czasowych: w okresie najbliższego roku oraz do końca okresu obowiązującej Strategii Grupy Kapitałowej LOTOS, czyli do 2015 roku. Dla każdego ryzyka szacowane jest prawdopodobieństwo jego wystąpienia, a następnie oceniane są jego skutki finansowe i reputacyjne. Uwzględniany jest tu zarówno wpływ na bezpieczeństwo ludzi, środowisko naturalne, a także przewidywany odbiór przez kluczowych interesariuszy.

Dla zarejestrowanych ryzyk wskazywane są stosowane środki kontroli i mechanizmy je zabezpieczające. Każde ryzyko przypisane jest do tzw. właściciela, który jest odpowiedzialny za jego nadzór, monitorowanie według przyjętych kryteriów oraz wdrażanie ustalonych planów działań ograniczających ryzyko.

Wdrożone zasady identyfikacji i oceny ryzyka pozwalają na odpowiednio wczesne reagowanie na występujące zagrożenia oraz ich częściowe lub całkowite ograniczenie. Opracowanie stosownych planów postępowania pozwala także na przygotowanie się na wypadek materializacji danego ryzyka. Grupa Kapitałowa LOTOS identyfikuje również pojawiające się szanse oraz nowe możliwości i dąży do ich wykorzystania. Dzięki zarządzaniu ryzykiem korporacyjnym realizowane są działania - w ramach akceptowalnego poziomu ryzyka - które są najbardziej optymalne z punktu widzenia działalności biznesowej organizacji.

Szanse i ryzyka związane ze strategią rządu i Komisji Europejskiej wobec sektora naftowego

W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS podejmowała szereg działań, które pozwalały przewidywać i minimalizować ryzyka wynikające z polskich i unijnych regulacji prawnych. Spółka monitorowała politykę Unii Europejskiej w odniesieniu do sektora naftowego współpracując, przede wszystkim z organizacjami międzynarodowymi jak CEEP (Central Europe Energy Partners) i CONCAWE oraz Polską Organizacją Przemysłu i Handlu Naftowego (POPiHN) i uczestniczyła w konsultacjach projektów aktów prawnych.

- **krajowe regulacje dot. biopaliw i NCW** - w styczniu 2012 roku zakończono notyfikacje krajowych regulacji umożliwiających stosowanie zwiększonych ilości biokomponentów w oleju napędowym. Wprowadzenie

w 2012 roku możliwości stosowania oleju napędowego z 7% dodatkiem estrów (B7), było oczekiwanym przez branżę rozwiązaniem. Wprowadzone w maju 2011 roku regulacje ustawowe, umożliwiające - po spełnieniu określonych wymogów ustawowych w zakresie źródła pochodzenia biokomponentów - redukcję NCW o współczynnik 0,85, zostały w 2012 roku wykorzystane i mogą być zastosowane również w 2013 roku. Skorzystanie z współczynnika redukcyjnego może mieć pozytywny wpływ na obniżenie kosztów realizacji NCW.

2008	2009	2010	2011	2012	2013
3,45%	4,60%	5,75%	6,20%	6,65%	7,10%

Grupa LOTOS S.A. realizuje zredukowane NCW, korzystając z uprawnienia ustawowego umożliwiającego wykonanie niższego NCW zredukowanego o współczynnik 0,85 pod warunkiem zakupu nie mniej niż 70% (masowo) biokomponentów od wytwórców zarejestrowanych w rejestrze Agencji Rynku Rolnego za pomocą paliw ciekłych i biopaliw ciekłych, dla których wymagania jakościowe określone są w Ustawie o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw, są to:

- Benzyny BB, tzw. E95/E98 - zawierające do 5% v/v bioetanolu w formie czystej lub eterach ETBE,
- Oleje napędowe, tzw. B-7 - zawierające do 7% v/v FAME (estry metylowe wyższych kwasów tłuszczowych),
- B100 - 100% estry wyższych kwasów tłuszczowych stanowiące samoistne paliwa.

• **ryzyko niezrealizowania NCW** - funkcjonujący w Polsce Narodowy Cel Wskaźnikowy jest realizowany poprzez stosowanie wyłącznie biokomponentów i biopaliw. Realizacja tego celu wpływa na koszt energii w transporcie. W ocenie Grupy Kapitałowej LOTOS, istniejąca możliwość zredukowania NCW jest dobrym rozwiązaniem, jednakże docelowo maksymalna wysokość NCW powinna być ustalana w oparciu o normy dotyczące jakości paliw tak, by wymagany przez regulacje prawne udział biokomponentów i biopaliw w kolejnych latach, nie był wyższy od ilości biokomponentów zawartych w paliwach normatywnych. Wyższy niż przewidują to normy dotyczące jakości paliw poziom NCW, powoduje konieczność dodatkowego wprowadzania biopaliw samoistnych (B100) na rynek. Wprowadzanie B100 powoduje negatywne skutki finansowe i przy obecnych relacjach cenowych należy minimalizować jego stosowanie. W 2012 roku, przy zastosowaniu współczynnika redukcyjnego NCW oraz dzięki wprowadzeniu możliwości stosowania B7, Spółce udało się zminimalizować sprzedaż B100. Aby w 2013 roku udział B100 w realizacji NCW nie był znaczący, oczekiwanym przez branżę krokiem jest wprowadzenie benzyny z 10% dodatkiem bioetanolu (E10), umożliwienie stosowania w Polsce technologii współuwodornienia tłuszczu w procesie produkcji oleju napędowego, jak również podwójne rozliczanie biopaliw/biokomponentów wytwarzanych z odpadów, np. z oleju posmażalniczego. Oczekiwane jest także rozszerzenie możliwości realizacji NCW o inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych, jak chociażby biogaz czy też „zielona” energia elektryczna.

• **ryzyko dot. projektu ustawy prawo energetyczne** - istotną dla branży inicjatywą legislacyjną 2012 roku, był projekt Prawa Energetycznego autorstwa Ministerstwa Gospodarki w ramach przepisów wprowadzających tzw. trójpak energetyczny. W dziale projektu Prawa Energetycznego odnoszącym się do paliw ciekłych, zaproponowano m.in. zniesienie działalności koncesjonowanej w zakresie wytwarzania, magazynowania, przesyłu i obrotu paliwami ciekłymi w Polsce na rzecz działalności regulowanej, wymagającej jedynie wpisu do rejestru działalności naftowej prowadzonej przez Prezesa URE. W ocenie podmiotów sektora - firm członkowskich POPIHN, rozwiązanie takie mogłoby spowodować rozszczęlnienie systemu zapasów obowiązkowych, systemu NCW, reżimu ustawy akcyzowej oraz innych regulacji prawnych, a w konsekwencji przyczynić się do rozszerzenia tzw. szarej strefy i zagrożenia egzystencji legalnie działających przedsiębiorstw branży paliwowej.

- **ryzyko dot. regulacji w sprawie zapasów obowiązkowych** - kontynuowane są prace nad nowelizacją ustawy o zapasach obowiązkowych ropy i paliw, aby dokonać implementacji dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2009/119/WE. Oczekuje się szybkiego wdrożenia ustawy. Może to się wiązać z pewnymi zwiększonymi obciążeniami dla firm z sektora naftowego, jednak docelowo zostanie z nich zdjęty obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych.

Ryzyka związane ze zmianami i interpretacjami prawa podatkowego

Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi działalność gospodarczą w otoczeniu prawopodatkowym cechującym się zmiennością. Grupa LOTOS S.A., jako członek krajowych organizacji zrzeszających pracodawców i przedsiębiorców, bierze udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych. Ma to na celu przede wszystkim poprawę jakości przepisów podatkowych, ale też daje możliwość odpowiedniej reakcji na zmieniające się otoczenie prawne. Grupa aktualizuje wewnętrzne procedury w celu przestrzegania wymogów prawa oraz identyfikacji i minimalizacji ryzyka podatkowego, zwłaszcza jego wpływu na sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS.

- **ryzyko podatkowe w transakcjach** może pojawić się wskutek zmiany interpretacji przepisów podatkowych. Różnice w interpretacji prawnej przepisów podatkowych, powodują powstawanie niepewności w działalności, a w transakcjach zagranicznych mogą prowadzić do utraty reputacji wiarygodnego partnera biznesowego i konieczności rezygnacji z korzystnych dla Grupy Kapitałowej LOTOS przedsięwzięć i transakcji. W sytuacjach, gdy zidentyfikowane zostaje ryzyko podatkowe wynikające z możliwości wystąpienia różnic interpretacyjnych, Grupa Kapitałowa korzysta z możliwości uzyskania wiążących interpretacji przepisów prawa podatkowego, wydawanych przez Ministra Finansów.

- **ryzyko związane z nieprzestrzeganiem przez ustawodawcę zasady vacatio legis** przy wprowadzaniu zmian w przepisach prawa podatkowego. Uniemożliwia to dostosowanie działalności gospodarczej do nowych wymogów i może narazić przedsiębiorstwo na dodatkowe koszty lub sankcje.

- **ryzyko związane z opodatkowaniem wydobywania kopalin w Polsce** - zapowiadane wprowadzenie nowych rozwiązań podatkowych dotyczących wydobywania kopalin niesie konieczność przekalkulowania wyników funkcjonowania segmentu wydobywczego. Zgodnie z przedstawionymi w 2012 roku "kierunkowymi" propozycjami Ministerstwa Finansów, opodatkowane będą wszystkie kopaliny węglowodorowe, wszystkie typy złóż oraz każdy podmiot wydobywający. Planowana jest podwyżka obciążeń podatkowych. Obecnie obciążenia podatkowe (tzw. *government take*, udział państwa w zysku brutto) wynoszą ok. 27%. Planowane obciążenia z tytułu wszystkich podatków i opłat pobieranych od branży wydobywczej mają wynieść ok. 40% zysków brutto od wydobycia. Podatek od wartości wydobytego gazu ma wynieść 5%, a ropy – 10%. Zaplanowano również specjalny podatek węglowodorowy w wysokości 25% od nadwyżki przychodów nad wydatkami. Wzrosnąć ma opłata eksploatacyjna. Obecnie w przypadku gazu wynosi 5,89 zł lub 4,90 zł za 1000 m³ gazu, a zgodnie z projektem ma wynosić 24 zł za 1000 m³. Bez zmian ma pozostać wysokość podatku CIT - 19 %- oraz płaconego przez podmiot wydobywczy do kasy gminy podatku od nieruchomości – 2%. Biorąc pod uwagę opodatkowanie ropy i gazu, należy liczyć się z ich wpływem na wyniki Grupy Kapitałowej

- **ryzyko dot. opodatkowania energii w Unii Europejskiej** - propozycje Komisji Europejskiej zmierzające do zmiany systemu opodatkowania energii, w tym energii w transporcie, prowadzące do uzależnienia poziomu opodatkowania od wartości energetycznej paliwa i emisji CO₂ przypisywanej do danego paliwa, mogą spowodować w perspektywie do 2020 roku możliwość wystąpienia ryzyka zmian struktury popytu na paliwa transportowe.

Ryzyka o charakterze finansowym

Zasady i instrumenty zarządzania ryzykiem finansowym oraz wpływ najistotniejszych czynników ryzyka na kształtowanie się poszczególnych pozycji wyników finansowych, zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozdziale 33.

- **ryzyko cen surowców i produktów naftowych** - trwają prace nad przygotowaniem nowej polityki zarządzania ww ryzykiem w oparciu o system Energy Trading and Risk Management (ETRM). W 2012 roku rozpoczęły się prace nad wprowadzeniem systemu Allegro 8.0. Zakończenie projektu planowane jest w 2014 roku.

- **ryzyko walutowe** reguluje „Strategia zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS S.A.”. Walutą rynku, na którym działamy, jest dolar amerykański (USD), w związku z czym z tytułu działalności operacyjnej Spółka ma strukturalnie długą pozycję w USD. Waluta ta została przyjęta do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów.

- **ryzyko stopy procentowej** związane jest z przewidywanym harmonogramem spłat kredytów na finansowanie zapasów oraz finansowanie Programu 10+ i wynikającą z tego wysokością odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD.

- **ryzyko utraty płynności** - w 2012 roku wdrożono usługę tzw. cash pooling rzeczywisty oraz narzędzia informatyczne pozwalające zwiększyć efektywność zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej LOTOS.

- **ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych** – Grupa Kapitałowa LOTOS zawiera transakcje wyłącznie z instytucjami finansowymi lub firmami, które otrzymały minimalny akceptowany rating agencji ratingowych oraz odpowiednią gwarancję w przypadku braku własnego ratingu na wymaganym poziomie, wystawioną przez instytucję finansową lub firmę posiadającą minimalny akceptowalny rating w agencjach oraz spełniającą wymogi przyjęte przez Grupę Kapitałową LOTOS i wynikające ze zobowiązań umownych. Limity partnerów transakcji finansowych są wyznaczane w referencji do kapitałów własnych Spółki oraz wskaźnika bazującego na poziomach na bieżąco aktualizowanych ratingów agencyjnych. Wykorzystanie limitów jest okresowo monitorowane.

- **ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych** regulowane jest procedurą wewnętrzną, zgodnie z którą weryfikacji podlega zdolność kredytowa kontrahentów, starających się o przyznanie otwartego limitu kredytowego. W spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS limit taki przyznawany jest w referencji do oceny wiarygodności kredytowej partnerów handlowych, powstałej na podstawie analizy dostępnych danych dotyczących badanej firmy. Ostateczną decyzję o poziomie limitu kredytowego podejmuje osoba odpowiedzialna za ryzyko kredytowe zgodnie z wyznaczonymi kompetencjami. Wykorzystanie limitów jest okresowo monitorowane.

Ryzyka w działalności poszukiwawczo – wydobywczej

Prowadzenie działalności w obszarze poszukiwawczo-wydobywczym obarczone jest ryzykiem na każdym etapie realizowanych prac, tj. podczas poszukiwań, zagospodarowania i produkcji ze złoża. Wszystkie ryzyka na poszczególnych etapach są identyfikowane i opracowywana jest strategia postępowania w celu ich ograniczenia.

- **ryzyko poszukiwawcze** - ewentualność niewłaściwego oszacowania zasobów geologicznych. W celu ograniczenia tego ryzyka zasoby złoża szacowane są w trzech wariantach P10/P50/P90 (zgodnie z zasadami klasyfikacji SPE 2007), tzn. podawana jest ilość, która może być potencjalnie wydobyta z poziomem pewności 10, 50 i 90%. Wykonywane są niezbędne prace geologiczne oraz analizy dla udokumentowania potencjalnych obiektów złożowych w stopniu wystarczającym dla podjęcia decyzji o wierceniu otworów poszukiwawczych. Są to

działania zmierzające do podniesienia wskaźnika PoS (tj. prawdopodobieństwa osiągnięcia sukcesu) i realnego oszacowania potencjalnych zasobów węglowodorów w analizowanych obiektach.

- **ryzyko wydobywcze** - związane z procesem wydobycia węglowodorów. Należą do nich m.in. rozlew ropy, kolizja morska, pożar, erupcja gazu lub inna awaria, a ich skutki mogą być bardzo znaczące zarówno dla spółki jak i środowiska naturalnego. Z tego też względu wprowadzonych zostało wiele działań mających na celu ograniczenia tego ryzyka, np. prowadzenie testów szczelności, prowadzenie profilaktyki erupcyjnej poprzez zabezpieczanie otworów, monitorowanie parametrów zagrożenia pożarem. Ważnym elementem ograniczającym ryzyko jest świadomość i kompetencje pracowników. Wdrożone i weryfikowane są procedury postępowania zarówno przy realizacji codziennych prac, jak i w momencie zagrożenia awarią.

- **ryzyko techniczne** ogranicza się poprzez monitorowanie stanu i parametrów urządzeń oraz nadzór techniczny i wykonywanie niezbędnych testów. Systemy eksploatacyjne i technologiczne są poddawane audytom technicznym oraz ocenom niezawodności. Specyfika działalności operacyjnej w obszarze poszukiwawczo-wydobywczym wymaga stałego rozwijania podejścia prewencyjnego, systemu utrzymania ruchu oraz monitorowania najlepszych rozwiązań technicznych w tej dziedzinie.

Ryzyka w działalności operacyjnej

W 2012 roku nastąpiły zmiany technologiczne związane z wprowadzeniem gazu wysokociśnieniowego jako głównego nośnika energetycznego rafinerii gdańskiej. Gaz z nowej stacji redukcyjno-pomiarowej został doprowadzony do rafinerijnej sieci gazu opałowego, z której zasila piece technologiczne oraz oddzielnie elektrociepłownię, a także do dwóch wytwórni wodoru, w których służy jako surowiec. Zmiana paliwa na gazowe przynosi szereg korzyści w tym: ekologiczne (emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu a także dwutlenku węgla jest niższa niż przy dotychczas stosowanym ciężkim oleju opałowym czy gazie płynnym LPG), finansowe (gaz ziemny jest tańszym paliwem i surowcem w stosunku do tych, które zastępuje) oraz handlowe (uwolnienie dodatkowych ilości produktów z przerobu ropy naftowej, które trafiają na rynek). Zmiany te wiążą się jednak także z nowymi ryzykami dla Grupy LOTOS S.A.

- **ryzyko nagłego wstrzymania dostaw gazu** (np. na skutek awarii stacji redukcyjno-pomiarowej),
- **ryzyko ograniczenia dostępności gazu** w przypadku ostrej zimy – może ono w rezultacie skutkować zmniejszeniem sprzedaży produktów (głównie LPG) oraz wzrostem kosztów działalności Spółki. Grupa LOTOS S.A. utrzymuje infrastrukturę pozwalającą na przełączenie na dotychczasowe źródła zasilania, które były wykorzystywane do czasu wprowadzenia gazu ziemnego.

- **ryzyka związane z zapewnieniem surowców** - dostawy surowców do produkcji realizowane są głównie poprzez system rurociągów oraz transport morski. Spółka dąży do dywersyfikacji kierunków i źródeł dostaw ropy naftowej. Bezpieczeństwo dostaw ropy budowane jest poprzez zwiększanie aktywności na międzynarodowym rynku ropy, kontraktowanie dostaw różnych gatunków ropy transportowanych do rafinerii drogą morską z jednoczesnym stworzeniem możliwości radykalnego zwiększenia ich udziału w całości dostaw ropy oraz wzrost roli własnego wydobycia. Konkurencyjność kształtowana jest na drodze pełnego wykorzystania nadmorskiej lokalizacji rafinerii w Gdańsku i możliwości otrzymywania dostaw surowca przez dwa niezależne od siebie kanały, tj. rosyjskiej ropy transportowanej rurociągiem „Przyjaźń” oraz różnych gatunków ropy dostępnych poprzez infrastrukturę Naftoportu (transportowanych drogą morską). Odpowiedni dobór gatunków ropy i kierunków dostaw wynika z optymalizacji procesów w celu maksymalizacji marży zintegrowanej. Identyfikowane i ograniczane są zagrożenia wynikające z posiadania zdwyersyfikowanych źródeł pozyskiwania ropy naftowej, związane z możliwością wystąpienia zakłóceń w dostawach surowca z różnych źródeł.

- **ryzyko techniczne** - bieżące działania związane z utrzymaniem ruchu i kontrolą infrastruktury produkcyjnej prowadzone w Grupie LOTOS S.A. pozwalają na bezpieczną eksploatację infrastruktury i

niezakłóconą pracę rafinerii. Na terenie rafinerii wykorzystywane są technologie i urządzenia spełniające kryteria najlepszych dostępnych technik BAT (*ang. Best Available Techniques*). Instalacje procesowe wyposażone są w systemy bezpieczeństwa i ochrony, w tym wielowarstwowe systemy zabezpieczeń, tj. warstwy zapobiegania, ochrony i przeciwdziałania. Wykorzystywane są systemy alarmowe, blokadowe i awaryjnego zatrzymania instalacji w celu zapobiegania niekontrolowanemu rozwojowi sytuacji awaryjnej i ochrony przed poważniejszym uszkodzeniem maszyn i urządzeń.

- **ryzyka związane z przygotowaniem i realizacją Postoju Remontowego Wiosna 2013 roku** w gdańskiej rafinerii - Spółka prowadzi prace planistyczne i harmonogramowania w celu jego ograniczenia. Z uwagi na niestabilną sytuację na rynku budowlanym pod uwagę bierze się także ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej wykonawców remontu. Mogłoby to skutkować opóźnieniami lub niewykonaniem części zaplanowanych prac. Stosowane są środki kontrolne i zapobiegawcze mające na celu ograniczenie do minimum tego ryzyka.

- **ryzyko dot. sfery bezpieczeństwa pracy** - każde stanowisko oceniane jest zatem pod kątem ryzyka zawodowego, w tym występowania m.in. substancji wybuchowej, hałasu czy narażenia na kontakt z niebezpiecznymi substancjami biologicznymi i chemicznymi. Na podstawie dokonanej oceny wdrażane i doskonalone są systemy zabezpieczeń, ochrony indywidualnej i zbiorowej.

- **ryzyka związane z limitami uprawnień do emisji CO₂** - Grupa LOTOS S.A. realizując w latach obowiązywania tzw. KPRU II (2008–2012) program rozwojowy, w efekcie którego w okresie dwóch lat uruchomiono nowe instalacje oraz zmieniono sposób pracy instalacji istniejących, co skutkowało znaczącym wzrostem emisji dwutlenku węgla, stanęła przed wyzwaniem pozyskania dużej puli dodatkowych uprawnień z rezerwy krajowej na nowe inwestycje. W bilansie łącznym dla całego pięcioletnia obowiązywania SHE (tj. systemu handlu emisjami) nie wystąpiła konieczność zakupu przez Spółkę uprawnień na pokrycie zwiększonej emisji. Rafinerie ropy naftowej otrzymają uprawnienia na lata 2013 – 2020 wyliczone wg tzw. klucza benchmarkowego (wskaźnikowego) z wykorzystaniem wskaźnika CWT („tony ważonej”).

- **ryzyka związane z działaniami Komisji Europejskiej zmierzającymi do ograniczenia ilości uprawnień do emisji w ramach ETS.** Brak jest jak dotąd zarówno na szczeblu Komisji Europejskiej jak i krajowym przejrzystych regulacji związanych z Narodowym Celem Redukcyjnym wynikającym z art. 7a dyrektywy 2009/28/WE. Będzie to zatem wymagało większego zaangażowania przedstawicieli branży we wsparcie administracji państwowej w procesie implementacji tej dyrektywy do polskiego prawa. Obecnie Grupa LOTOS S.A. dzięki wprowadzaniu nowych rozwiązań nie jest narażona na zmieniające się ceny jednostek CO₂, jednakże polityka UE w kierunku tzw. backloadingu czy dalszego ograniczania emisji CO₂ może mieć niekorzystny wpływ na Grupę Kapitałową LOTOS. W tej sytuacji Grupa LOTOS S.A. poprzez organizację CEEP stara się nie dopuścić do realizacji koncepcji backloadingu.

- **ryzyko zaostrenia wymagań jakościowych dla produktów naftowych** - Grupa Kapitałowa LOTOS monitoruje projekty norm i rozporządzeń, mających wpływ na działalność produkcyjną i handlową poprzez Komitet Techniczny 222 Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do spraw przetworów naftowych i cieczy eksploatacyjnych. Dodatkowy wpływ na poziom wymagań jakościowych, zwłaszcza dla paliw silnikowych, Grupa Kapitałowa LOTOS uzyskuje dzięki uczestnictwu w pracach branżowego stowarzyszenia POPIHN. Pozwala to ograniczać ryzyko nieterminowego dostosowania się do przyszłych standardów jakościowych produktów naftowych.

Ryzyko w obszarze handlowym

Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi działalność w warunkach nieustannej konkurencji cenowej oraz przy dużej dynamice zmian zachodzących w ogólnoswiatowej sytuacji makroekonomicznej. Z tego też względu narzędzia do monitorowania parametrów związanych z obszarem cen i marż są na bieżąco doskonalone.

- **ryzyko mniejszego popytu krajowego** na produkty w wyniku wzrostu presji cenowej lub spowodowane czynnikami makroekonomicznymi. Rosnąca stopa bezrobocia może oznaczać ograniczenie konsumpcji produktów i usług. Spółka realizuje sprzedaż poprzez różne kanały dystrybucji, prowadzi politykę cenową zapewniającą konkurencyjność jej produktów oraz optymalizuje koszty operacyjne.

- Zarządzanie ryzykiem w obszarze handlowym ukierunkowane jest także na **utrzymanie płynności dostaw produktów na rynek**. Proces ten jest koordynowany poprzez współpracę obszarów sprzedaży, logistyki, produkcji oraz tradingu i optymalizacji. Celem podejmowanych działań jest wyznaczanie spójnych i zoptymalizowanych kierunków postępowania w ujęciu całego łańcucha dostaw.

Ryzyka środowiskowe

Działania Grupy Kapitałowej LOTOS począwszy od poszukiwawczo-wydobywczych po działalność rafineryjną mają lub mogą mieć wpływ na środowisko naturalne.

- **ryzyko związane z możliwością niespełnienia wymogów aktów prawnych, dotyczących wpływu na środowisko**, minimalizowane jest przez ciągły monitoring przepisów prawa krajowego i wspólnotowego, sprawne jego wdrażanie i uczestnictwo w procesie legislacyjnym.

- **Ryzyko katastrofy ekologicznej** przy wycieku ropy lub produktów ropopochodnych z tankowców ograniczane jest poprzez stosowanie standardów w zakresie bezpieczeństwa transportu morskiego i współpracę z armatorami respektującymi wymagania konwencji morskich i spełniających restrykcyjne wymagania w zakresie bezpieczeństwa.

Ryzyko reputacyjne

Materializacja ryzyka reputacyjnego może mieć wpływ na wartość marki LOTOS. Wszystkie ryzyka zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej LOTOS oceniane są w aspekcie finansowym oraz reputacyjnym. Podlegają analizom oraz opracowywane są plany ich ograniczania. Przykładem podejmowania systemowych działań w obszarze ryzyka reputacyjnego w 2012 roku jest wdrożenie szeregu elementów ograniczających ryzyko nadużyć w ramach dwóch programów: Programu Etycznego i Programu Zarządzania Ryzykiem Nadużyć.

2.4. CHARAKTERYSTYKA BRANŻY

Otoczenie makroekonomiczne

Sytuacja w gospodarce globalnej, w 2012 roku kształtowała się poniżej oczekiwań rynku. Największe gospodarki świata utrzymały nieznaczny dodatni wzrost gospodarczy, niższy niż w latach poprzedzających.

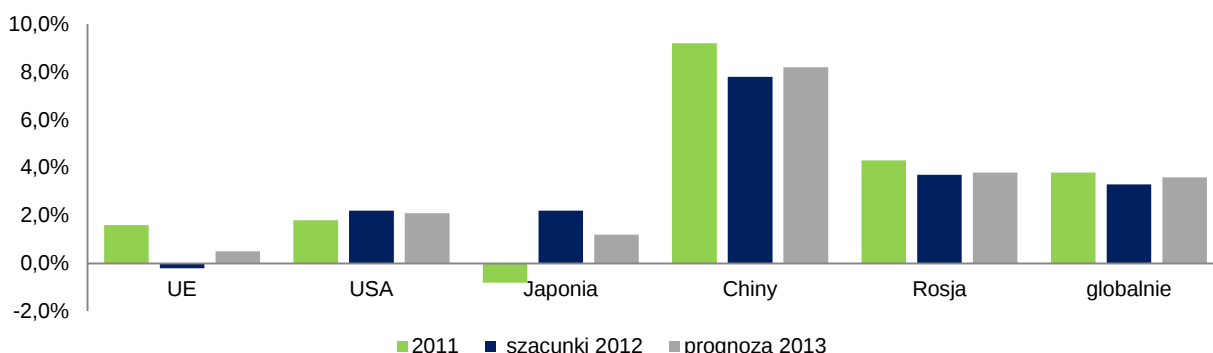
W wielu krajach rozwiniętych pozytywne oddziaływanie na finansową stabilność, wzrost produkcji oraz przeciwdziałanie bezrobociu osiągnięto poprzez działania łagodzące politykę monetarną i obejmujące zwiększanie płynności rynków. Niepewność na rynku w znacznym stopniu wywoływana jest poprzez zawirowania i trudności w prowadzeniu w wielu krajach zrównoważonej polityki fiskalnej.

Gospodarka globalna w 2012 roku kontynuowała trend wzrostowy, jednak szacowana dynamika zmian (3,3%) będzie niższa niż oczekiwano w połowie roku (o 0,2 pp. mniej niż w prognozach z lipca 2011 roku). Niewiele wyższa korekta (0,3 pp. w dół) dotyczy prognozy na 2013 rok i wskazuje na oczekiwane tempo wzrostu PKB na poziomie 3,6%.

Pomimo podjętych działań naprawczych w krajach członkowskich, kryzys strefy Euro pozostaje największym zagrożeniem dla globalnego ożywienia gospodarczego. Szacuje się, że 2012 rok zakończy się spadkiem PKB w

strefie Euro na poziomie (-) 0,4%. Jednocześnie oczekuje się nieznacznego odbicia gospodarczego w tych krajach – w wysokości 0,2% w 2013 roku¹

Dynamika PKB w latach 2011-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MFW, październik 2012 rok

Rozwiązanie trudności i zagrożeń gospodarczych w krajach rozwiniętych (związanych w znacznej mierze z nadmiernym zadłużeniem publicznym) będzie wymagać dalszego wsparcia ze strony polityki monetarnej, ostrożnej polityki fiskalnej oraz kontynuowania reform strukturalnych.

Dynamika PKB w latach 2011 i 2012 (zmiana roczna)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat, OECD, MFW

Najważniejszym czynnikiem wewnętrznym kształtującym rozwój i priorytety Grupy LOTOS S.A. była kontynuacja działań umożliwiających wykorzystanie zwiększonego i bardziej elastycznego, po zakończeniu Programu 10+, potencjału produkcyjnego.

Sytuacja sektora rafineryjnego

Pomimo trudności ekonomicznych, w 2012 roku odnotowano globalny wzrost zapotrzebowania na ropę naftową (w tym utrzymujący się trend spadkowy konsumpcji w krajach rozwiniętych i wyższe zużycie w krajach rozwijających się)² oraz nieznacznie wyższą cenę surowca na rynku.

Organizacje branżowe szacują przeciętne zapotrzebowanie na surowiec w 2012 roku na poziomie 89,2 mb/d, tj. o około 0,9% (0,8 mb/d) więcej niż w roku poprzedzającym. Średnie oczekiwane zużycie ropy w 2013 roku wyniesie

¹ World Economic Outlook, MFW, październik 2012r.

² Oil Market Report, MAE, listopad 2012r.

90,1 mb/d, co oznacza 0,9% wzrost³. Średniookresowe prognozy Międzynarodowej Agencji Energii (MAE) przewidują zapotrzebowanie na surowiec w 2017 roku na poziomie przewyższającym 95 mb/d, co oznacza złożoną stopę roczną wzrostu (CAGR) w wysokości 1,3%.

Szacunki MAE wskazują, że motorem wzrostu globalnego pozostaje rosnące zapotrzebowanie na surowiec w krajach rozwijających się. Szacowany dla 2012 roku wzrost w krajach poza OECD wyniesie 2,8%, a w 2013 roku powinien utrzymać się na poziomie 2,6% (osiągając wolumen 44,7 mb/d). Z drugiej strony szacuje się, że konsumpcja w krajach rozwiniętych obniżył się o 1,1% w 2012 roku, a spadek w 2013 roku może wynieść dalsze 0,7% (do 45,8 mb/d). MAE szacuje, że powyższe tendencje utrzymają się w średnim okresie (tj. do 2017 roku). Szacowana za 2012 rok konsumpcja surowca w Europie wyniosła 14,5 mb/d. Oczekuje się, iż w 2013 rok zapotrzebowanie będzie na poziomie 14,3 mb/d⁴.

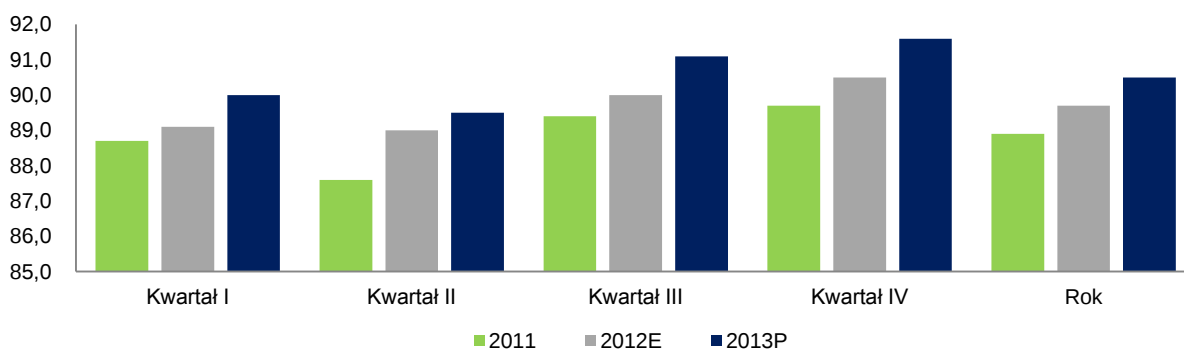
Konkurencja w segmencie rafineryjnym

Zlokalizowana w Gdańsku rafineria Grupy LOTOS S.A., dzięki najnowocześniejszym instalacjom wybudowanym w latach 2007-2010 w ramach Programu 10+ przerabia 10,5 mln ton ropy rocznie. Program 10+ był największą, wartą blisko 1,43 mld EUR inwestycją przemysłową ostatniej dekady w Polsce. W jej realizację byli zaangażowani światowi dostawcy najnowszych technologii dla branży naftowej - Shell, ABB, CB&I, KBR, Technip czy Lurgi. Wykorzystanie najnowszych technologii sprawiło, że jest to „zielona rafineria” przyjazna i bezpieczna dla środowiska.

Najważniejsze konkurencyjne rafinerie w regionie:

- Rafineria w Płocku (Grupa PKN Orlen), Polska – moc przerobowa ok. 16 mln ton
- Rafineria w Schwedt (PCK Raffinerie GmbH), Niemcy – ok. 12 mln ton
- Rafineria w Leuna (Grupa TOTAL), Niemcy – ok. 11 mln ton
- Rafineria w Schwechat (OMV), Austria – ok 10 mln ton
- Rafineria w Możejkach (Grupa PKN Orlen), Litwa – ok. 10 mln ton
- Rafineria w Bratysławie (Slovnaft, Grupa MOL), Słowacja – ok. 6mln ton
- Rafinerie należące do UniPetrol - Kralupy, Litvinov, Pardubice (Grupa PKN Orlen), Czechy – ok.4 mln ton

Kształtowanie się popytu na ropę (mb/d)

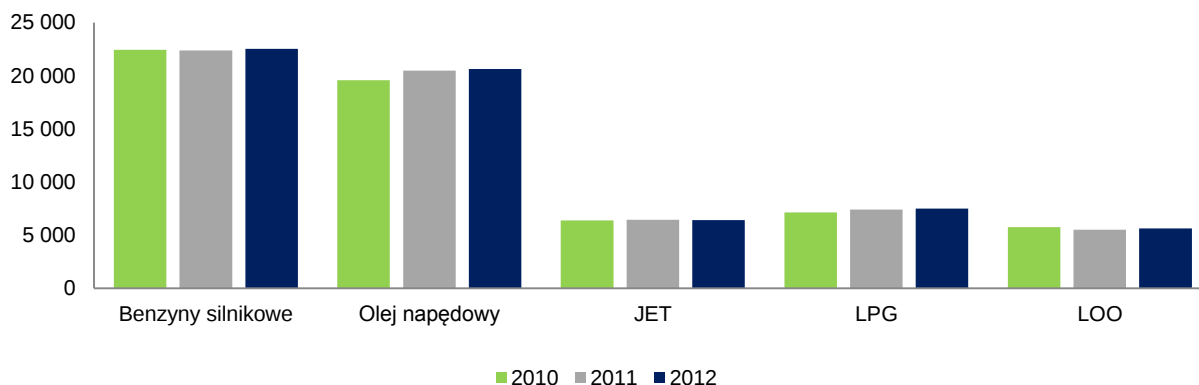
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MAE, grudzień 2012 rok

³ Wyliczenia własne na podstawie danych OPEC, MAE, US EIA.

⁴ Oil Market Report, MAE, listopad 2012, grudzień 2012r.

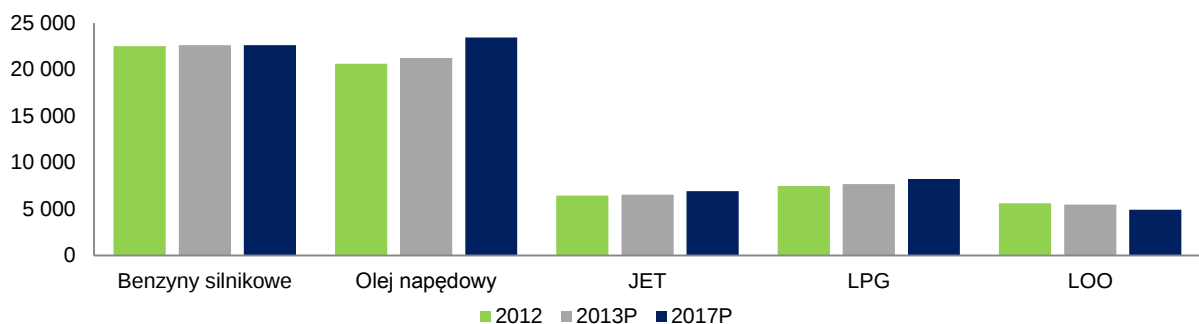
Międzynarodowy rynek paliw⁵

Szacuje się, że popyt na produkty rafinacji ropy wzrósł w 2012 roku globalnie o 0,7%. Wzrost zapotrzebowania odnotowano zarówno w segmentach benzyn silnikowych (0,6%) oraz oleju napędowego (0,8%). Wzrosło także szacunkowe zużycie LPG (1,2%) oraz lekkiego oleju opałowego (1,8%). Nieznacznie mniejsze natomiast było zapotrzebowanie na paliwo lotnicze JET (-0,4%).

Konsumpcja paliw na świecie (tys. b/d)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, październik 2012 rok

Prognozuje się ogólny wzrost konsumpcji produktów rafineryjnych na świecie o ponad 5% do 2017 roku. W 2012 roku szacuje się silny wzrost popytu na olej napędowy (14%), LPG (10%) oraz paliwo lotnicze JET (8%). Konsumpcja benzyn powinna utrzymać się na zbliżonym do obecnego poziomie. Prognozuje się także spadek popytu na lekki olej opałowy (-13%).

Prognozowana konsumpcja paliw na świecie (tys. b/d)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, październik 2012 rok

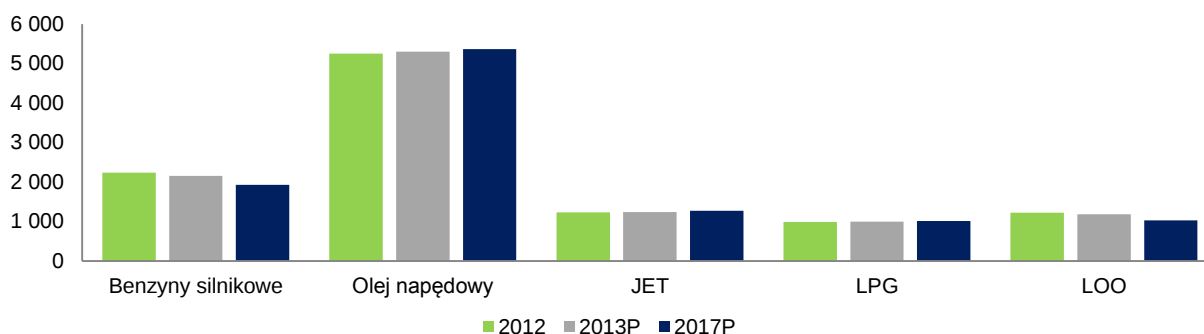
Na rynku europejskim szacuje się zmniejszenie popytu na produkty naftowe w 2013 roku o niecałe 3%. Prognozuje się, że spadek konsumpcji nastąpi we wszystkich grupach produktowych: benzynach silnikowych (-4,9%), oleju napędowym (-1,2%), paliwie lotniczym JET (-2,9%), LPG (-2,7%) oraz lekkim oleju napędowym (-2,2%). Ujemna dynamika konsumpcji w Europie jest odzwierciedleniem problemów gospodarczych w krajach UE oraz strefy Euro.

Do 2017 roku prognozuje się spadek popytu na produkty rafinacji w Europie o 3%. Wg szacunków, jednym z powodów będzie znaczący spadek konsumpcji benzyn o niemal 14%. Zmniejszenie zużycia szacuje się także dla

⁵ Mid-Term Oil Market Outlook 2012-2017, JBC Energy, 10.2012

rynku lekkiego oleju opałowego (-16%). Jednocześnie oczekuje się wyraźnego wzrostu konsumpcji średnich destylatów: oleju napędowego (2,1%) oraz paliwa lotniczego JET (2,8%).

Prognozowana konsumpcja paliw w Europie (tys. b/d)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, październik 2012 rok

W 2012 roku na europejskim rynku samochodowym odnotowano wyraźny 7,8% spadek rejestracji nowych samochodów osobowych, do poziomu 12,5 mln sztuk. W segmencie pojazdów użytkowych (w okresie styczeń-listopad) zanotowano 11% spadek (do poziomu 1,6 mln sztuk).

W grupie rejestrowanych nowych samochodów osobowych widać utrzymujące się od 2009 roku zwiększone zainteresowanie pojazdami napędzanymi olejem napędowym – ich udział w krajach Europy Zachodniej zbliża się do poziomu 60% z 46% w 2009 roku⁶.

Krajowe otoczenie makroekonomiczne

W 2012 roku odnotowano w Polsce spowolnienie gospodarcze. Według wstępnych szacunków, realny PKB w porównaniu z 2011 roku wzrósł o 2,3%. Jest to najniższe tempo wzrostu od roku 2009. Główną przyczyną takiej sytuacji jest osłabienie dynamiki popytu krajowego oraz spowolnienie wzrostu wielkości produkcji sprzedanej w przemyśle i budownictwie. Inflacja zwolniła do poziomu 3,7%.

Wraz z niższym wzrostem gospodarczym w 2012 roku szacuje się, że zwiększył się poziom bezrobocia w Polsce. Rynek szacuje, że stopa bezrobocia w 2012 roku wyniósł 13,2% i była wyższa o 0,7 pp niż przed rokiem. Po 11 miesiącach 2012 roku płace w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku o 3,6%, co jednak nie spowodowało wzrostu siły nabywczej.

Rynek paliw w Polsce

Wbrew dotychczasowemu trendowi rosnącemu w konsumpcji oleju napędowego w Polsce szacuje się, że 2012 rok odnotował ujemną dynamikę wzrostu popytu na to paliwo. Przyczyn takiego stanu rzeczy upatruje się w spowolnieniu gospodarczym, a szczególnie w słabszej niż w ubiegłych latach kondycji branży budowlanej i transportowej oraz mniejszej dynamice wzrostu popytu krajowego. Średnia roczna detaliczna cena oleju napędowego notowała dynamiczny wzrost w ostatnich latach. W 2011 roku jej tempo wzrostu wyniosło 18,1% w 2012 roku ok. 12,5%. Osiągnięcie ceny ok. 5,60 zł na koniec 2011 roku okazało się granicą, przy której konsumenci ograniczyli konsumpcję oleju napędowego. Wstępne szacunki pokazują spadek konsumpcji oleju napędowego o 6,1% w 2012 roku do poziomu 12,5 mln ton.

⁶ Stowarzyszenie Europejskich Producentów Pojazdów Samochodowych, www.acea.be

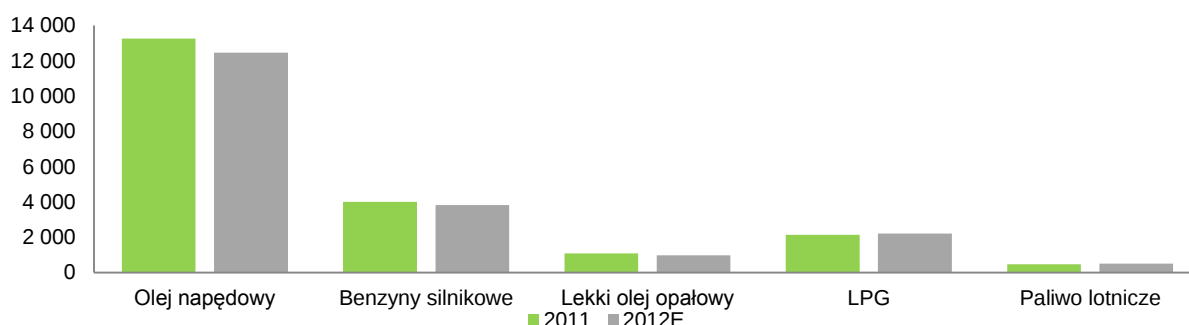
Podobnie jak w innych krajach europejskich, kolejny rok z rzędu odnotowano spadek popytu na benzynę. Wpływ na to miał rosnący od 2009 roku poziom cen, spadek siły nabywczej oraz wzrost efektywności paliwowej pojazdów jeżdżących po polskich drogach. Nie bez wpływu pozostał również proces dieselizacji floty samochodowej w Polsce. W konsekwencji szacuje się, że popyt na benzynę na rynku polskim wyniósł w 2012 roku 3,8 mln ton, osiągając poziom dynamiki (-) 4,4%.

W obliczu wysokich cen benzyny na popularności zyskało LPG - tańsze paliwo substytucyjne. W 2012 roku szacowana konsumpcja LPG przekroczyła 2,2 mln ton. Dynamika wzrostu popytu na autogaz wyniosła 2,7%. W perspektywie kilku lat obserwuje się tendencję spadkową popytu na lekki olej opałowy. Konkurencyjność innych paliw grzewczych powoduje zmniejszanie zapotrzebowania na lekki olej opałowy na rynku polskim. Wstępnie szacuje się, że konsumpcja tego paliwa w Polsce w 2012 roku była na poziomie 1 mln ton, tj. o 10,8% niższym niż w 2011 roku.

Estymowany spadek popytu na paliwa: olej napędowy, benzynę, LPG i lekki olej opałowy, wyniósł łącznie w 2012 roku ok. 5%. Nie oczekuje się wyraźnej poprawy na rynku w 2013 roku.

W 2012 roku za sprawą organizacji Euro 2012 wzrosła szacowana dynamika liczby pasażerów obsługiwanych w polskich portach lotniczych, co pociąga za sobą wzrost o 7% konsumpcji paliwa lotniczego w 2012 roku do poziomu 0,5 mln ton. Kolejne lata pokazują rosnący trend liczby pasażerów korzystających z usług polskich portów lotniczych, co wskazuje na średnią dynamikę wzrostu konsumpcji paliwa do silników odrzutowych na poziomie 5% rocznie.

Konsumpcja paliw w Polsce (tys. ton)

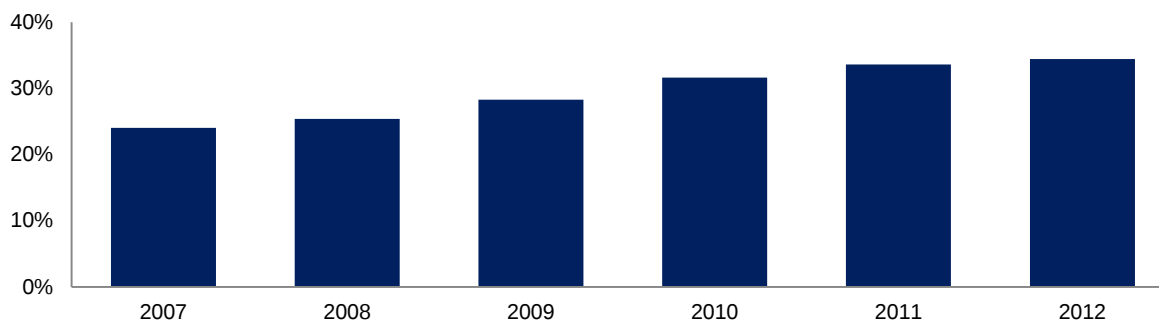

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPIHN

Pozycja na rynku

Umocnianie wiodących kanałów zbytu jak również aktywne poszukiwanie nowych możliwości wzrostu sprzedaży skutkowało w 2012 roku zwiększeniem udziału Grupy LOTOS S.A. w rynku paliw w Polsce do poziomu 34%, tj. o 0,4 pp w porównaniu do 2011 roku.

Udział Grupy Kapitałowej LOTOS w krajowym rynku paliw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPiHN

2.5. PODSTAWOWE PRODUKTY, TOWARY I USŁUGI

Rok 2012 był dla rafinerii Grupy LOTOS kolejnym rekordowym rokiem. Przerób ropy wyniósł 9,67 mln ton, co jest najwyższym wynikiem w historii rafinerii w Gdańsku. Oznacza to **średnioroczne wykorzystanie zdolności przerobowych rafinerii na poziomie nieco powyżej 92 %**. W trakcie roku obciążenie rafinerii dostosowywane było do bieżącej sytuacji rynkowej, co skutkowało zwiększaniem przerobu w okresach wysokich marż rafineryjnych i tak w miesiącach wrzesień-październik 2012 roku wykorzystanie zdolności przerobowych rafinerii przekroczyło 100 %

Najważniejsze produkty w gamie produktowej

- **Benzyna bezołowiowa LOTOS DYNAMIC 98** to nowoczesne paliwo zapewniające lepsze osiągi i ochronę silnika niż standardowe produkty. Zawiera dodatki o działaniu przeciwutleniającym i myjącym w celu poprawy czystości silnika i uzyskania dłuższej jego żywotności oraz oszczędności w zużyciu paliwa.
- **Olej napędowy LOTOS DYNAMIC DIESEL** - paliwo dla silników wysokoprężnych cenione zwłaszcza przez operatorów flot samochodów dostawczych i ciężarowych. Dzięki zastosowaniu komponentów obniżających tarcia w silniku pozwala na lepsze wykorzystanie dynamiki i mocy silnika, zapewnia rozruch przy -32°C. Pakiet dodatków znacznie poprawia przepustowość dysz, smarność, żywotność i efektywność działania silnika.
- **Olej napędowy do celów opałowych LOTOS RED (ONDCO)** – dzięki unikalnym dodatkom, a także niskiej zawartości siarki, produkt posiada wyjątkowe parametry w zakresie odporności na utlenianie, działanie antykorozyjne oraz utrzymywanie czystości dysz, co wydłuża żywotność urządzeń grzewczych. Znacząco ograniczona została emisja szkodliwych substancji procesu spalania.
- **Olej napędowy IZ40** – produkt arktyczny, gwarantuje rozruch silnika przy bardzo niskich temperaturach (CFPP -32°C).
- **Gaz płynny propan-butan (LPG)** – mieszanina skroplonych węglowodorów zawierająca propan i butan jako główne składniki. Dzięki odpowiednim proporcjom obu tych gazów uzyskuje się optymalne parametry eksploatacyjne gazu.
- **Oleje silnikowe LOTOS Quazar** - produkt klasy premium, stworzony w oparciu o zaawansowane technologie. Jest to linia olejowa dedykowana do samochodów segmentu 0-3 lat, przeznaczona do dystrybucji

poprzez sieć Autoryzowanych Stacji Obsługi. LOTOS Quazar LLIII 5W-30 charakteryzującego się jedną z najbardziej zaawansowanych na świecie specyfikacji technicznych do samochodów osobowych- niemiecką normą VW 504.00/507.00. Olej LOTOS Quazar LLIII 5W-30 jest przykładem nowoczesnej koncepcji olejów silnikowych, które przestają być produktami uniwersalnymi, a stają się produktami dedykowanymi konkretnym użytkownikom, konkretnej marki samochodów. W 2012r podpisano umowę o współpracy ze Stowarzyszeniem Dealerów Volkswagena i Audi w Polsce, które zrzesza autoryzowanych przedstawicieli niemieckich, czeskiej i hiszpańskiej marki samochodów należących do koncernu VW. Tym samym marki te dołączyły do grona dotychczas współpracujących: Subaru i KIA.

- **Oleje silnikowe LOTOS Thermal Control** - linia produktów syntetycznych, semisyntetycznych i mineralnych dedykowanych do samochodów osobowych.

- **Oleje silnikowe LOTOS TURDUST** – linia produktów przeznaczona do taboru ciężarowego. Spełniają wymagania i uzyskały aprobaty wiodących producentów silników: Man, Scania, Tatra, MB, Volkswagen, Volvo czy Renault.

- **Oleje przemysłowe** to pełna kategoria olejów przekładniowych, hydraulicznych, turbinowych, maszynowych oraz smarów przemysłowych. Konsekwentnie rozszerzane linie produktowe olejów: hydraulicznych **Hydromil**, przekładniowych **Transmil** oraz turbinowych **Remiz**.

- **Plastyfikatory klasy TDAE i RAE** oferowane pod nazwami **QUANTILUS T50 i QUANTILUS T60** stosowane przez producentów opon i gumy w Europie i Azji. Produkty te spełniają wymagania unijnego rozporządzenia dotyczącego rejestracji chemikaliów, tzw. REACH i zostały zaaprobowane przez globalne koncerny oponiarskie.

- **asfalty modyfikowane MODBIT** – zaawansowane technologicznie, zwiększające odporność na koleinowanie się nawierzchni, przedłużające jej trwałość odporność w ekstremalnych warunkach atmosferycznych. W 2012 roku opracowano technologię w zakresie produkcji asfaltów modyfikowanych gumą, które zostaną włączone do oferty w 2013.r

- **Frakcja ksylenowa** wprowadzony w 2012 roku produkt petrochemiczny, otrzymywany w procesie rozdzielania reformatu. Służy do produkcji tworzyw sztucznych. Instalacja wydzielania frakcji ksylenowej umożliwia dalszą dywersyfikację portfela produktów Grupy LOTOS S.A., a także ograniczenie zawartości węglowodorów aromatycznych w puli komponentów benzynowych rafinerii w Gdańsku. Poprawia to elastyczność technologiczną rafinerii stwarzając możliwość alternatywnej sprzedaży części komponentów na rynek paliwowy bądź petrochemiczny.

Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Grupy LOTOS S.A.

	za okres		za okres	
	01.01.2012 - 31.12.2012		01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Benzyny	5 152 513	16,6%	4 463 914	16,4%
Benzyna surowa	1 097 071	3,5%	480 080	1,8%
Reformat	458 827	1,5%	477 264	1,8%
Olej napędowy	15 921 515	51,2%	14 791 005	54,2%
Lekki olej opałowy	1 129 026	3,6%	1 194 980	4,4%
Ciężki olej opałowy	2 140 840	6,9%	1 580 725	5,8%
Paliwo lotnicze	1 856 016	6,0%	1 395 004	5,1%
Paliwo bunkrowe	125 360	0,4%	107 446	0,4%
Komponenty do produkcji asfaltów	1 311 047	4,2%	1 431 047	5,2%
Oleje bazowe	698 124	2,3%	695 655	2,6%

	za okres		za okres	
	01.01.2012 - 31.12.2012		01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Gaz płynny	354 351	1,1%	146 858	0,5%
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	720 326	2,3%	411 273	1,5%
Razem produkty, towary i materiały ropopochodne	30 965 016	99,7%	27 175 253	99,6%
Pozostałe towary i materiały	8 167	0,0%	10 504	0,0%
Usługi	115 804	0,4%	103 647	0,4%
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(17 091)	-0,1%	(90)	0,0%
Razem	31 071 896	100,0%	27 289 314	100,0%

Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy LOTOS S.A.

	za okres		za okres		zmiana
	01.01.2012 - 31.12.2012		01.01.2011 - 31.12.2011		12/11
	tys. ton	% udział	tys. ton	% udział	%
Benzyny	1 508	15,1%	1 447	14,4%	4,2%
Benzyna surowa	356	3,6%	174	1,7%	104,0%
Reformat	130	1,3%	164	1,6%	-20,4%
Oleje napędowe	4 586	45,8%	4 755	47,4%	-3,6%
Paliwo bunkrowe	51	0,5%	39	0,4%	31,7%
Lekki olej opałowy	338	3,4%	404	4,0%	-16,4%
Ciężki olej opałowy	1 049	10,5%	910	9,1%	15,2%
Paliwo JET A-1	543	5,4%	457	4,6%	18,9%
Oleje bazowe	219	2,2%	213	1,5%	2,8%
Komponenty Asfaltowe	757	7,6%	978	9,9%	-22,6%
Gazy płynne	140	1,4%	64	0,9%	117,8%
Pozostałe produkty rafineryjne, towary i materiały	343	3,4%	270	3,8%	27,1%
Razem produkty, towary i materiały ropopochodne	10 019	100,0%	9 874	100,0%	1,5%

W roku 2012 wolumen sprzedaży Grupy LOTOS S.A. odnotował wzrost o 1,5% osiągając poziom 10.019 tys. ton.

Największy udział w sprzedaży, podobnie jak w ubiegłych latach miał olej napędowy. Wolumen sprzedaży oleju napędowego wyniósł w 2012 roku 4 586 tys. ton, osiągając tym samym udział w ogóle sprzedaży 45,8%. Drugą co do wielkości pozycją w ilościowej strukturze sprzedaży Grupy LOTOS S.A. są benzyny, z udziałem na poziomie 15,1%. Wielkość wolumenu sprzedaży benzyny w roku 2012 wyniosła 1.508 tys. ton, co oznacza wzrost sprzedaży w stosunku do poprzedniego roku o 4,2%. Ostatnią pozycją, której udział w ogólnej masie sprzedaży Grupy LOTOS S.A. jest na poziomie bliskim 10% jest ciężki olej opałowy, z udziałem w sprzedaży na poziomie 10,5%. Wielkość sprzedaży tej grupy produktów wyniosła 1 049 tys. ton i wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 15,2%.

Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy LOTOS S.A. w podziale na rynki zbytu

		za okres 01.01.2012-31.12.2012		za okres 01.01.2011-31.12.2011		zmiana 2011/2010
		tys. ton	% udział	tys. ton	% udział	%
Kraj	Benzyny	1 105	11,0%	1 092	14,8%	1,2%
	Oleje napędowe	4 249	42,4%	4 645	63,1%	-8,5%
	Paliwo bunkrowe	51	0,5%	39	0,6%	31,7%
	Lekki olej opałowy	338	3,4%	404	5,5%	-16,4%
	Ciężki olej opałowy	91	0,9%	113	1,5%	-20,0%
	Paliwo JET A-1	110	1,1%	79	1,1%	40,2%
	Oleje smarowe	0	0,0%	0	0,7%	-
	Oleje bazowe	134	1,3%	134	0,1%	-0,2%
	Komponenty asfaltowe	757	7,6%	978	9,4%	-22,6%
	Gazy płynne	130	1,3%	64	1,3%	102,6%
	Pozostałe produkty rafineryjne, towary i materiały	320	3,2%	161	2,0%	98,3%
Razem kraj		7 284	72,7%	7 709	73,4%	-5,5%
Sprzedaż zagraniczna	Benzyny	403	4,0%	355	13,3%	13,5%
	Benzyna surowa	356	3,6%	174	6,5%	103,8%
	Reformat	130	1,3%	164	6,1%	-20,4%
	Oleje napędowe	337	3,4%	110	4,1%	206,4%
	Paliwo bunkrowe	0	0,0%	0	0,0%	-
	Ciężki olej opałowy	958	9,6%	797	29,8%	20,3%
	Paliwo JET A-1	433	4,3%	378	14,2%	14,5%
	Oleje bazowe	85	0,9%	79	5,2%	8,0%
	Gazy płynne	10	0,1%	0	1,3%	-
	Pozostałe produkty rafineryjne, towary i materiały	24	0,2%	109	8,9%	-78,3%
Razem sprzedaż zagraniczna		2 735	27,3%	2 165	26,7%	26,3%
Razem		10 019	100,0%	9 874	100,0%	1,5%

Wolumen sprzedaży krajowej spadł w 2012 roku o 425 tys. ton (-5,5% rok do roku), przy jednoczesnym wzroście eksportu o 569 tys. ton (26,3% rok do roku). Największy wpływ na wzrost sprzedaży eksportowej Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku miały: wzrost wolumenu sprzedanego oleju napędowego o 227 tys. ton (wzrost o 206,4% w porównaniu z rokiem poprzednim) do poziomu 337 tys. ton oraz wzrost wolumenu sprzedawanej benzyny surowej o 182 tys. ton (wzrost o 103,8%) do poziomu 356 tys. ton. Ponadto w roku 2012 na rynku krajowym odnotowano wzrost sprzedaży: paliwa JET A-1 do poziomu 110 tys. ton (40,2%), gazów do 130 tys. ton (102,6%) oraz pozostałych produktów rafineryjnych do 320 tys. ton (98,3%). Wpływ na wielkość sprzedaży krajowej miała mniejsza niż w roku poprzednim konsumpcja oleju napędowego, czego efektem był spadek sprzedaży tego produktu przez Grupę LOTOS do poziomu 4 249 tys. ton (-8,5%). Spadkowi uległa także sprzedaż lekkiego oleju opałowego do poziomu 338 tys. ton (-16,4%) oraz komponentów asfaltowych do poziomu 757 tys. ton (spadek o 22,6% rok do roku). Sprzedaż olejów bazowych pozostała na poziomie zbliżonym do 2011 roku i wyniosła 134 tys. ton.

Przychody netto ze sprzedaży Grupy LOTOS S.A. w podziale na rynki zbytu

	za okres		za okres	
	01.01.2012 - 31.12. 2012		01.01.2011 - 31.12. 2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Sprzedaż krajowa:	23 242 552	74,8%	21 955 979	80,5%
- produkty i usługi	22 405 127	72,1%	21 595 141	79,2%
- towary i materiały	837 425	2,7%	360 838	1,3%
Sprzedaż zagraniczna:	7 829 344	25,2%	5 333 335	19,5%
- produkty i usługi	7 829 344	25,2%	5 132 174	18,8%
- towary i materiały	-	0,0%	201 161	0,7%
Razem	31 071 896	100,0%	27 289 314	100,0%

Najwięksi odbiorcy Grupy LOTOS S.A.

Zarówno w 2012 roku, jak i w 2011 roku głównymi odbiorcami, których udział w przychodach ze sprzedaży ogółem Grupy LOTOS S.A. przekroczył 10% były spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o. (w 100% zależna od Grupy LOTOS S.A.) i Shell POLSKA Sp. z o.o. (zgodnie z wiedzą Spółki, do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu z Działalności Grupy LOTOS S.A. pomiędzy Grupą LOTOS S.A. i Shell POLSKA Sp. z o.o. nie występowały powiązania formalne, za wyjątkiem umów handlowych). Udział tych spółek wyniósł odpowiednio: 40,56% i 10,06% w roku 2012 oraz 44,51% i 10,99% w roku 2011.

2.6. LOGISTYKA

Rafineria

Baza magazynowa

Grupa LOTOS S.A. prowadzi działania mające na celu usprawnianie procesu logistyki i dystrybucji produktów, surowców i komponentów. Działania te obejmują optymalizację wykorzystywanej siatki baz paliw, transportu

kolejowego, morskiego oraz samochodowego z uwzględnieniem oczekiwań klientów, okresowych wahań sprzedaży oraz dążenie do ograniczania kosztów w całym łańcuchu logistycznym.

- W 2012 roku rozszerzono zakres usług realizowanych w obszarze logistyki, wdrożono nowe systemy informatycznej wymiany danych, poszerzono ofertę dystrybucyjną paliw oraz istotnie usprawniono proces zarządzania logistyką wtórną. Jednocześnie prowadzono prace przygotowawcze do uruchomienia pełnej automatyzacji i centralizacji procesu obsługi kierowców w bazach własnych. Planowana realizacja tego projektu w 2013 roku pozwoli na standaryzację pracy i poprawę efektywności kosztowej.

- Sprawnie funkcjonujący system logistyczny pozwolił na zapewnienie bezpieczeństwa dystrybucji Grupie LOTOS S.A., na spełnienie obowiązujących wymogów ustawowych dotyczących tworzenia, **utrzymywania i rotacji zapasów obowiązkowych** oraz **wykonanie Narodowego Celu Wskaźnikowego** w zakresie ilości biokomponentów wprowadzanych do obrotu.

- W 2012 roku Spółka osiągnęła dodatkowe przychody z tytułu świadczenia usług logistycznych również dla firm zewnętrznych, w tym usługi rotacji paliw oraz **sprzedaży na rynku tzw. „usługi biletowej”** polegającej na utrzymywaniu w imieniu klientów zapasów obowiązkowych paliw.

- **Logistyka morska** jest ważnym elementem w łańcuchu logistycznym Grupy LOTOS S.A. Połączenie rurociągami produktowymi rafinerii w Gdańsku z bazą przeładunkową paliw płynnych w Porcie Północnym daje firmie znaczącą przewagę logistyczną. Transport morski stanowi główną drogę wysyłek eksportowanych produktów naftowych oraz istotną część dostaw surowców i komponentów do produkcji. Nieznaczne ograniczenie w 2012 roku liczby tankowców przewożących ładunki Grupy LOTOS S.A. w eksporcie i imporcie w stosunku do 2011 roku należy przypisywać głównie optymalizacji wielkości ładunków (większe ładunki eksportowanych produktów naftowych, szczególnie ciężkiego oleju opałowego) oraz zmianie struktury dostawców biokomponentów (znaczący udział dostaw od krajowych podmiotów).

- **Baza Przeładunkowa Paliw Płynnych**, gdzie operuje Naftoport, stwarza możliwości przeładunku zbiornikowców o zanurzeniu do 15 m i możliwość załadunku do 150 tys. ton ropy lub produktów naftowych. Dzięki temu Grupa LOTOS S.A. efektywnie eksportuje nadwyżki produkcyjne, lokując je głównie na rynkach krajów skandynawskich, Północno-Zachodniej Europy oraz krajów nadbałtyckich. Bezpośrednie połączenie z portem ułatwia także organizację i prowadzenie importu produktów naftowych – przede wszystkim komponentów oleju napędowego i lekkiego oleju opałowego.

- Położenie rafinerii Grupy LOTOS S.A. w pobliżu morskiego terminala przeładunkowego ropy naftowej pozwala na **dywersyfikację dostaw surowca**, umożliwia dostawy ropy naftowej pochodzącej z własnych złóż na Bałtyku i na Litwie, a w niedalekiej przyszłości również z Morza Północnego.

- Grupa LOTOS S.A. konsekwentnie dąży do przejmowania w dostawach morskich gestii transportowej, czyli **kontrolowania transportu na jak najdłuższym odcinku łańcucha dostaw**, od frachtowania statków po formalną obsługę transportu morskiego. Zapewnia to większą kontrolę i usprawnia proces planowania przeładunków w portach morskich, pozwalając minimalizować przypadki przestoju statków i optymalizować związane z tym koszty. W roku 2012 Grupa LOTOS S.A. przejęła większość czynności związanych z samodzielnym pozyskiwaniem tonażu do przewozów morskich, rezygnując z pośrednictwa firm zewnętrznych.

- W 2012 roku kontynuowano **prace projektowe związane z budową morskiego terminala przeładunkowego na Martwej Wiśle** w bezpośrednim sąsiedztwie rafinerii w Gdańsku. Projekt ma na celu umożliwienie przeładunków komponentów i produktów o jednostkowych wolumenach do 5 tys. ton w eksporcie i imporcie na własnym nabrzeżu Grupy LOTOS S.A.

- Spółka LOTOS Kolej w 2012 roku dysponowała **parkiem około 3,6 tys. wagonów** (głównie do przewozów produktów ropopochodnych), oraz blisko **100 lokomotywami**, w tym jednymi z najnowocześniejszych na rynku pociągowymi lokomotywami elektrycznymi Bombardier TRAXX MS/DC i Siemens ES64F4.

- **Trading i optymalizacja** - działania w tym obszarze w 2013 roku koncentrować się będą na optymalizacji struktury gatunków ropy naftowej polegającej m.in. na zwiększaniu udziału dostaw surowca drogą morską. Przewidywane jest uruchomienie dostaw ropy naftowej wydobywanej przez LOTOS Geonafta na Litwie. Nadal prowadzone będą prace nad doskonaleniem i dalszą integracją kluczowych funkcji i kompetencji niezbędnych do zarządzania marżą zintegrowaną.

- Wolumen sprzedaży eksportowej Grupy LOTOS S.A. zależny będzie od wielkości realizowanej sprzedaży na rynku krajowym, a także od poziomu i struktury przerobu ropy w rafinerii w Gdańsku. Możliwy jest niewielki spadek wolumenu sprzedaży eksportowej ze względu na planowany na wiosnę 2013 roku remont postojowy rafinerii.

- W ramach **optymalizacji łańcucha dostaw** realizowane będą zakupy i pożyczki uzupełniające asortyment produktów naftowych. Działania te ulegną szczególnemu nasileniu w okresie postoju remontowego rafinerii w Gdańsku.

Struktura terytorialna zakupów surowców, towarów i materiałów ropopochodnych Grupy LOTOS S.A.

	za okres 01.01.2012 - 31.12. 2012		za okres 01.01.2011 - 31.12. 2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Zakupy krajowe	3 100 768	10,9%	2 744 616	10,1%
Zakupy zagraniczne	25 469 045	89,1%	24 346 144	89,9%
Zakupy razem	28 569 813	100,0%	27 090 760	100,0%

Struktura zaopatrzenia Grupy LOTOS S.A.

	za okres 01.01.2012 - 31.12. 2012		za okres 01.01.2011 - 31.12. 2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Surowce	28 155 822	93,8%	26 755 406	94,3%
Towary	412 334	1,4%	334 312	1,2%
Usługi	1 092 747	3,6%	981 019	3,5%
Materiały	213 451	0,7%	193 572	0,7%
Pozostałe zakupy*	141 226	0,5%	98 780	0,3%
Razem	30 015 579	100,0%	28 363 089	100,0%

* w tym: środki trwałe, środki trwałe w budowie, zaliczki na środki trwałe w budowie, wartości niematerialne.

Struktura zaopatrzenia w towary ropopochodne Grupy LOTOS S.A.

	za okres 01.01.2012 - 31.12.2012		za okres 01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Oleje napędowe	192 119	46,6%	83 857	25,1%
Benzyny	220 216	53,4%	249 618	74,7%
Pozostałe	-	-	837	0,2%
Razem	412 335	100,0%	334 312	100,0%

Struktura zaopatrzenia w surowce, półprodukty, chemikalia i materiały ropopochodne Grupy LOTOS S.A.

	za okres		za okres	
	01.01.2012 - 31.12.2012		01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Ropa naftowa	25 173 632	89,5%	22 863 835	85,5%
Olej napędowy	322	0,0%	657 683	2,5%
Komponenty do benzyn: MTBE/ETBE	332 258	1,2%	295 020	1,1%
Estry metylowe kwasów tłuszczowych	1 463 107	5,2%	1 584 587	5,9%
Benzyny	574	0,0%	40 591	0,1%
Olej opałowy ciężki	58 339	0,2%	209 861	0,8%
Alkohol etylowy	181 691	0,6%	167 220	0,6%
Dodatki	30 592	0,1%	25 209	0,1%
Destylat naftowy	149 369	0,5%	109 065	0,4%
Komponent oleju napędowego	342 900	1,2%	747 426	2,8%
Gaz ziemny	406 005	1,4%	51 386	0,2%
Pozostałe	18 691	0,1%	4 565	0,0%
Razem	28 157 480	100,0%	26 756 448	100,0%

Najwięksi dostawcy Grupy LOTOS S.A.

Podobnie jak w 2011 roku, w 2012 roku Grupa LOTOS S.A. posiadała dwóch dostawców, których udział w zaopatrzeniu przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży ogółem Grupy LOTOS S.A. Były to firmy: Mercuria Energy Trading z siedzibą w Szwajcarii i Petraco Oil Company Ltd. z siedzibą w Wielkiej Brytanii. Udział w zaopatrzeniu Grupy LOTOS S.A. powyższych dostawców wyniósł odpowiednio 53,84% (2011: 37,54%) i 12,16% (2011: 29,99%). Zgodnie z wiedzą Spółki do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu z Działalności Grupy LOTOS S.A., pomiędzy Grupą LOTOS i żadnym z wyżej wymienionych dostawców nie występowały powiązania formalne, za wyjątkiem zawartych umów handlowych.

2.7. OCHRONA ŚRODOWISKA

Misja Grupy LOTOS S.A. zakłada jej innowacyjny i zrównoważony rozwój realizowany w sposób przyjazny dla środowiska.

W 2012 roku wzrosły nakłady na inwestycje proekologiczne. Po zakończeniu rozbudowy rafinerii w ramach Programu 10+ Grupa LOTOS S.A. skupiła się na zwiększeniu wydajności instalacji zbudowanych przed 2008 rokiem. Inwestycje proekologiczne Spółki mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej poszczególnych komponentów, zmniejszenie ilości zużywanych mediów, ograniczenie emisji niezorganizowanych, czy zawracanie gazów zrzucanych na pochodnie.

Spółka aktywnie włączyła się w prace pod egidą Ministra Gospodarki nad stworzeniem dokumentu określającego najważniejsze wyzwania przed jakimi stoją polscy przedsiębiorcy, w perspektywie 2050 roku

Wizja zrównoważonego rozwoju opisana w Deklaracji obejmuje sześć kluczowych obszarów priorytetowych: kapitał społeczny; kapitał ludzki; infrastrukturę; zasoby naturalne; energię oraz jakość państwa i jego instytucji.

W 2012 roku Spółka wprowadziła gaz ziemny jako surowiec do produkcji wodoru i jako główny nośnik energii, dzięki czemu osiągnięto dwa cele:

- obniżenie emisji podstawowego gazu cieplarnianego – dwutlenku węgla o 100 tys. ton w 2012 roku
- obniżenie emisji zanieczyszczeń energetycznych: w tym dwutlenku siarki o ok. 1,5 tys. ton i pyłu o 150 ton.

W 2012 roku wzrosły nakłady na inwestycje proekologiczne. Po zakończeniu rozbudowy rafinerii w ramach Programu 10+ Grupa LOTOS S.A. skupiła się na zwiększeniu wydajności instalacji zbudowanych przed 2008 rokiem. Inwestycje proekologiczne Spółki mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej poszczególnych komponentów, zmniejszenie ilości zużywanych mediów, ograniczenie emisji niezorganizowanych, czy zwracanie gazów zrzucanych na pochodnie.

Wydatki Grupy LOTOS S.A. związane z eksploatacją środowiska w latach 2010 – 2012 (tys. zł)

	2012	2011	2010
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	2 980	4 268	3 817
Pobór wody	140	144	160
Odprowadzanie ścieków	298	313	306
Składowanie odpadów	0	0	0
Razem	3 418	4 725	4 283

2.8. BADANIA I ROZWÓJ

W 2012 roku w Grupie LOTOS S.A., w związku ze zmianą przepisów prawnych, opracowano technologię i wprowadzono nowy gatunek oleju napędowego o zawartości do 7% objętościowych estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME).

Działalność badawczo-rozwojowa Spółki koncentrowała się na rozwoju technologii związanych z wytworzeniem i optymalizacją technologii produktów z Bloku Olejowego. Do najważniejszych osiągnięć w dziedzinie badań i rozwoju technicznego w 2012 roku należy zaliczyć:

- prace badawczo-rozwojowe nad produkcją olejów bazowych grupy II o wysokiej lepkości >10 cSt w 100 °C, wytwarzanych z frakcji parafinowej,
- opracowanie technologii, produkcja i sprzedaż oleju bazowego grupy II o niskiej lepkości <5,6 cSt w 100 °C jako surowca do produkcji olejów silnikowych o podwyższonej jakości,
- opracowanie technologii, produkcja i sprzedaż olejów bazowych grupy I+ w oparciu o nowy produkt – frakcję parafinową. Uzyskano wzrost wydajności olejów, co korzystnie wpływa na charakterystykę energetyczną oraz stopień wykorzystania instalacji bloku olejowego. Oleje bazowe grupy I+ charakteryzują się niską zawartością siarki, korzystniejszą odparowalnością wg Noack'a, wyższą zawartością węglowodorów nasyconych oraz bardzo wysokim wskaźnikiem lepkości (99 - 110),
- opracowanie technologii, produkcja i sprzedaż lekkiego wosku niskosiarkowego w oparciu o nowy produkt – frakcję parafinową. Wosk niskosiarkowy znajduje zastosowanie w produkcji różnych gatunków parafin i specyfików,
- produkcja i sprzedaż olejów bazowych *Base Oil SAE 10 LS*, *Base Oil SAE 30 LS* o zawartości siarki poniżej 0,5 %m/m, jako surowca do produkcji olejów silnikowych o podwyższonej jakości.

W zakresie technologii związanych z produkcją asfaltów drogowych:

- kontynuowano prace badawczo-rozwojowe mające na celu opracowanie technologii przyjaznych dla środowiska lepiszczy asfaltowych z dodatkiem destruktu gumowego do drogowych mieszanek mineralno-asfaltowych. W 2012 roku wykonano ostatni etap pracy badawczej, związany z walidacją właściwości wyrobu w zastosowaniu końcowym, tj. wykonanie odcinków doświadczalnych z użyciem asfaltu modyfikowanego z dodatkiem gumy MODBIT 45/80-55 CR. Potwierdzono - w praktyce - właściwości termostabilności i właściwości reologiczne lepiszcza asfaltowego w mieszankach mineralno-asfaltowych, pozwalające na wdrożenie nowego produktu do sprzedaży w 2013 roku.

2.9. ISTOTNE WYDARZENIA W 2012 ROKU

Realizacja strategii

Pomimo zmienności uwarunkowań rynkowych i spowolnienia gospodarczego w 2012 roku Spółka realizowała cele strategiczne. W obszarze operacyjnym i handlowym realizacja celów strategicznych i osiąganie wyznaczonych wskaźników dla etapów pośrednich przebiegało do roku 2012 roku zgodnie z przyjętymi założeniami. Udział w krajowym rynku paliw (olej napędowy, benzyna, LOO) Grupy Kapitałowej LOTOS osiągnął 34%, przekraczając poziom wyznaczony dla celu strategicznego.

Kluczowym warunkiem powodzenia strategii zrównoważonego rozwoju Grupy Kapitałowej LOTOS jest rozwój działalności poszukiwawczo-wydobywczej. Realizacja tego celu do końca 2015 roku pozwoli na zbudowanie stabilnego i silnego koncernu naftowego, generującego znaczną część swego zysku z działalności wydobywczej. W 2012 roku produkcja ropy naftowej wyniosła łącznie 262,2 tys. ton, z czego 74,5 tys. ton wydobyto na Litwie.

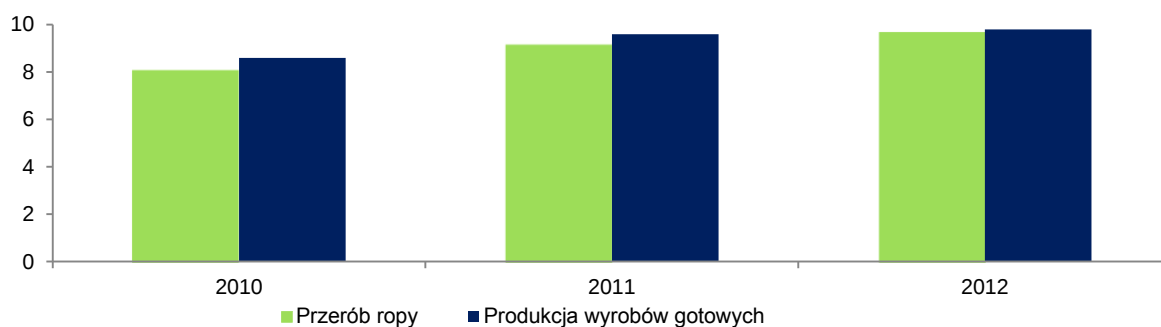
Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych w omawianym okresie, bądź przewidywanych w dalszych latach z podaniem źródeł ich finansowania (nakłady zakończone, w toku i rozpoczęte) oraz ich struktura rzeczowa wynikająca ze strategii spółki

Działania Grupy Kapitałowej LOTOS w zakresie inwestycji zaprezentowane zostały w opublikowanym dokumencie Strategia Grupy Kapitałowej LOTOS do 2015 roku oraz kierunki rozwoju do roku 2020. W tym zakresie suma nakładów inwestycyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS w latach 2011-2015 nie przekroczy kwoty 5,7 mld PLN, z czego: 68 % stanowi kwota przewidziana na inwestycje w segmencie wydobywczym, a 32 % na rozwój działalności w segmencie produkcji i handlu. Struktura źródeł finansowania inwestycji uwzględniacie będzie osiągnięcie przez Grupę Kapitałową LOTOS docelowego poziomu wskaźnika relacji długu do kapitałów własnych.

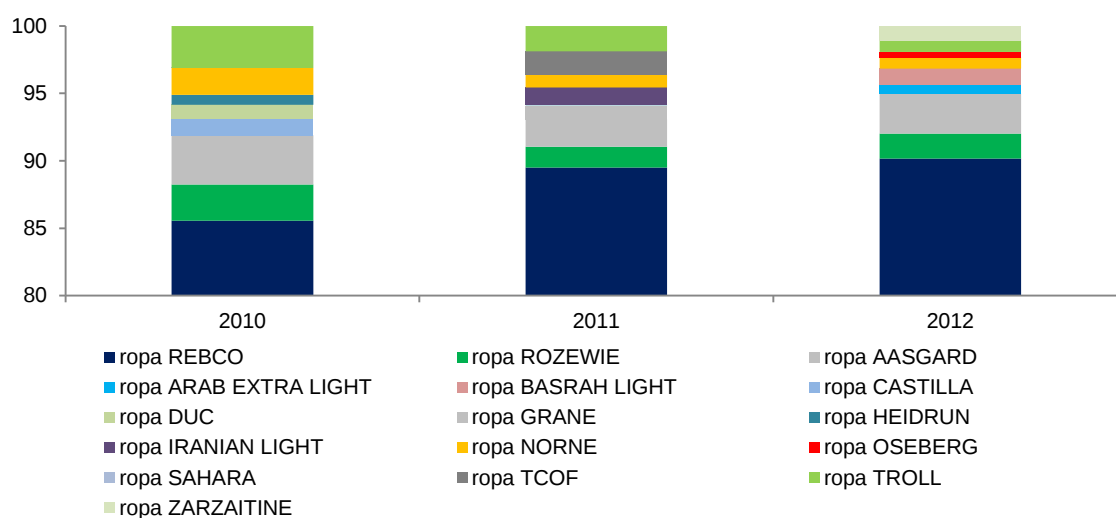
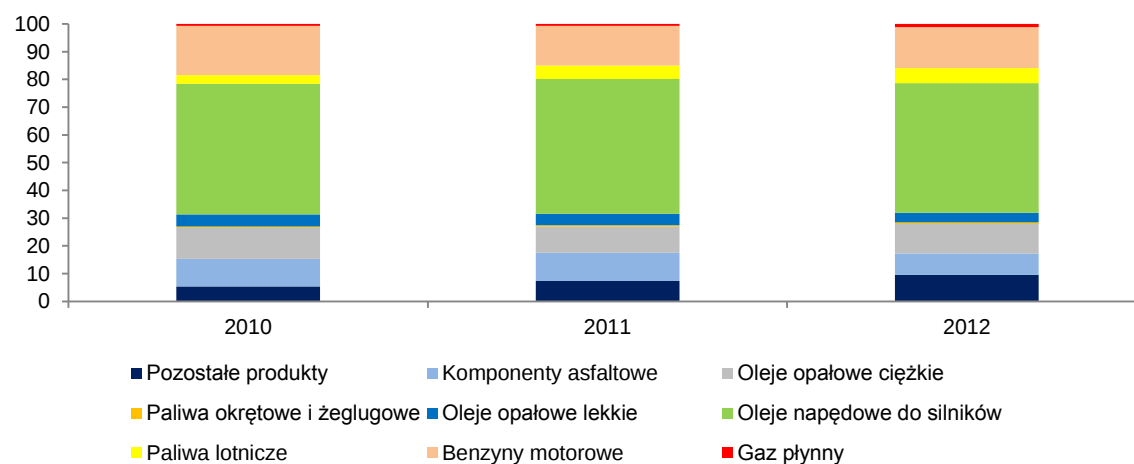
Rafineria

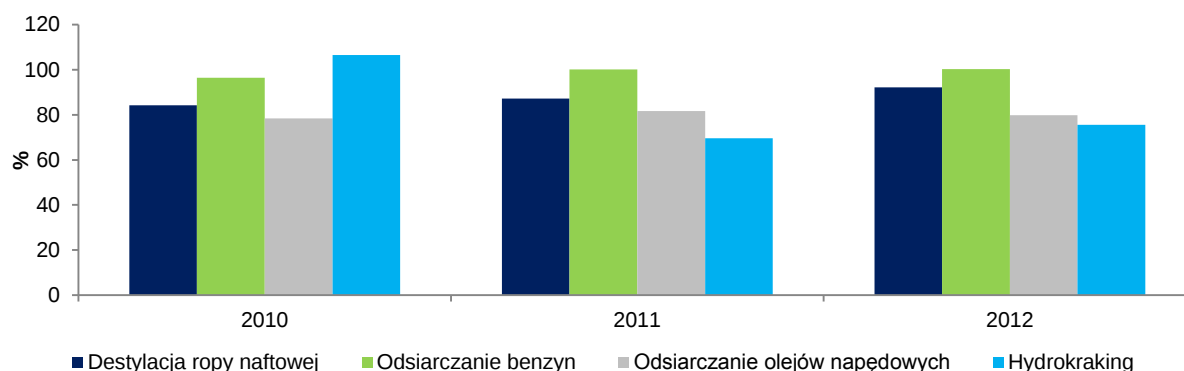
Rafineria Grupy LOTOS S.A. jest jedną z najmłodszych i najnowocześniejszych w Europie. Jest to głównie zasługa zakończonej w 2011 roku inwestycji Program 10+. Średnia wieku instalacji wynosi ok. 11 lat pomimo, że rafineria funkcjonuje już blisko 40 lat. W Grupie LOTOS S.A. funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania spełniający wymagania norm: jakości ISO 9001, środowiska ISO 14001 i bezpieczeństwa pracy ISO 18001.

2012 rok był dla rafinerii Grupy LOTOS S.A. kolejnym rekordowym rokiem. Przerób ropy wyniósł 9,67 mln ton, co jest najwyższym wynikiem w historii rafinerii w Gdańsku. Oznacza to **średnioroczne wykorzystanie zdolności przerobowych rafinerii na poziomie nieco powyżej 92 %**. W trakcie roku obciążenie rafinerii dostosowywane było do bieżącej sytuacji rynkowej, co skutkowało zwiększaniem przerobu w okresach wysokich marż rafineryjnych i tak w miesiącach wrzesień-październik 2012 roku wykorzystanie zdolności przerobowych rafinerii przekroczyło 100 %.

Przerób ropy i produkcja wyrobów gotowych w rafinerii Grupy LOTOS S.A. (mln ton)

Dominującym gatunkiem przerabianej ropy, podobnie jak w latach ubiegłych, była rosyjska ropa **REBCO**. Jej udział wyniósł około 90,2 % i był podobny jak w roku ubiegłym. Pozostałą część surowca stanowiły ropy naftowe importowane drogą morską, w tym około 180 tys. ton ropy Rozewie dostarczonej przez LOTOS Petrobaltic. Dobór rop naftowych do przerobu oparty był na procesie optymalizacji produkcji, by wykorzystać nadarzające się okazje na zwiększenie marży przerobowej rafinerii.

Udział poszczególnych rop naftowych w przerobie (%)

Struktura produkowanych wyrobów gotowych (%)

Wykorzystanie mocy przerobowych instalacji rafinerii (%)

Poza ropą do produkcji zużywano również komponenty paliwowe i surowce zakupione do dalszego przerobu oraz dodatki uszlachetniające. Warto wśród nich wymienić biokomponenty (etanol, ETBE, FAME), które dodawane są do paliw by osiągnąć zakładany Narodowy Cel Wskaźnikowy.

Dnia 7 lutego 2012 roku zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Gospodarki zmieniające wymagania jakościowe dla paliw ciekłych, w którym zmieniony został dopuszczalny poziom zawartości estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME) w oleju napędowym z 5 %obj. do 7 %obj. W związku z tym 14 lutego 2012 roku w rafinerii została wyprodukowana pierwsza partia **oleju napędowego zawierającego 7 % obj. FAME, tzw. B7**. Zmiana ta pozwoliła na spełnienie wymagań Narodowego Celu Wskaźnikowego w 2012 roku z minimalną sprzedażą czystego biokomponentu, tzw. B100.

Ważnym wydarzeniem w działalności rafineryjnej Grupy LOTOS S.A. było **uruchomienie rurociągu wysokociśnieniowego gazu ziemnego**, który powstał we współpracy z PGNiG i PSG. Uruchomienie rurociągu, a także towarzyszących mu stacji redukcji ciśnienia umożliwiło rafinerii znaczne zwiększenie zużycia gazu ziemnego. Gaz ziemny jest w rafinerii Grupy LOTOS S.A. wykorzystywany jako paliwo w piecach technologicznych, kotłach zakładowej elektrociepłowni, a także jako surowiec do produkcji wodoru. Gaz ziemny zastąpił używane wcześniej jako paliwo olej opałowy i gaz płynny, jako surowiec do produkcji wodoru. Zmniejszyło to emisję CO₂ związaną z działalnością rafineryjną.

Istotnym wydarzeniem z punktu widzenia dywersyfikacji portfela produktowego było uruchomienie w rafinerii Grupy LOTOS S.A. pod koniec maja 2012 roku **instalacji wydzielania ksylenów**, która wykorzystuje jako surowiec tzw. reformat – wysokooktanowy komponent używany w produkcji benzyn. Z reformatu odzyskiwana jest frakcja zawierająca ksyleny – węglowodory wykorzystywane w przemyśle petrochemicznym. W ten sposób zmniejszona jest pula komponentów benzyn motorowych, na które popyt w Polsce i Europie maleje, a uzyskiwany jest cenny surowiec nie paliwowy. Instalacja wydzielania ksylenów wyprodukowała w 2012 roku ok. 28 tysięcy ton frakcji ksylenowej.

Paliwo lotnicze

Od początku 2013 roku prowadzona jest sprzedaż bezpośrednia na lotnisku im. F. Chopina w Warszawie. Aktualnie kluczowymi klientami na lotnisku w Warszawie są samoloty: Air France, KLM i TNT. Celem na lata 2013 - 2015 jest intensyfikacja działalności handlowej i rozwój sprzedaży na kolejnych portach lotniczych w Polsce.

LPG

W 2012 roku wzrosła sprzedaż autogazu. Sytuacja ta była efektem zwiększonego popytu na tańsze paliwo substytucyjne, tj. LPG w obliczu rosnących cen pozostałych paliw silnikowych. Ponadto zwiększenie sprzedaży było możliwe dzięki wprowadzeniu do sieci rafineryjnej wysokociśnieniowego gazu ziemnego z nowego rurociągu.

Perspektywy i plany rozwoju w obszarze

Ważnym wydarzeniem w działalności rafineryjnej Grupy LOTOS S.A. było **uruchomienie rurociągu wysokociśnieniowego gazu ziemnego**, który powstał we współpracy z PGNiG i Pomorską Spółką Gazownictwa (PSG). Uruchomienie rurociągu, a także towarzyszących mu stacji redukcji ciśnienia umożliwiło rafinerii znaczne zwiększenie zużycia gazu ziemnego. Gaz ziemny jest w rafinerii Grupy LOTOS S.A. wykorzystywany jako paliwo w piecach technologicznych, kotłach zakładowej elektrociepłowni, a także jako surowiec do produkcji wodoru zastąpił zużywane wcześniej jako paliwo olej opałowy i gaz płynny, jako surowiec do produkcji wodoru. Zmniejszyło to emisję CO₂ związaną z działalnością rafineryjną.

Uruchomienie zasilania rafinerii znaczną ilością gazu ziemnego było osiągnięciem, na bazie którego kreowane są kolejne przedsięwzięcia podnoszące efektywność procesu przerobu ropy naftowej oraz sprawność energetyczną rafinerii. **Budowa Węzła Odzysku Wodoru** wykorzystuje możliwość zasilania gazem ziemnym sieci gazu opałowego. Instalacja ta z gazów rafineryjnych zasilających do tej pory sieć gazu opałowego będzie odzyskiwała wodór, gaz płynny i frakcje benzynowe, które zastąpione zostaną tańszym paliwem jakim jest gaz ziemny. Projekt zostanie zrealizowany w latach 2013-15.

W 2013 roku kontynuowane będą prace projektowe związane z **budową morskiego terminala przeładunkowego na Martwej Wiśle** w bezpośrednim sąsiedztwie rafinerii w Gdańsku. Projekt ma na celu umożliwienie przeładunków komponentów i produktów o jednostkowych wolumenach do 5 tys. ton w eksporcie i imporcie na własnym nabrzeżu Grupy LOTOS S.A.

Plan działań nakierowanych na realizację celu strategicznego, jakim jest zwiększenie stopnia konwersji i pogłębienie przerobu surowca, zakładał, że w 2012 roku rozpocznie się faza projektu bazowego kompleksu instalacji rafineryjnych, które przerabiać będą ciężką pozostałość ropy naftowej na produkty wysokowartościowe. W końcu 2011 roku podjęto decyzję o wyborze wariantu rozwojowego, polegającego na **budowie instalacji koksowania**. W 2012 roku została wybrana i zakupiona licencja na proces koksowania, wykonano projekt bazowy instalacji. Zakupiono również technologie procesów towarzyszących oraz przygotowano szereg niezbędnych analiz i założeń technicznych. Rozpoczęto procesy wyboru dostawców mediów i odbiorców produktów. W 2013 roku przygotowany zostanie integracyjny projekt koncepcyjny całego przedsięwzięcia, uzgodnione warunki dostaw mediów oraz odbioru produktów, a także rozpoczęte zostaną działania zapewniające inwestycji odpowiednie finansowanie. Rozpoczęcie budowy instalacji koksowania będzie realizowane do 2015 roku.

2.10. ISTOTNE UMOWY ORAZ POSTĘPOWANIA SĄDOWE W 2012 ROKU

2.10.1. UMOWY ZNACZĄCE DLA DZIAŁALNOŚCI ZAWARTE W 2012 ROKU

Lp	Kontrahent	Data	Przedmiot umowy/największej umowy	Szacunkowa wartość netto wszystkich umów (zł)	Szerzej opisane	Link
1	Grupa Kapitałowa BP	04-sty-12	Sprzedaż paliw płynnych	1 841 mln ²	Raport bieżący 1/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.653/raporty_i_dane/raporty_biezace/umowy_zawarte_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_podmiotami_grupy_kapitalowej_bp
2	TNK Trade Ltd.	25-sty-12	Zakup ropy naftowej	705 mln ²	Raport bieżący 3/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.656/raporty_i_dane/raporty_biezace/umowy_zawarte_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_tnk_trade_ltd
3	Petraco Oil Company Ltd.	29-lut-12	Zakup ropy naftowej	626 mln ¹	Raport bieżący 9/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.662/raporty_i_dane/raporty_biezace/umowy_zawarte_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_petraco_oil_company_ltd
4	Eminent Energy Ltd.	02-kwi-12	Zakup ropy naftowej	841 mln ¹	Raport bieżący 12/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.665/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_eminant_energy_ltd
5	Mercuria Energy Trading SA	03-kwi-12	Zakup ropy naftowej (2 umowy zawarte jednocześnie)	808 mln	Raport bieżący 13/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.666/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
6	Grupa Kapitałowa Statoil	19-kwi-12	Zakup ropy naftowej	935 mln ¹	Raport bieżący 14/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.667/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_statoil
7	Mercuria Energy Trading SA	30-kwi-12	Zakup ropy naftowej	1 060 mln ¹	Raport bieżący 15/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.668/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
8	Grupa Kapitałowa Chevron	09-maj-12	Sprzedaż ciężkiego oleju opałowego	683 mln ²	Raport bieżący 16/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.669/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_umowy_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_chevron
9	LOTOS Kolej Sp. z o.o.	16-maj-12	Aneks do umowy o świadczenie usług przewozowych	2 751 mln	Raport bieżący 18/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.671/raporty_i_dane/raporty_biezace/aneks_do_umowy_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_lotos_kolej_sp_z_oo
10	Petraco Oil Company Ltd.	04-lip-12	Zakup ropy naftowej	1 500 mln ¹	Raport bieżący 25/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.678/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_petraco_oil_company_ltd
11	Mercuria Energy Trading SA	04-lip-12	Zakup ropy naftowej	702 mln ¹	Raport bieżący 26/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.679/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa

Lp	Kontrahent	Data	Przedmiot umowy/największej umowy	Szacunkowa wartość netto wszystkich umów (zł)	Szerzej opisane	Link
12	Grupa Kapitałowa Shell	22-sie-12	Zakup ropy naftowej	643 mln ¹	Raport bieżący 27/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.680/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a grupa kapitalowa shell
13	Grupa Kapitałowa Statoil	23-sie-12	Zakup ropy naftowej	651 mln ¹	Raport bieżący 28/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.681/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a grupa kapitalowa statoil
14	Mercuria Energy Trading SA	12-wrz-12	Zakup ropy naftowej	1 249 mln ¹	Raport bieżący 29/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.682/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a mercuria energy trading sa
15	PKN Orlen	12-wrz-12	Sprzedaż gazu płynnego	651 mln ²	Raport bieżący 30/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.683/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a grupa kapitalowa pkn orlen
16	Grupa Kapitałowa BP	01-paź-12	Sprzedaż oleju napędowego	626 mln ¹	Raport bieżący 31/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.684/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a grupa kapitalowa bp
17	Mercuria Energy Trading SA	19-paź-12	Zakup ropy naftowej	811 mln ¹	Raport bieżący 33/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.686/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a mercuria energy trading sa
18	Petraco Oil Company Ltd.	26-paź-12	Zakup ropy naftowej	820 mln ¹	Raport bieżący 34/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.687/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci umowy znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a petraco oil company ltd
19	Grupa Kapitałowa Shell	27-lis-12	Zakup ropy naftowej	913 mln ¹	Raport bieżący 38/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.692/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci umowy znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a spolkami grupy kapitalowej shell
20	LOTOS Tank Sp. z o.o.	21-gru-12	Sprzedaż paliwa lotniczego	2 500 mln	Raport bieżący 42/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.696/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umowy na sprzedaz paliwa lotniczego pomiedzy grupa lotos sa a lotos tank sp z oo
21	Grupa Kapitałowa Statoil	21-gru-12	Zakup ropy naftowej	746 mln ¹	Raport bieżący 43/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.697/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci umowy znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a spolkami grupy kapitalowej statoil
22	Petraco Oil Company Ltd.	21-gru-12	Zakup ropy naftowej	17,7 mld	Raport bieżący 44/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.698/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umowy na dostawy ropy naftowej pomiedzy grupa lotos sa a petraco oil company ltd
23	Mercuria Energy Trading SA	24-gru-12	Zakup ropy naftowej (2 umowy zawarte jednocześnie)	1 300 mln	Raport bieżący 45/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.699/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a mercuria energy trading sa
24	Grupa Kapitałowa Shell	31-gru-12	Sprzedaż paliw płynnych	4,7 mld ¹	Raport bieżący 46/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.700/raporty i dane/raporty biezace/zawarcie umow o wartosci znaczacej pomiedzy grupa lotos sa a spolkami grupy kapitalowej shell

Lp	Kontrahent	Data	Przedmiot umowy/największej umowy	Szacunkowa wartość netto wszystkich umów (zł)	Szerzej opisane	Link
25	Grupa Kapitałowa BP	31-gru-12	Sprzedaż paliw płynnych	1,18 mld ¹	Raport bieżący 47/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.702/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_bp
26	Grupa Kapitałowa Statoil	31-gru-12	Sprzedaż paliw płynnych	9,3 mld ¹	Raport bieżący 48/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.703/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_statoil
<i>Umowy zawarte po dacie bilansowej</i>						
27	Grupa Kapitałowa ADM	15-sty-13	Zakup biokomponentów	745 mln	Raport bieżący 2/2013	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.705/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_adm
28	AB LOTOS Geonafta	18-sty-13	Zakup ropy naftowej	822 mln	Raport bieżący 3/2013	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.706/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolka_ab_lotos_geonafta
29	Grupa Kapitałowa Neste	22-sty-13	Sprzedaż benzyny	813 mln ²	Raport bieżący 5/2013	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.709/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_neste

1) łączna wartość umów z podmiotem od publikacji ostatniego raportu bieżącego (zawarcie umowy opisywanej spowodowało przekroczenie wartościowe kryterium umowy znaczącej)

2) łączna wartość umów z podmiotem w ciągu 12 miesięcy poprzedzających umowę (zawarcie umowy opisywanej spowodowało przekroczenie wartościowe kryterium umowy znaczącej)

Sprzedaż do koncernów

W sytuacji malejącej liczby koncernów międzynarodowych posiadających w Polsce zorganizowane sieci stacji paliw, utrzymanie 30% udziału w rynku paliw w najbliższych latach będzie możliwe dzięki, między innymi, nawiązywaniu i poszerzaniu współpracy z sieciami super i hipermarketów przy jednoczesnym poszukiwaniu możliwości maksymalizowania uzyskiwanych marż.

W 2013 roku Spółka będzie dostarczać paliwo do koncernów: Statoil, Shell, BP oraz Lukoil. Realizacji założeń wolumenowych towarzyszy wybór optymalnej, czyli gwarantującej uzyskanie najwyższych marż, struktury klientów.

2.10.2. ISTOTNE TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH INNYCH NIŻ RYNKOWE

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku nie zawierano transakcji z podmiotami powiązanyymi na warunkach innych niż rynkowe.

2.10.3. UMOWA Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Na podstawie uchwały Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. z 17 grudnia 2009 roku podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Spółki za rok 2010, 2011 oraz 2012 została spółka Ernst & Young Audit Sp. z o.o., wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez KIBR pod numerem 130.

Grupa LOTOS S.A. w dniu 18 maja 2010 roku zawarła umowę z firmą Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie m.in. o dokonanie:

- przeglądu jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych za I półrocza w latach 2010-2012,
- badania jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych w latach 2010-2012.

Łączne wynagrodzenie należne z tytułu badania, przeglądów oraz procedur weryfikacyjnych (tys. zł)

	2012	2011
Badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy LOTOS S.A. ⁽¹⁾	351	351
Usługi poświadczające ⁽¹⁾ , w tym:	284	284
- przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy LOTOS S.A.	284	284
Pozostałe usługi ⁽²⁾	-	4
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Razem	635	639

⁽¹⁾ wynagrodzenie należne z tytułu badania, przeglądów, procedur weryfikacyjnych sprawozdań finansowych oraz innych usług świadczonych przez Ernst & Young Audit Sp. z o.o., na podstawie umowy z dnia 18 maja 2010 roku o dokonanie przeglądu jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych za I półrocza w latach 2010-2012 oraz badania jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych w latach 2010-2012.

⁽²⁾ wynagrodzenie wypłacone z tytułu usług szkoleniowych dla biegłych rewidentów.

**2.10.4. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA
POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**

W 2012 roku nie toczyły się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość (suma wartości postępowań) stanowiłaby co najmniej 10 % kapitałów własnych Spółki.

3. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY LOTOS S.A.

3.1. WYNIKI GRUPY LOTOS S.A. W 2012 ROKU

3.1.1. SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Przychody netto ze sprzedaży Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku osiągnęły poziom 31.071,9 mln zł (+13,9% vs. 2011), głównie w związku z wyższymi notowaniami produktów naftowych na rynkach światowych, wyższym średniorocznym kursem dolara (+10,1% vs. 2011) oraz wyższym o 1,5% wolumenem sprzedaży. Średnia cena sprzedaży netto w Spółce w 2012 roku wyniosła 3.101 zł/t (+338 zł/t, +12,2% vs. 2011).

Dane makroekonomiczne

(USD/bbl)	2012	2011	2012-2011	2012/2011
Notowania DATED Brent FOB	111,67	111,26	0,41	0,4%
Notowania Ural CIF Rotterdam	110,18	109,07	1,11	1,0%
Dyferencjał Brent/Ural *	1,27	1,68	-0,41	-24,4%
Modelowa marża rafineryjna**	5,53	3,41	2,12	62,0%

* spread Brent vs Ural

** Marża modelowa dla struktury uzysków wynikającej z uśrednionego scenariusza rocznej, typowej pracy rafinerii Grupy LOTOS S.A., przy założeniu maksymalizacji uzysków frakcji średnich. Założono przerób roczny wynikający z maksymalnych zdolności destylacyjnych oraz że całość wsadu stanowi ropa Ural, której wartość ustalana jest jako różnica między DTD Brent a spreadem Ural Rtd vs forward Dtd Brent.

Produkty (USD/t)	2012	2011	2012-2011	2012/2011
Marża z notowań: Benzyna	190,97	142,91	48,06	33,6%
Marża z notowań: Benzyna surowa	88,36	85,06	3,3	3,9%
Marża z notowań: ON (10 ppm)	137,23	118,88	18,35	15,4%
Marża z notowań: LOO	108,06	91,68	16,38	17,9%
Marża z notowań: Paliwo lotnicze	178,78	169,8	8,98	5,3%
Marża z notowań: Ciężki olej opałowy	-217,55	-235,84	18,29	7,8%

Waluta (USD/PLN)	2012	2011	2012-2011	2012/2011
Kurs dolara na koniec okresu	3,10	3,42	-0,32	-9,4%
Średni kurs dolara	3,26	2,96	0,30	10,1%

Ogółem masa sprzedaży produktów, towarów i materiałów ropopochodnych w Spółce w 2012 roku wyniosła 10.018,7 tys. ton, (+1,5% vs. 2011). Udział sprzedaży krajowej w ogólnej masie sprzedaży obniżył się o 6,4 punktów procentowych.

Koszt własny sprzedaży Spółki wyniósł w 2012 roku 29.691,2 mln zł (+14,7% vs. 2011). Średni jednostkowy koszt własny był na poziomie 2.964 zł/t, (+341 zł/t, +13,0% vs. 2011). Wyższy wzrost jednostkowego kosztu własnego sprzedaży od wzrostu średniej ceny sprzedaży spowodował spadek średniej jednostkowej marży na sprzedaży w 2012 roku (-2,5% vs. 2011). Wynik na sprzedaży Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku był niższy o 15,4 mln zł (vs. 2011) i wyniósł 1.380,7 mln zł.

Wzrost kosztów sprzedaży o 55,4 mln zł (+10,3% vs. 2011) spowodowany został głównie wyższym jednostkowym kosztem sprzedaży związanym z wyższym średniorocznym kursem dolara oraz z wyższym udziałem sprzedaży zagranicznej w ogólnej masie sprzedaży.

Koszty ogólnego zarządu w Spółce w 2012 roku pozostały na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

Saldo na pozostałej działalności operacyjnej w 2012 roku wyniosło 7,5 mln zł (w 2011 –17,1 mln zł) i uwzględnia m. in. zysk ze zbycia praw do emisji CO₂ w kwocie 14,5 mln zł. Ujemne saldo w 2011 roku uwzględniało m. in. odpis aktualizujący środki trwałe w budowie w kwocie 12,9 mln zł, związany z projektem zgazowania ciężkiej pozostałości i produkcji energii (tzw. IGCC).

Grupa LOTOS S.A. wykazała za 2012 rok zysk operacyjny na poziomie 556,3 mln zł (-47,1 mln zł; -7,8% vs. 2011), na który składał się zysk w segmencie produkcji i handlu, na który wpływ miały m. in.:

- stosowana w Grupie metoda średniej ważonej dla wyceny rozchodu zapasów, wpływająca na spadek wyniku operacyjnego o 47,4 mln zł (w 2011 roku wzrost o 978,4 mln zł);
- zmienny w ciągu 2012 roku kurs dolara, powodujący powstanie ujemnych różnic kursowych z działalności operacyjnej na poziomie -25,0 mln zł związanych głównie z zakupem surowca. (vs. 2011 roku -317,8 mln zł różnic kursowych);
- wyższe marże z notowań dla paliw i ciężkiego oleju opałowego;
- niższa marża na sprzedaży pozostałych produktów rafineryjnych.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy LOTOS S.A. (mln zł)

	2012	2011	2012-2011	2012/2011
Przychody ze sprzedaży	31 071,9	27 289,3	3 782,6	13,9%
Koszt własny sprzedaży	-29 691,2	-25 893,2	-3 798,0	14,7%
Zysk na sprzedaży	1 380,7	1 396,1	-15,4	-1,1%
Koszty sprzedaży	-595,7	-540,3	-55,4	10,3%
Koszty ogólnego zarządu	-236,2	-235,3	-0,9	0,4%
Pozostałe przychody operacyjne	18,5	4,8	13,7	285,4%
Pozostałe koszty operacyjne	-11,0	-21,9	10,9	-49,8%
Zysk operacyjny	556,3	603,4	-47,1	-7,8%
Przychody finansowe	523,2	247,4	275,8	111,5%
Koszty finansowe	-162,8	-526,4	363,6	-69,1%
Zysk ze zbycia inwestycji	52,1	0,0	52,1	-
Zysk przed opodatkowaniem	968,8	324,4	644,4	198,6%
Podatek dochodowy	-132,4	-16,7	-115,7	692,8%
Zysk netto	836,4	307,7	528,7	171,8%

Główne czynniki wpływające na wynik działalności finansowej Spółki w wysokości +360,4 mln zł:

- otrzymane w 2012 roku dywidendy +287,5 mln zł,
- różnice kursowe z przeszacowania kredytów i pożyczek w wysokości +127,8 mln zł,
- saldo wyceny i rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko rynkowe na poziomie +93,1 mln zł,
- saldo odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji w wysokości -147,0 mln zł.

Grupa LOTOS S.A. od 01 stycznia 2011 roku wdrożyła zasady rachunkowości zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych w odniesieniu do kredytów walutowych przeznaczonych na finansowanie Programu 10+ wyznaczonych na instrument zabezpieczający dla przyszłych transakcji sprzedaży produktów naftowych denominowanych w USD. W związku z tym, w okresie 01 stycznia – 31 grudnia 2012 roku wartość dodatnich różnic kursowych odniesionych na kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych wyniosła 472,2 mln zł.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 2012 roku w Grupie LOTOS S.A. wyniósł +93,1 mln zł.

Nadwyżka dodatniego rozliczenia i wyceny instrumentów pochodnych w 2012 roku z tytułu transakcji forward zabezpieczających poziom kursów walutowych wyniosła +137,2 mln zł.

Ujemny efekt rozliczenia i wyceny kontraktów futures zabezpieczających ceny uprawnień do emisji CO2 wyniósł - 7,5 mln zł, efekt transakcji IRS zabezpieczających poziom stopy procentowej wyniósł -22,2 mln zł oraz ujemny efekt rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych w 2012 roku wyniósł - 14,4 mln zł.

Na ujemny wynik działalności finansowej w 2011 roku, wynoszący -279,0 mln zł, składały się przede wszystkim: wartość ujemnych różnic kursowych (-286,6 mln zł), ujemny efekt wyceny i rozliczenia instrumentów finansowych (-109,7 mln zł), ujemny wynik z tytułu skompensowania odsetek od zadłużenia oraz przychodów odsetkowych i prowizji (-121,2 mln zł), a także otrzymanych dywidend (+240,5 mln zł).

Dodatni wynik działalności finansowej Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku oraz dodatkowo wynik na transakcji sprzedaży udziałów spółki LOTOS Parafiny w kwocie 52,1 mln zł spowodowały wzrost zysku netto w 2012 roku do poziomu 836,4 mln zł (+171,8% vs. 2011).

3.1.2. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Pozycja finansowa – aktywa (mln zł)

	31.12.2012	31.12.2011	zmiana	%
Aktywa razem	16 012,1	16 449,5	-437,4	-2,7%
Aktywa trwałe razem	8 143,6	8 374,8	-231,2	-2,8%
Rzeczowe aktywa trwałe	6 800,0	7 079,0	-279,0	-3,9%
Aktywa niematerialne	90,2	83,4	6,8	8,2%
Udziały i akcje	910,5	857,0	53,5	6,2%
Pochodne instrumenty finansowe	0,0	12,1	-12,1	-100,0%
Pozostałe aktywa długoterminowe	342,9	343,3	-0,4	-0,1%
Aktywa obrotowe razem	7 868,5	8 048,8	-180,3	-2,2%
Zapasy	5 705,7	5 637,3	68,4	1,2%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 670,5	2 177,3	-506,8	-23,3%
Należności z tytułu podatku dochodowego	9,4	73,5	-64,1	-
Pochodne instrumenty finansowe	121,4	37,2	84,2	226,3%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	358,6	119,9	238,7	199,1%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2,9	3,6	-0,7	-19,4%
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	0,0	25,9	-25,9	-

Na dzień 31 grudnia 2012 roku suma bilansowa Spółki wyniosła 16.012,1 mln zł.

Główne czynniki spadku poziomu aktywów (-437,4 mln zł):

- niższy o 279,0 mln zł stan rzeczowych aktywów trwałych, głównie na skutek odpisów amortyzacyjnych,
- spadek poziomu należności z tytułu dostaw i usług o 506,8 mln zł, głównie na skutek niższej średniej ceny sprzedaży netto i niższego wolumenu sprzedaży w grudniu 2012 roku w stosunku do grudnia 2011 roku
- wzrost o 238,7 mln zł poziomu pozostałych aktywów krótkoterminowych głównie na skutek wyższego poziomu lokat (środki zarezerwowane na remont postojowy przewidziany w 2013 roku), udzielonych pożyczek spółce LOTOS Petrobaltic S.A. oraz należności budżetowych innych niż podatek dochodowy.

Pozycja finansowa – kapitał własny i zobowiązania (mln zł)

	31.12.2012	31.12.2011	zmiana	%
Kapitał własny i zobowiązania	16 012,1	16 449,5	-437,4	-2,7%
Kapitał własny razem	7 052,3	5 833,4	1 218,9	20,9%
Kapitał podstawowy	129,9	129,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	1 311,3	1 311,3	0,0	0,0%
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-36,8	-419,3	382,5	-
Zyski zatrzymane	5 647,9	4 811,5	836,4	17,4%
Zobowiązania długoterminowe razem	4 449,3	4 978,5	-529,2	-10,6%
Kredyty	4 069,6	4 786,9	-717,3	-15,0%
Pochodne instrumenty finansowe	88,3	127,4	-39,1	-30,7%
Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego	246,1	23,2	222,9	960,8%
Świadczenia pracownicze	45,3	41,0	4,3	10,5%
Zobowiązania krótkoterminowe razem	4 510,5	5 637,6	-1 127,1	-20,0%
Kredyty	1 462,6	1 682,1	-219,5	-13,0%
Pochodne instrumenty finansowe	102,5	129,4	-26,9	-20,8%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 161,9	2 802,0	-640,1	-22,8%
Świadczenia pracownicze	35,9	31,2	4,7	15,1%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	747,6	992,9	-245,3	-24,7%

Stan kapitału własnego Grupy LOTOS S.A. na koniec 2012 roku wyniósł 7.052,3 mln zł (+1.218,9 mln zł vs. 2011) głównie na skutek osiągnięcia zysku netto za 2012 roku w kwocie 836,4 mln zł oraz odniesienia na kapitał rezerwowy dodatnich różnic kursowych z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt podatkowy w kwocie 382,5 mln zł.

Udział kapitału własnego w sumie pasywów wzrósł z 35,5% w 2011 roku do 44,0 % w 2012 roku.

Główne czynniki spadku poziomu zobowiązań (-1.656,3 mln zł):

- niższy o 936,8 mln zł stan kredytów głównie na skutek ich spłat oraz ich niższej wyceny po niższym kursie walutowym,
- spadek poziomu zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 640,1 mln zł, między innymi na skutek niższej wartości zakupionej w grudniu 2012 roku ropy w porównaniu do ropy zakupionej w grudniu 2011 roku oraz różnych terminów dostaw i płatności,
- spadek poziomu pozostałych krótkoterminowych zobowiązań i rezerw o 245,3 mln zł w związku ze spadkiem zobowiązań budżetowych innych niż podatek dochodowy.

Zadłużenie finansowe Grupy LOTOS S.A. na 31 grudnia 2012 roku osiągnęło poziom 5.532,2 mln zł (-936,8 mln zł vs. 31 grudnia 2011 roku). Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę do kapitału własnego wyniósł 78,4% (-32,4 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2011 roku). W okresie sprawozdawczym w Spółce nie występowały istotne pozycje pozabilansowe poza opisanymi w nocie nr 33 do Sprawozdania Finansowego Grupy LOTOS S.A. za 2012 rok.

3.1.3. SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Przepływy środków pieniężnych (mln zł)

	2012	2011	zmiana
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	468,3	138,9	329,4
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	68,3	-31,4	99,7
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-747,9	-112,2	-635,7
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	-240,4	21,1	-261,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	-166,0	-187,1	21,1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	-406,4	-166,0	-240,4

Stan środków pieniężnych w Spółce na 31 grudnia 2012 roku uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących wyniósł -406,4 mln zł. Wielkość przepływów pieniężnych netto w okresie dwunastu miesięcy 2012 roku była ujemna i wynosiła -240,4 mln zł (-261,5 mln zł vs. 2011).

Z działalności operacyjnej Spółka wygenerowała 468,3 mln zł dodatnich przepływów pieniężnych (+329,4 mln zł vs. 2011) - głównie na skutek mniejszego zapotrzebowania na kapitał obrotowy w związku z niższymi cenami ropy i produktów na koniec 2012 roku w porównaniu z końcem 2011 roku.

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej wyniosły w 2012 roku 68,3 mln zł i obejmowały przede wszystkim wpływy z tytułu otrzymanych dywidend i z tytułu sprzedaży udziałów w jednostkach powiązanych oraz wydatki związane z pożyczkami udzielonymi podmiotom powiązanym, z zakupem rzeczowych aktywów trwałych oraz z lokatami zarezerwowanymi na potrzeby remontu postojowego 2013 roku.

Saldo przepływów pieniężnych z działalności finansowej w kwocie -747,9 mln zł wynikało głównie z ujemnego salda wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wydatków z tytułu ich spłaty i zapłaconych odsetek.

3.1.4. OCENA CZYNNIKÓW I ZDARZEŃ O NIETYPOWYM CHARAKTERZE MAJĄCYCH WPŁYW NA WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI

Jedynym czynnikiem o nietypowym charakterze mającym wpływ na osiągnięte wyniki Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku był dodatni wynik na transakcji sprzedaży udziałów spółki LOTOS Parafiny w kwocie 21,0 mln zł.

3.1.5. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW

Grupa LOTOS S.A. nie publikowała prognoz jednostkowych wyników finansowych na 2012 rok.

3.2. INWESTYCJE

3.2.1. INWESTYCJE RZECZOWE

Całość nakładów inwestycyjnych na inwestycje rzeczowe wyniosła 141,9 mln zł, co stanowi wzrost o 23,7% w stosunku do roku 2011. Większość nakładów została przeznaczona na modernizację i rozwój instalacji w kompleksie gdańskiej rafinerii, w szczególności: budowy nowych pieców 200F1 i 200 F2, rozbudowy instalacji zasilania gazem ziemnym, modernizacji instalacji ekstrakcji furfurałem, oraz instalacji wydzielania ksylenu.

Tabela prezentuje nakłady inwestycyjne Grupy LOTOS S.A. poniesione w 2012 roku (tys. zł)

	Nakłady poniesione 1.01.2012 - 31.12.2012
Roboty budowlano - montażowe	79 167
Kompletacja dostaw - zakupy	45 775
Zakupy aktywów niematerialnych	15 556
Pozostałe nakłady	1 415
Razem	141 913

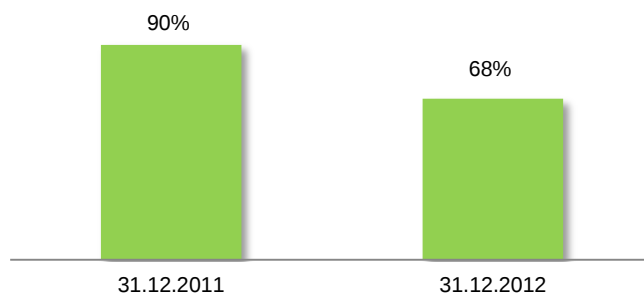
3.2.2. INWESTYCJE KAPITAŁOWE

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. nie poczyniła inwestycji kapitałowych poza grupą jednostek powiązanych, szerzej opisanych w rozdziale 1.1.2. Zmiany własnościowe w Grupie Kapitałowej LOTOS na stronie nr 9.

3.2.3. OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH W PORÓWNANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW

W 2012 roku spółki Grupy Kapitałowej LOTOS efektywnie zarządzały swoją sytuacją płynnościową. Wysoki poziom zadłużenia Grupy LOTOS S.A. jest obsługiwany na bieżąco, a w całym 2012 roku Spółka spłaciła część zadłużenia związanego z inwestycjami w ramach Programu 10+. Relacja zadłużenia netto do kapitałów własnych została obniżona w 2012 roku o 22 punkty procentowe (z 90% do 68%).

Gearing ratio – relacja długu netto (dług finansowy skorygowany o wolną gotówkę) do kapitałów własnych

Powyższa poprawa wskaźnika zadłużenia potwierdza zdolność spółki do zarządzania płynnością i obecnym poziomem zadłużenia, i tym samym pozwala wystawić pozytywną ocenę w zakresie strategii finansowania działalności.

Na dzień publikacji, tj. 21 marca 2013 roku Spółka nie przewiduje zmian w strukturze finansowania działalności.

3.3. FINANSOWANIE

3.3.1. UMOWY KREDYTOWE I POŻYCZKI UDZIELONE W 2012 ROKU

Szerzej opis kredytów Grupy LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku został zaprezentowany w Nocie 23 jednostkowego Sprawozdania Finansowego Grupy LOTOS S.A. za 2011 roku, opis udzielonych przez Spółkę pożyczek został zaprezentowany w Nocie 33 ww. Sprawozdania Finansowego.

Umowa na refinansowanie i finansowanie zapasów Grupy LOTOS S.A.

Dnia 10 października 2012 roku Grupa LOTOS S.A. oraz konsorcjum pięciu banków, w skład którego wchodzi:

- BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. z siedzibą w Warszawie,
- BRE BANK S.A. z siedzibą w Warszawie,
- ING BANK ŚLĄSKI S.A. z siedzibą w Katowicach,
- NORDEA BANK AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie,
- SOCIETE GENERALE S.A. z siedzibą w Paryżu,

podpisały umowę kredytową, na mocy której zrefinansowany zostanie obecny kredyt przeznaczony na finansowanie zapasów Spółki, udzielony Grupie LOTOS S.A. na podstawie umowy kredytowej z 20 grudnia 2007 roku z późniejszymi zmianami przez konsorcjum banków w skład którego wchodzi: BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. z siedzibą w Warszawie, POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A. z siedzibą w Warszawie, BRE BANK S.A. z siedzibą w Warszawie oraz NORDEA BANK POLSKA S.A. z siedzibą w Gdyni.

Przedmiotem zawartej umowy kredytowej jest kredyt rewolwingowy na łączną kwotę 400 milionów USD (tj. 1 268 milionów PLN według kursu średniego NBP z 10.10.2012 roku), przeznaczony na finansowanie/refinansowanie zapasów Grupy LOTOS S.A. Okres kredytowania wynosi 12 miesięcy od 20 grudnia 2012 roku, z możliwością jego przedłużenia przez strony o kolejne okresy 12-miesięczne. Podstawowym zabezpieczeniem udzielonego kredytu jest umowa zastawu rejestrowego na zapasach Spółki (wraz z powiązаныmi cesjami praw wynikających z umów na przechowywanie zapasów i umów ubezpieczeniowych) oraz umowa zastawu na wierzytelnościach pieniężnych wynikających z umowy na prowadzenie rachunków bankowych Grupy LOTOS S.A., związanych z powyższą umową kredytową (wraz z pełnomocnictwem do dysponowania tymi rachunkami).

Pozostałe warunki umowy kredytowej, w tym zapisy dotyczące kar nie odbiegają od warunków rynkowych powszechnie stosowanych dla tego typu umów.

Umowa została zawarta z warunkiem zawieszającym, tzn. wejdzie w życie w momencie podjęcia uchwały przez Radę Nadzorczą Spółki o wyrażeniu zgody na jej realizację.

Dnia 30 października 2012 roku Grupa LOTOS S.A. przekazała do BANKU POLSKA KASA OPIEKI S.A., pełniącego rolę Agenta kredytu, uchwałę Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. o wyrażeniu zgody na realizację umowy kredytowej z 10 października 2012 roku, pomiędzy Spółką a konsorcjum pięciu banków.

Pożyczki udzielone jednostkom zależnym w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku

Jednostka powiązana	Termin zawarcia umowy pożyczki	Kwota pożyczki według umowy		Termin spłaty pożyczki	Zabezpieczenie	Warunki finansowe (warunki oprocentowania)
		PLN	Waluta			
LOTOS Exploration and Production Norge AS	22.02.2012	31.635 ⁽¹⁾	10.000 USD	31.01.2013 ⁽²⁾	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku było zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 3M powiększoną o marżę.
LOTOS Exploration and Production Norge AS	16.03.2012	31.688 ⁽¹⁾	10.000 USD	31.01.2013 ⁽²⁾	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku było zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 3M powiększoną o marżę.
LOTOS Petrobaltic S.A.	29.08.2012	33.081 ⁽¹⁾	10.000 USD	31.07.2013	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę.
LOTOS Petrobaltic S.A.	27.09.2012	30.624 ⁽¹⁾	9.500 USD	31.07.2013	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę.
LOTOS Petrobaltic S.A.	24.12.2012	92.000	-	31.12.2015	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o marżę.

⁽¹⁾ w przeliczeniu na PLN według kursu średniego ustalonego dla USD przez NBP na dzień zawarcia umowy pożyczki.

⁽²⁾ pożyczka spłacona w całości w dniu 28 grudnia 2012 roku.

Ponadto dniu 31 stycznia 2012 roku spółka LOTOS Gaz S.A. w likwidacji dokonała spłaty kolejnej części pożyczki w kwocie 650 tys. zł udzielonej w dniu 29 czerwca 2010 roku w kwocie 2.000 tys. zł. Do dnia 31 grudnia 2012 roku spółka dokonała spłaty opisanej pożyczki w łącznej kwocie 1.750 tys. zł. Termin spłaty pozostałej części pożyczki zgodnie z podpisanym kolejnym aneksem z dnia 30 listopada 2012 roku obowiązuje do dnia 31 października 2013 roku.

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku podpisano aneksy zmieniające terminy spłaty udzielonych pożyczek spółce LOTOS Gaz S.A. w likwidacji dla następujących umów pożyczek:

- z dnia 8 marca 2011 roku w kwocie 247 tys. zł, z dnia 29 marca 2011 roku w kwocie 352 tys. zł oraz z dnia 5 sierpnia 2011 roku w kwocie 160 tys. zł termin spłaty został ustalony do dnia 31 maja 2013 roku,
- z dnia 26 maja 2011 roku w kwocie 123 tys. zł termin spłaty został ustalony do dnia 31 października 2013 roku,
- z dnia 31 października 2011 roku w kwocie 90 tys. zł termin spłaty został ustalony do dnia 31 sierpnia 2013 roku.

Oprocentowanie pożyczek w skali roku jest stałe, określone w oparciu o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę.

3.3.2. PORECZENIA, GWARANCJE ORAZ POZOSTAŁE ZABEZPIECZENIA

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa LOTOS S.A. posiadała złożony do Urzędu Celnego w Gdańsku weksel własny in blanco w kwocie 240.000 tys. zł, jako zabezpieczenie akcyzowe ryczałtowe na kwotę 800.000 tys. zł. Zabezpieczenie jest ważne do dnia 19 sierpnia 2013 roku.

3.3.3. OCENA DOTYCZĄCA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. wykazywała pełną zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań wobec innych podmiotów. W okresie 01.01.–31.12.2012 roku Spółka korzystała z kredytów inwestycyjnych i obrotowych w rachunku bieżącym. Na dzień 31.12.2012 roku Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 237,7 mln zł związanymi z kredytami obrotowymi. Saldo kredytów w rachunku bieżącym na 31.12.2012 roku wynosiło 409,2 mln zł.

Szerzej o strukturze zadłużenia kredytowego w Nocie 25 Dodatkowych informacji i objaśnień do Sprawozdania Finansowego Grupy LOTOS S.A. sporządzonego za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku.

Grupa LOTOS S.A. w ramach kredytów związanych z realizacją Programu 10+ oraz kredytu na refinansowanie zapasów zobowiązana jest do utrzymywania wskaźnika określonego jako Tangible Consolidated Net Worth na poziomie nie niższym niż zapisany w umowach kredytowych.

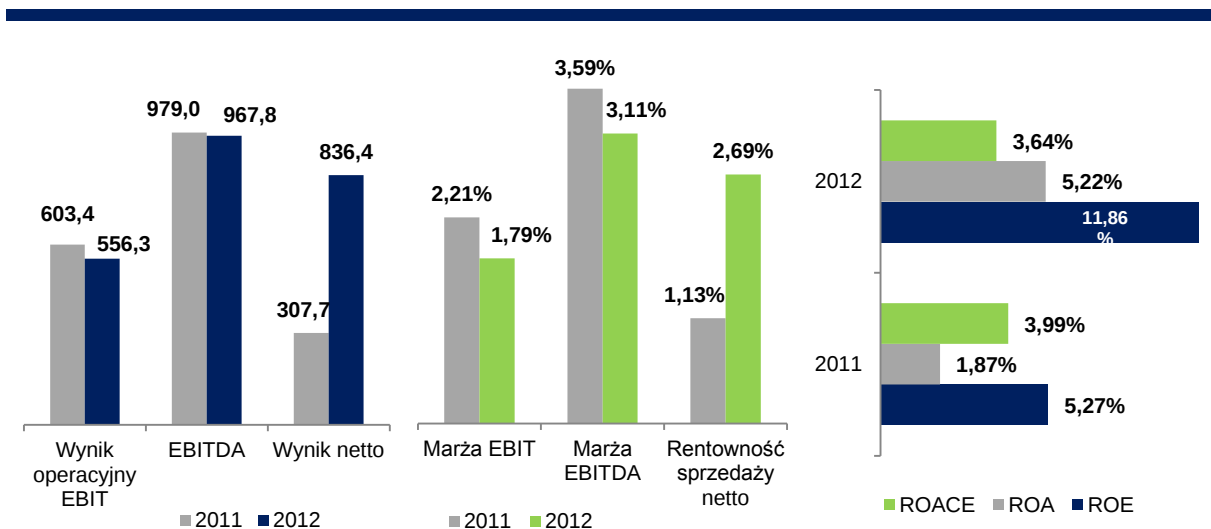
Ponadto, w ramach kredytu na refinansowanie zapasów Spółka dodatkowo zobowiązana jest do utrzymywania wartości wskaźnika finansowego określonego jako Loan to Pledged Inventory Value Ratio (wartość kredytu na zapasy / wartość zapasów Spółki stanowiących przedmiot zastawu) na poziomie nie wyższym niż określony umową kredytową.

Spółka na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku wypełniała opisane powyżej zobowiązania.

Syntetycznej oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Grupy LOTOS S.A. dokonano za pomocą analizy wskaźnikowej badając kształtowanie się wartości wskaźników w obszarach rentowności, płynności, rotacji i zadłużenia.

Wskaźniki rentowności

(wyrażone w mln zł lub %)

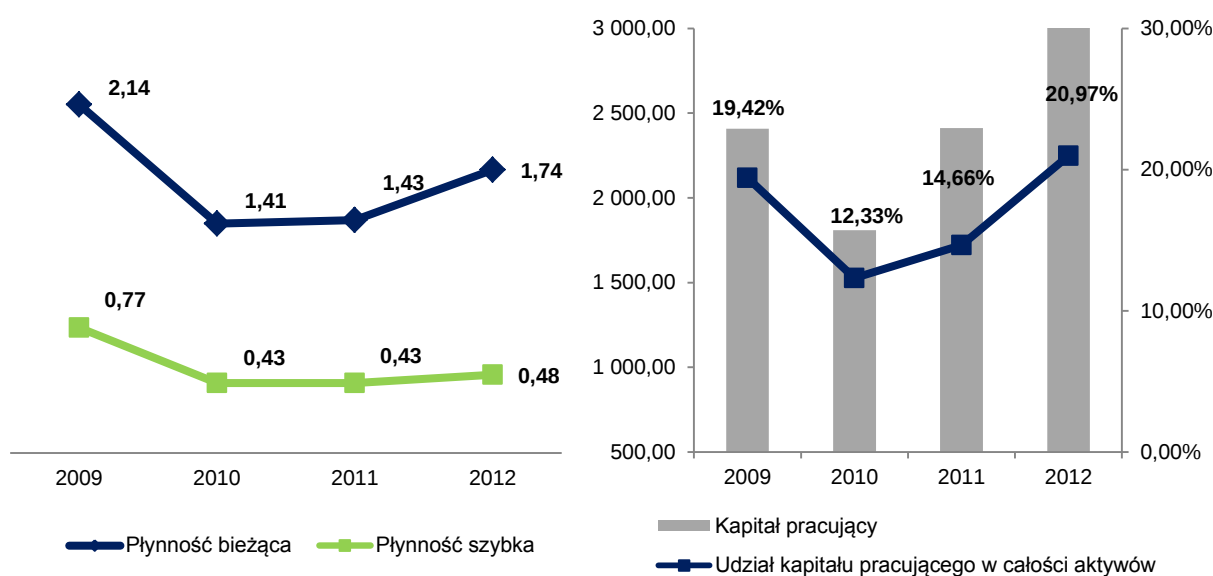
- obniżka marży EBIT i marży EBITDA na skutek spadku wyniku operacyjnego (-7,8%) przy wzroście (+13,9%) przychodów ze sprzedaży;
- zdecydowanie wyższy (+171,8%) wynik netto przy mniejszym wzroście przychodów ze sprzedaży (13,9%), niższej sumie aktywów (-2,7%) i wyższym kapitale własnym (+20,9%), był przyczyną wzrostu rentowności sprzedaży netto i wskaźników rentowności ROE i ROA określających stopę zyskowności zainwestowanych kapitałów własnych oraz efektywność wykorzystania majątku;

- niższy EBIT (-7,8%) i wyższy kapitał własny (+20,9%), mimo niższego długu finansowego netto (-16,8%), spowodowały spadek wskaźnika ROACE określającego efektywność wykorzystania kapitałów o 0,4 punktu procentowego.

Obliczenie wskaźników rentowności	
Marża EBIT	stosunek wyniku operacyjnego do sprzedaży netto
EBITDA	wynik operacyjny EBIT powiększony o amortyzację
Marża EBITDA	stosunek EBITDA do sprzedaży netto
Rentowność/deficytowość sprzedaży netto	stosunek wyniku netto do sprzedaży netto
Stopa zwrotu z kapitału własnego ROE	stosunek wyniku netto do wartości kapitału własnego na koniec okresu
Stopa zwrotu z aktywów ROA	stosunek wyniku netto do wartości aktywów na koniec okresu
Stopa zwrotu z kapitału zaangażowanego ROACE	stosunek wyniku operacyjnego po opodatkowaniu do wartości kapitału własnego powiększonego o wartość kredytów i pożyczek długoterminowych oraz krótkoterminowych, pomniejszonego o środki pieniężne i pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe na koniec okresu

Wskaźniki płynności

(wyrażone w mln zł, wartości bezwzględnej lub %)

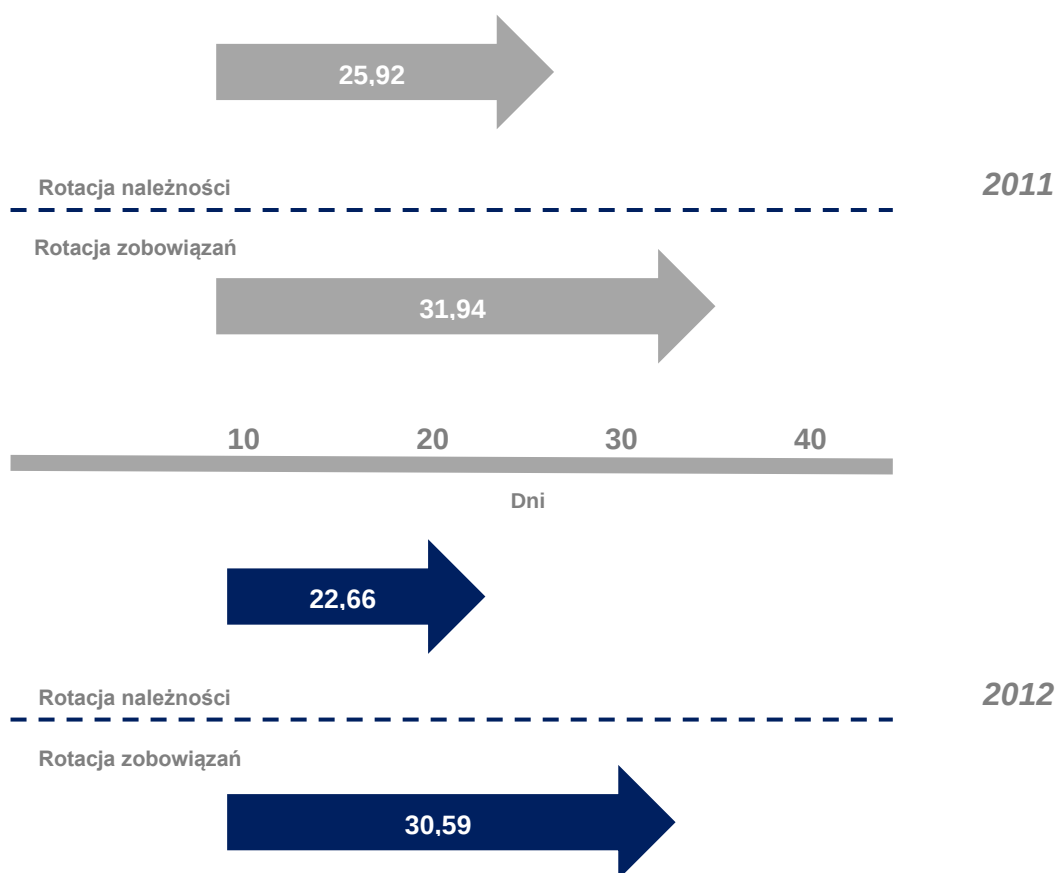

- wskaźniki płynności bieżącej (1,74) i płynności szybkiej (0,48) na poziomie wyższym od poziomu z poprzedniego roku (odpowiednio +22,2% i +12,1%) na skutek mniejszego spadku stanu aktywów obrotowych (-2,2%) niż spadku poziomu zobowiązań krótkoterminowych (-20,0%);
- wzrost poziomu kapitału pracującego o 946,8 mln zł w związku z większym spadkiem (-1.127,1 mln zł) zobowiązań krótkoterminowych niż spadkiem stanu aktywów obrotowych (-180,3 mln zł) oraz wzrost jego udziału w całości aktywów.

Obliczenie wskaźników płynności	
Płynność bieżąca	stosunek aktywów obrotowych do wartości zobowiązań krótkoterminowych (dane z końca okresu)
Płynność szybka	stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy do wartości zobowiązań krótkoterminowych (dane z końca okresu)
Kapitał pracujący	wartość aktywów obrotowych pomniejszonych o zobowiązania krótkoterminowe (dane z końca okresu)
Udział kapitału pracującego w całości aktywów	stosunek kapitału pracującego do wartości aktywów (dane z końca okresu)

Cykle rotacji

(wyrażone w dniach)

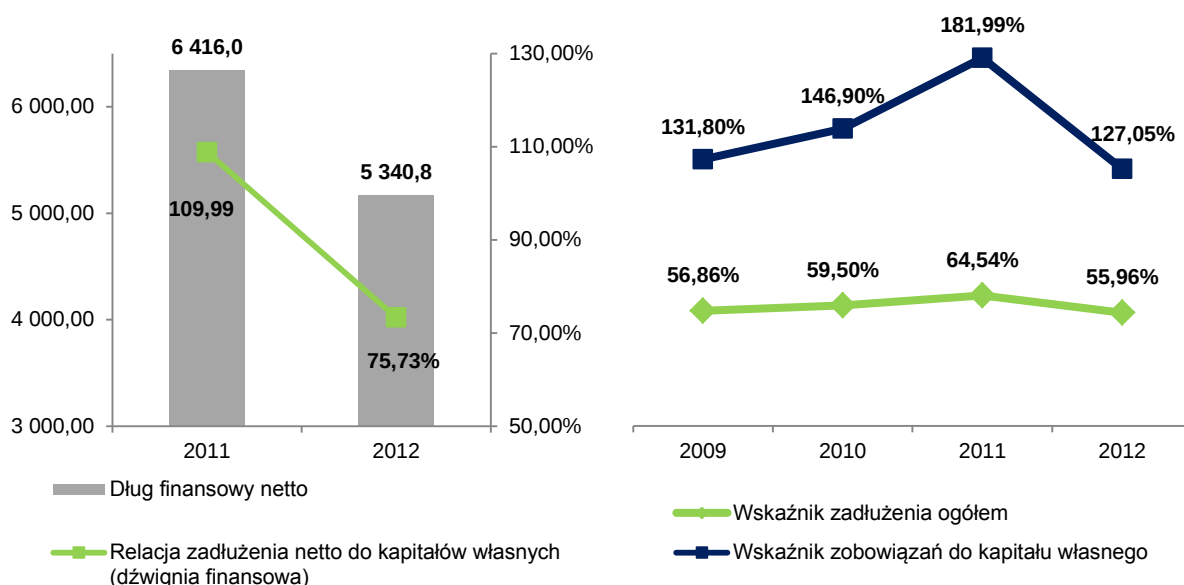

- skrócenie cyklu obrotu należności i cyklu obrotu zobowiązań w 2012 roku w Spółce: spadek wskaźnika rotacji należności o 3 dni z powodu spadku średniego stanu należności z tytułu dostaw i usług (-0,7%) przy wzroście wartości sprzedaży (+13,9%) oraz spadek o 1 dzień wskaźnika rotacji zobowiązań z powodu mniejszego wzrostu średniego stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług (+9,5%) niż wzrostu kosztu własnego sprzedaży (+14,7%).

Obliczenie wskaźników rotacji	
Rotacja należności w dniach	stosunek średniej wysokości należności z tytułu dostaw i usług do sprzedaży netto, pomnożony przez 365/6 dni
Rotacja zobowiązań w dniach	stosunek średniej wysokości zobowiązań z tytułu dostaw i usług do kosztu własnego sprzedaży, pomnożony przez 365/6 dni

Wskaźniki struktury kapitału i zdolności obsługi zadłużenia

(wyrażone w mln zł lub %)

- spadek udziału zobowiązań w finansowaniu aktywów o 8,6 punktów procentowych na skutek większego spadku stanu zobowiązań (-15,6%) niż spadku aktywów (-2,7%);
- spadek o 34,3 punktów procentowych relacji między długiem finansowym netto a kapitałem własnym (dźwignia finansowa) w związku ze spadkiem długu finansowego netto (-16,8%) i wzrostem kapitału własnego (+20,9%);
- spadek o 54,9 punktów procentowych wskaźnika zobowiązań do kapitału własnego jest efektem spadku (-15,6%) zobowiązań i wzrostu (+20,9%) kapitału własnego.

Obliczenie wskaźników struktury kapitału i zdolności obsługi zadłużenia	
Wskaźnik zadłużenia ogółem	stosunek zobowiązań ogółem do wartości aktywów (dane z końca okresu)
Dług finansowy netto	wartość kredytów i pożyczek długoterminowych oraz krótkoterminowych pomniejszona o środki pieniężne i pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe (dane z końca okresu)
Relacja zadłużenia netto do kapitałów własnych (dźwignia finansowa)	stosunek wartości kredytów i pożyczek długoterminowych oraz krótkoterminowych pomniejszona o środki pieniężne i pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe do kapitału własnego (dane z końca okresu)
Wskaźnik zobowiązań do kapitału własnego	stosunek zobowiązań ogółem do wartości kapitału własnego (dane z końca okresu)

Mając na celu realizację bezpiecznego rozwoju Grupy Kapitałowej, przy spowolnieniu światowej gospodarki Zarząd Grupy LOTOS S.A. wdrożył w okresie od 1 stycznia do końca 2012 roku Program Optymalnej Ekspansji. Prowadzone w jego ramach działania efektywnościowe dały efekt finansowy na poziomie 834 mln zł. Decyzję podjęto zgodnie z założeniami strategii na lata 2011-15 oraz w ślad za dynamicznie zmieniającą się sytuacją makroekonomiczną.

3.3.4. WYKORZYSTANIE WPŁYWÓW Z EMISJI W RAMACH REALIZACJI CELÓW EMISYJNYCH

Grupa LOTOS S.A. nie dokonała emisji papierów wartościowych w 2012 roku.

4. AKCJE GRUPY LOTOS S.A.

4.1. GRUPA LOTOS S.A. NA GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Akcje Spółki notowane są na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW). Obrót giełdowy papierami wartościowymi dokonywany jest w walucie PLN.

ISIN	Warsaw Stock Exchange	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTOS.WA	LTS PW

Akcje Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku wchodziły w skład następujących indeksów:

- WIG
- WIG 20
- WIG Paliwa
- RESPECT Index.

Kapitalizacja rynkowa Spółki na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 5,351 mld zł. Kapitał zakładowy złożony jest z 129 873 362 akcji o wartości nominalnej 1 zł. Każda akcja uprawnia akcjonariusza do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

Cena akcji Spółki rozpoczęła 2012 roku na poziomie 24,00 zł. Cena minimalna akcji w ciągu 2012 roku wyniosła 21,30 zł, zaś maksymalna 43,78 zł. Akcje Spółki zamknęły rok na poziomie 41,20 zł.

Kształtowanie się kursu akcji Spółki (zł)

	Kurs minimalny	Kurs maksymalny	Kurs zamknięcia
2009	7,2	32,8	31,8
2010	25,1	37,9	36,4
2011	22,3	49,5	23,3
2012	21,3	43,8	41,2

*Opracowanie własne na podstawie danych GPW

Według danych GPW łączna wartość obrotów, tj. łączna wartość wszystkich transakcji zawartych dla papierów wartościowych Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku wyniosła 2,013 mld zł. W tym okresie dokonano obrotu 54,10% łącznej liczby akcji Grupy LOTOS S.A. Średni wolumen obrotu wynosi 282 tys. akcji na sesję.

Obroty na akcjach Spółki

	Wartość obrotów (mln zł)	Udział w obrotach (%)	Średni wolumen na sesję
2009	3 642,6	1,1	381 938
2010	3 684,3	0,9	234 464
2011	3 299,1	1,3	377 048
2012	2 013,2	1,1	282 163

*Opracowanie własne na podstawie danych GPW

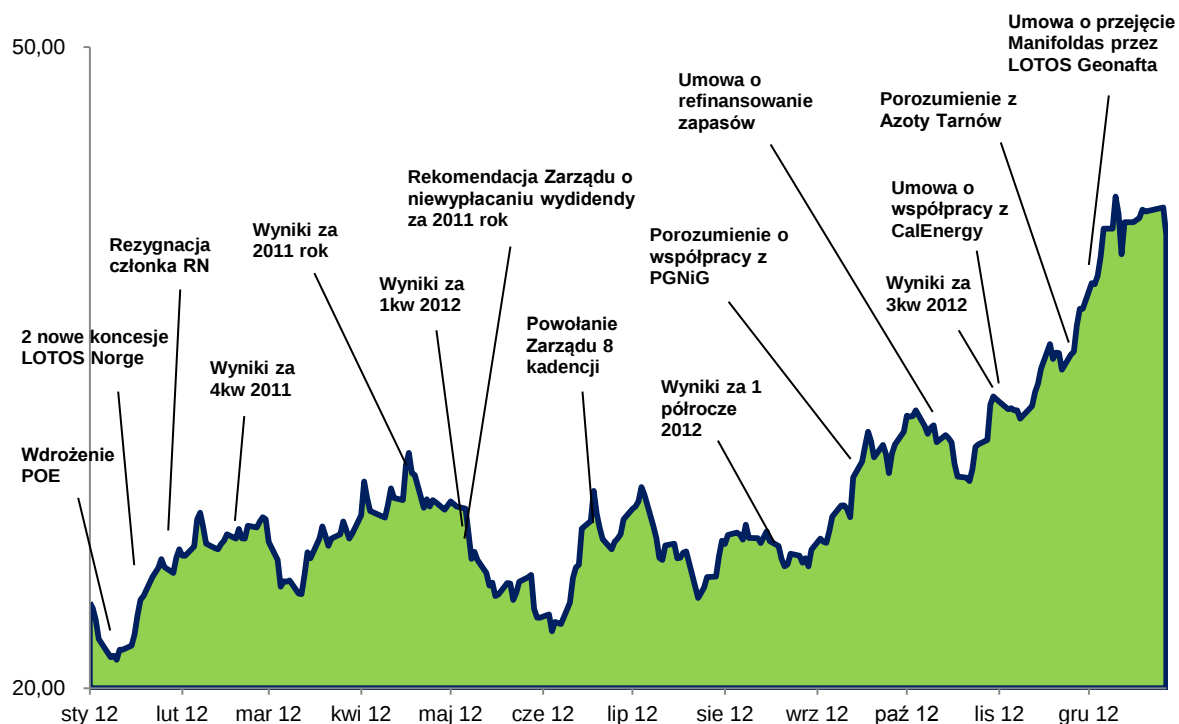
Rok 2012 zakończył się pod znakiem byka na kluczowych rynkach świata. Kilkunastoprocentowe wzrosty zanotowały londyński S&P100, nowojorski NASDAQ Composite, francuski CAC40. Giełda Papierów

Wartościowych w Warszawie również wykazała się trendem wzrostowym. Roczny wzrost indeksu obejmującego wszystkie spółki notowane na Głównym Rynku, WIG, wyniósł 26,2%, zaś WIG-20 od początku roku zyskał nieco ponad 20%. Wzrost indeksu spółek paliwowych WIG-PALIWA wyniósł 39,0%. Dobrym nastrojom inwestorów na tle spowolnienia gospodarczego w Europie, kryzysu zadłużenia w strefie euro, jak też problemów gospodarki Stanów Zjednoczonych, sprzyjały decyzje władz monetarnych (RPP, EBC, Fed).

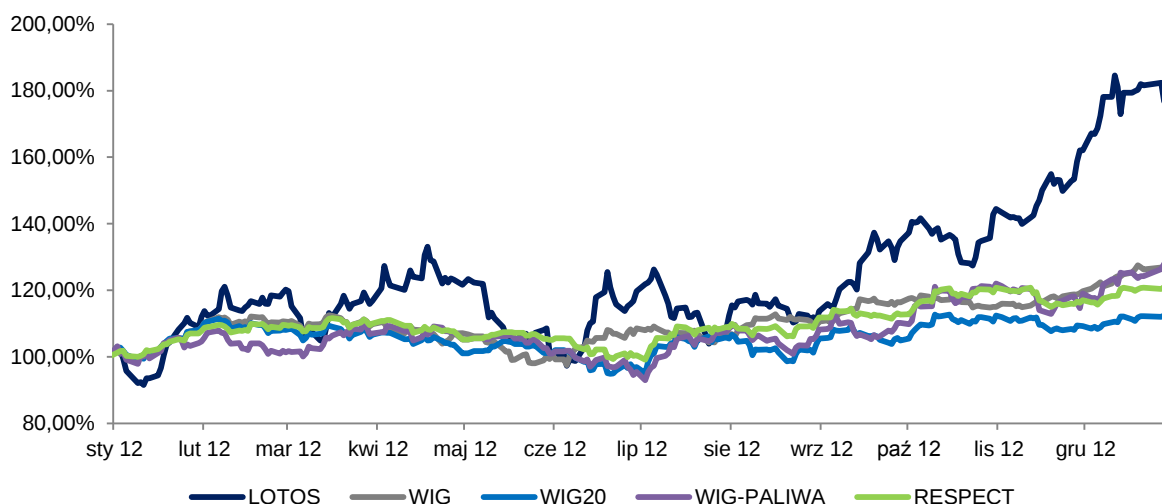
Notowania akcji Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku poruszały się w dwóch zasadniczych trendach. Przez pierwszą połowę roku walory uformowały trend boczny w warunkach podwyższonego wolumenu obrotów. Zdecydowane odbicie kursu z początku czerwca okazało się katalizatorem silnego trendu wzrostowego - ceny akcji LOTOS w ciągu roku zyskały 76,8%. Za jeden walor Spółki najniższą cenę płacono 11 stycznia 2012 roku (21,33 zł), najwyższą zaś, 11 grudnia 2012 roku (43,00 zł).

W 2012 roku trend wzrostowy Grupy LOTOS S.A. przewyższył trend indeksów giełdowych WIG, WIG20 oraz sektorowego WIG-PALIWA, rosnąc znacznie powyżej rynku. Indeks spółek odpowiedzialnych społecznie RESPECT zwyżkował w tym czasie o 29,2%.

Kształtowanie się ceny akcji Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku

Notowania akcji Grupy LOTOS S.A. na tle indeksów giełdowych w 2012 roku

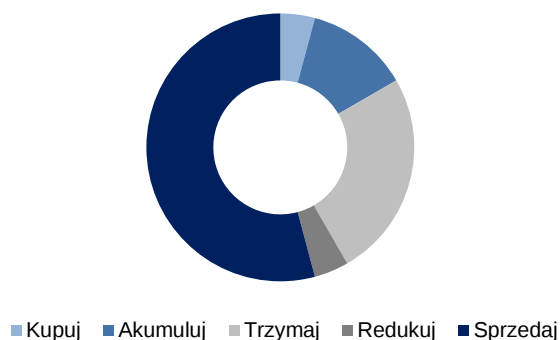
*Wykres rebazowany, 100=zamknięcie sesji 31.12.2011 roku

Rekomendacje domów maklerskich w 2012 roku

Zgodnie z wiedzą Spółki, w 2012 roku wydano 24 rekomendacje (w tym również aktualizacje rekomendacji) biur maklerskich:

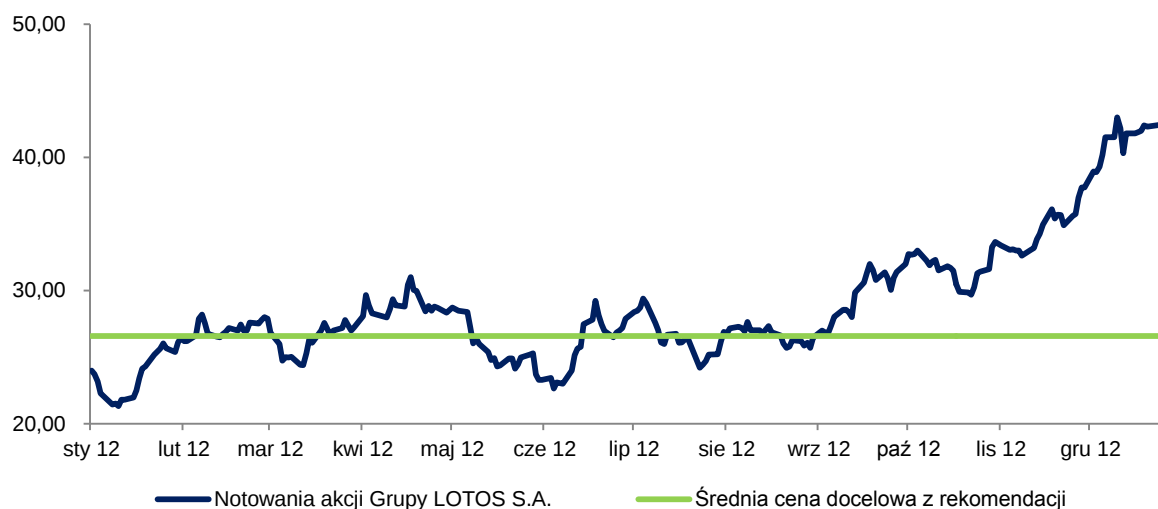
- 1 rekomendację „Kupuj”
- 3 rekomendacje „Akumuluj”
- 6 rekomendacji „Trzymaj”
- 1 rekomendację „Redukuj”
- 13 rekomendacji „Sprzedaj”

Struktura rekomendacji biur maklerskich dla akcji Grupy LOTOS S.A.

Cena docelowa akcji Grupy LOTOS S.A. wyceniana przez biura maklerskie wahała się w przedziale 19,40 zł - 38,90zł. Akcje Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku wyceniane były średnio na poziomie 26,58 zł.

Rynkowa wycena akcji Grupy LOTOS S.A. wahała się w przedziale 21,30 zł - 43,78 zł. Rok 2012 walory Grupy LOTOS S.A. zamknęły na poziomie 41,20 zł.

Średnia cena docelowa rekomendacji na tle notowań akcji Grupy LOTOS S.A.

4.2. POLITYKA DYWIDENDOWA

Wyплаты dywidendy z zysków lat objętych strategią 2011 – 2015 podporządkowane są optymalizacji struktury finansowania Grupy Kapitałowej LOTOS. Strategia finansowa Grupy LOTOS S.A. zakłada wypłatę dywidendy na poziomie do 30% zysku netto.

Zarządu Grupy LOTOS S.A. zarekomendował całość zysku netto za 2011 rok wyłączyć od podziału pomiędzy Akcjonariuszami Spółki.

Uwzględniając rekomendację Zarządu, dnia 28 czerwca 2012 roku Walne Zgromadzenie zdecydowało o przeznaczeniu zysku za 2011 rok na:

- Kapitał zapasowy w wysokości 306 169 935,90 zł,
- Zasilenie Funduszu Celowego na finansowanie przedsięwzięć społecznych w wysokości 1 500 000,00 zł.

Dywidenda i stopa dywidendy (zł)

Rok obrotowy	Dywidenda	Dywidenda na akcję	Cena akcji na koniec roku	Stopa dywidendy
2005	0,0	0,0	44,2	-
2006	40 932 000,0	0,4	49,3	0,7
2007	0,0	0,0	44,5	-
2008	0,0	0,0	12,0	-
2009	0,0	0,0	31,8	-
2010	0,0	0,0	36,4	-
2011	0,0	0,0	23,3	-

* Stopa dywidendy - stosunek wartości dywidendy przypadającej na jedną akcję do ceny akcji.

Historyczne dywidendy na akcję (zł)

Rok obrotowy	Dywidenda na akcję	% zysku netto	Dzień do dywidendy	Dzień wypłaty dywidendy
2005	0,0	0,0	-	-
2006	0,4	10,1	11.06.2007	nie później niż 31.07.2007
2007	0,0	0,0	-	-
2008	0,0	0,0	-	-
2009	0,0	0,0	-	-
2010	0,0	0,0	-	-
2011	0,0	0,0	-	-

* Dzień prawa do dywidendy - dzień, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy.

** Dzień wypłaty dywidendy - dzień, w którym wypłaca się dywidendę akcjonariuszom Spółki.

4.3. NABYCIE UDZIAŁÓW (AKCJI) WŁASNYCH

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. nie nabywała udziałów (akcji) własnych.

4.4. AKCJE I UDZIAŁY W POSIADANIU OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami dwie niżej wymienione osoby zarządzające posiadają akcje Grupy LOTOS S.A. (stan na 21 marca 2013 roku):

Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych spółki, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające/nadzorujące	Liczba akcji Grupy LOTOS S.A.	Wartość nominalna (zł)
Zarząd, w tym:	9 636	9 636
Pan Marek Sokołowski	8 636	8 636
Pan Zbigniew Paszkowicz	1 000	1 000
Rada Nadzorcza	0	0
Razem	9 636	9 636

Osoby zarządzające i nadzorujące według informacji Spółki na 21 marca 2013 roku nie posiadały akcji ani udziałów spółek powiązanych Grupy LOTOS S.A.

4.5. UMOWY, W WYNIKU KTÓRYCH MOGĄ W PRZYSZŁOŚCI NASTĄPIĆ ZMIANY W PROPORCJACH POSIADANYCH AKCJI PRZEZ DOTYCHCZASOWYCH AKCJONARIUSZY I OBLIGATARIUSZY

Zarząd Grupy LOTOS S.A. nie posiada informacji na temat umów w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

5. ŁAD KORPORACYJNY

5.1. AKCJONARIAT

5.1.1. ZNACZNE PAKIETY AKCJI

Zmiany w latach 2011 - 2012

- Akcje serii C Grupy LOTOS S.A. w depozycie papierów wartościowych KDPW i w obrocie giełdowym**

W raportach bieżących nr 34/2010 z 30 grudnia 2010 roku, nr 1/2011 z 5 stycznia 2011 roku oraz nr 2/2011 z 7 stycznia 2011 roku Spółka poinformowała, że Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW S.A.) postanowił przyjąć 16.173.362 akcje zwykłe na okaziciela serii C Spółki do depozytu papierów wartościowych oraz oznaczyć je kodem ISIN PLLOTOS00025.

10 stycznia 2011 roku nastąpiła rejestracja w KDPW ww. akcji Grupy LOTOS S.A., a Zarząd GPW wprowadził je w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym.

Łączna liczba papierów wartościowych Grupy LOTOS S.A. zarejestrowanych pod kodem ISIN PLLOTOS00025 wyniosła 129.804.251.

- ING Otwarty Fundusz Emerytalny zmniejsza udział w ogólnej liczbie głosów na WZ Grupy LOTOS S.A.**

Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 8/2011 z 7 lutego 2011 roku, że ING Otwarty Fundusz Emerytalny w wyniku transakcji zbycia akcji Grupy LOTOS S.A., rozliczonych 2 lutego 2011 roku, ograniczył swój udział w ogólnej liczbie głosów na WZ Grupy LOTOS S.A. poniżej 5%. Przed zbyciem akcji ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadał 6.640.532 akcje Grupy LOTOS S.A. (5,11% kapitału zakładowego). 7 lutego 2011 roku na rachunku papierów wartościowych Funduszu ING znajdowało się 5.957.442 akcje Grupy LOTOS S.A. (4,59% kapitału zakładowego).

- Akcje Grupy LOTOS S.A. w portfelu Skarbu Państwa**

Z końcem 2011 roku Skarb Państwa posiadał łącznie 69.076.392 akcji zwykłych na okaziciela Grupy LOTOS S.A., reprezentujących 53,19% udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Grupy LOTOS S.A. W 2012 roku nie doszło do zmian w strukturze najważniejszych akcjonariuszy.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ zwoływanych w 2012 roku

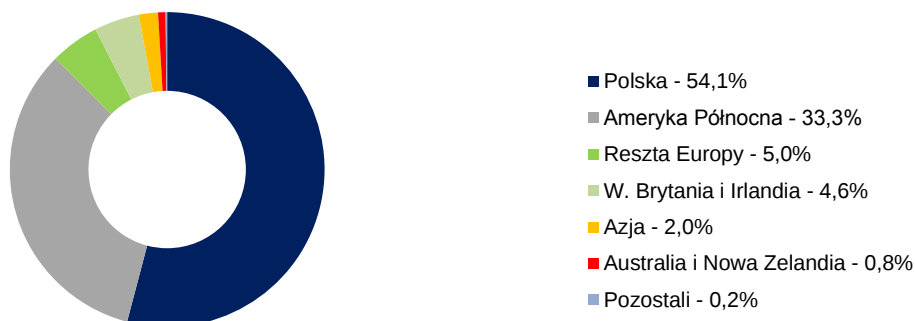
Akcjonariusz	Data WZ	Liczba głosów	Udział w głosach na WZ	Udział w głosach ogółem
Skarb Państwa	29.02.2012	69 076 392	78,8%	53,2%
	28.06.2012		84,6%	
	28.11.2012		76,1%	

Wykaz akcjonariuszy na dzień 31 grudnia 2011 roku , na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 21 marca 2013 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji/głosów	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym/udział w ogólnej liczbie głosów na WZ
Skarb Państwa	69 076 392	69 076 392	53,2%
Pozostali	60 796 970	60 796 970	46,8%
Razem	129 873 362	129 873 362	100,0%

Struktura akcjonariatu Spółki na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania wg wiedzy Grupy LOTOS S.A. była następująca:

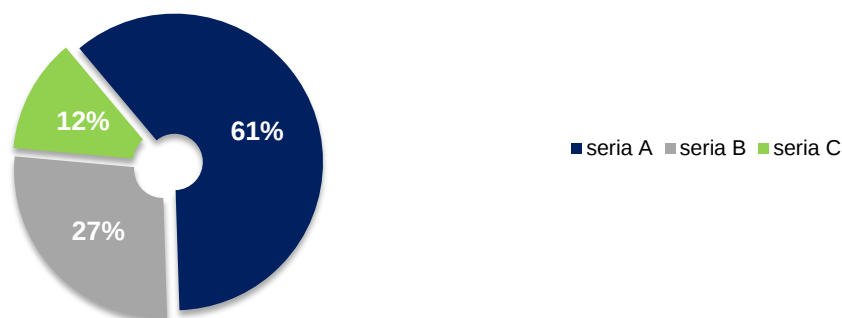
Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2011 roku , na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 21 marca 2013 roku

Struktura geograficzna akcjonariuszy mniejszościowych

** na podstawie zidentyfikowanego akcjonariatu mniejszościowego*

Struktura kapitału akcyjnego

Kapitał akcyjny Grupy LOTOS S.A. składa się z 129.873.362 akcji zwykłych, o wartości nominalnej 1 złoty, mających pełne pokrycie w kapitale podstawowym, które są równoważne pojedynczemu głosowi na WZ i posiadają prawo do dywidendy.

Struktura akcji Grupy LOTOS S.A. wg serii

5.1.2. POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE, WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNIENI

Grupa LOTOS S.A. nie wyemitowała papierów wartościowych dających akcjonariuszom specjalne uprawnienia kontrolne.

5.1.3 SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA SKARBU PAŃSTWA ORAZ ICH WYKONYWANIE W SPÓŁKACH KAPITAŁOWYCH

Ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. Nr 65, poz. 404) („Ustawa”) wprowadziła instytucję pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej. Zgodnie z ustawą, Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia⁽¹⁾ Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

(1) mienie obejmuje:

- w sektorze energii elektrycznej — infrastrukturę służącą do wytwarzania albo przesyłania energii elektrycznej;
- w sektorze ropy naftowej — infrastrukturę służącą do wydobycia, rafinacji, przetwarzania ropy naftowej oraz magazynowania i przesyłania rurociągami ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych, jak również terminale portowe do przeładunku tych produktów oraz ropy naftowej;
- w sektorze paliw gazowych — infrastrukturę służącą do produkcji, wydobycia, rafinacji, przetwarzania, magazynowania, przesyłania paliw gazowych gazociągami oraz terminale skroplonego gazu ziemnego (LNG).

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności zapewnienie Ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

Pełnomocnik do spraw ochrony infrastruktury krytycznej może żądać od organów spółek wszelkich dokumentów oraz wyjaśnień w wyżej wymienionych sprawach, a następnie – po przeprowadzonej analizie – mają obowiązek ich przekazania Ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa oraz Dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa wraz z pisemnym stanowiskiem oraz jego uzasadnieniem. W dniu 11 lipca 2011 roku Grupa LOTOS S.A. otrzymała informację o ujęciu jej majątku w wykazie składników, obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej. W dniu 23 sierpnia 2011 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. powołał Pełnomocnika ds. Ochrony Infrastruktury Krytycznej.

5.1.4. OGRANICZENIA W WYKONYWANIU PRAWA GŁOSU NA WALNYM ZGROMADZENIU

Jedna akcja Grupy LOTOS S.A. daje prawo do jednego głosu na WZ. Jednakże, zgodnie ze Statutem Spółki, prawo głosowania akcjonariuszy zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na WZ więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania WZ, z zastrzeżeniem, że dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz w ustawie z 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej, takie ograniczenie prawa głosowania uważane będzie za nieistniejące.

Ograniczenie powyższe nie dotyczy:

1) akcjonariuszy, którzy w dniu powzięcia uchwały WZ wprowadzającej ograniczenie, są uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce;

2) akcjonariuszy działających z akcjonariuszami określonymi w pkt 1 na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji.

Dla potrzeb ograniczenia prawa do głosowania, o którym mowa powyżej, głosy akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności, są sumowane zgodnie z następującymi zasadami:

1. Przez akcjonariusza rozumie się każdą osobę, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w WZ mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w WZ.
2. Przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
 - 1) spełniającą przesłanki wskazane w art. 4 § 1 pkt 4) Kodeksu spółek handlowych, lub
 - 2) mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
 - 3) mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
 - 4) która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
 - 5) której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.

Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zgodnie z zasadami opisanymi powyżej, zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na WZ akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania.

Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:

- 1) liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania;
- 2) jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w układ Zgrupowania przekracza próg 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce;
- 3) jeżeli na potrzeby redukcji nie można ustalić kolejności redukcji głosów z uwagi na to, że dwóch lub więcej akcjonariuszy dysponuje tą samą liczbą głosów, to głosy akcjonariuszy dysponujących tą samą liczbą głosów redukuje się proporcjonalnie, przy czym liczby ułamkowe zaokrągla się w dół do pełnej liczby akcji. W pozostałym zakresie zasady określone w punktach poprzedzających stosuje się odpowiednio;
- 4) w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu;
- 5) ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na WZ.

W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów, każdy akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów, a także Przewodniczący WZ, mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki, podlegający zasadzie ograniczenia prawa głosowania, udzielił informacji czy jest on w stosunku do dowolnego innego akcjonariusza Spółki podmiotem dominującym lub zależnym w rozumieniu Statutu Spółki. Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki, w stosunku do których jest podmiotem dominującym lub zależnym w rozumieniu zgodnym ze Statutem Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty powyższy obowiązek informacyjny, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego, może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

W przypadku wątpliwości wykładni postanowień dotyczących ograniczenia prawa do głosowania należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 Kodeksu cywilnego.

Od momentu, w którym udział akcjonariuszy, którzy w dniu powzięcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie prawa głosowania, byli uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w kapitale zakładowym Spółki spadnie poniżej poziomu 5% ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wygasają.

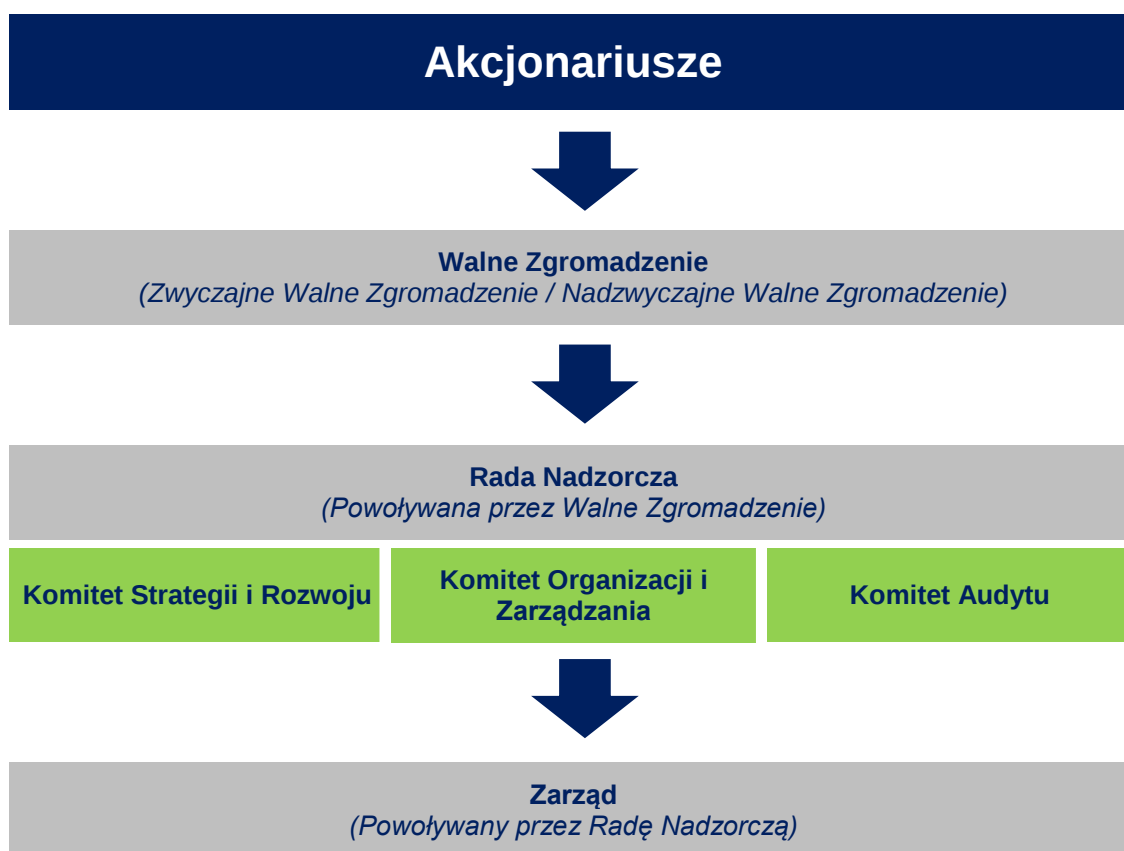
Z zachowaniem właściwych przepisów Kodeksu spółek handlowych istotna zmiana przedmiotu działalności Spółki może nastąpić bez wykupu akcji tych akcjonariuszy, którzy nie godzą się na taką zmianę.

5.1.5. OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Brak jakichkolwiek ograniczeń w przenoszeniu prawa własności w odniesieniu do wszystkich akcji wyemitowanych przez Grupę LOTOS S.A.

5.2. FUNKCJONOWANIE ORGANÓW SPÓŁKI

Struktura ładu korporacyjnego Grupy LOTOS S.A.

5.2.1. WALNE ZGROMADZENIE GRUPY LOTOS S.A.

Walne Zgromadzenie (zwane dalej „WZ”) Grupy LOTOS S.A. działa na podstawie Statutu Spółki (tekst jednolity z 21 grudnia 2012 roku) oraz Regulaminu WZ Spółki (tekst jednolity z 26 sierpnia 2009 roku).

WZ odbywa się w siedzibie Spółki, zwoływane jest przez Zarząd Grupy LOTOS S.A. w przypadkach przewidzianych w Statucie lub przepisach Kodeksu Spółek Handlowych (KSH), poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki i w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

W 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie (ZWZ) odbyło się dnia 28 czerwca. Prawo do zwołania ZWZ przysługuje również Radzie Nadzorczej (zwanej dalej „RN”), jeżeli Zarząd nie zwoła go w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (NWZ) zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy lub przez RN, jeżeli jego zwołanie Rada uzna za wskazane, bądź przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce. W 2012 roku NWZ obradowało dwukrotnie tj. 29 lutego oraz 28 listopada.

Ponadto akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą żądać zwołania NWZ i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego WZ. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania Zarządowi, NWZ nie zostanie zwołane, Sąd Rejestrowy może upoważnić do zwołania NWZ akcjonariuszy występujących z tym żądaniem.

Żądanie zwołania WZ oraz umieszczenia określonych spraw w porządku obrad, zgłaszane przez uprawnione podmioty, powinno być uzasadnione. Akcjonariusz lub akcjonariusze Spółki reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą przed terminem WZ zgłaszać Spółce projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad WZ lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Prawo uczestniczenia w WZ mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na 16 dni przed datą WZ (dzień rejestracji uczestnictwa w WZ). Uprawnieni z akcji imiennych i świadectw tymczasowych oraz zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w WZ, jeżeli są wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji uczestnictwa w WZ. Akcjonariusz może uczestniczyć w WZ oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnik ma obowiązek ujawnić akcjonariuszowi okoliczności wskazujące na istnienie bądź możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz głosować zgodnie z instrukcjami udzielonymi przez akcjonariusza.

Wszystkie sprawy wnoszone na WZ są uprzednio przedstawiane RN do rozpatrzenia. W sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można powziąć uchwały, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na WZ, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały, za wyjątkiem wniosków o zwołanie NWZ oraz wniosków o charakterze porządkowym, które mogą być uchwalone. Uchwały WZ zapadają bezwzględną większością głosów, jeżeli Statut lub KSH nie stanowi inaczej. Uchwały i przebieg WZ są protokołowane przez notariusza. Protokół podpisuje Przewodniczący Zgromadzenia i notariusz. Kompetencje i przebieg WZ Grupy LOTOS S.A. określa szczegółowo [Statut Spółki](#) oraz [Regulamin Walnych Zgromadzeń](#).

5.2.2. RADA NADZORCZA GRUPY LOTOS S.A.

Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A. działa na podstawie statutu Spółki (tekst jednolity z 21 grudnia 2012 roku) oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. (tekst jednolity z 17 grudnia 2009 roku).

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami Statutu Spółki Rada Nadzorcza może liczyć od 5 do 9 członków powoływanych na wspólny okres trzyletniej kadencji przez WZ bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Liczbę członków RN ustala WZ. Przewodniczący RN powoływany jest przez WZ natomiast Wiceprzewodniczący i Sekretarz wybierani są przez RN z grona pozostałych jej członków. Poszczególni członkowie Rady oraz cała RN mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji.

Niezależnie od powyższego Skarb Państwa uprawniony jest do powoływania i odwoływania jednego członka RN tak długo jak pozostaje akcjonariuszem Spółki.

RN sprawuje stały nadzór nad działalnością Grupy LOTOS S.A. we wszystkich dziedzinach działalności Spółki. Rada realizuje swoje zadania kolegialnie, jednakże może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych funkcji oraz powoływać stałe bądź doraźne komitety, sprawujące nadzór nad poszczególnymi sferami działalności Spółki. Komitety na stałe powołane przez RN to: Komitet Audytu, Komitet Strategii i Rozwoju oraz Komitet Organizacji i Zarządzania.

Członkowie RN	Funkcja w RN VIII kadencji	W RN VIII kadencji	Życiorys, kompetencje
 Wiesław Skwarko	przewodniczący	27.06.2011 r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28830
 Marcin Majeranowski	vice- przewodniczący	29.02.2012r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/29001
 Oskar Pawłowski	sekretarz	27.06.2011r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836
 Małgorzata Hirszel	członek	27.06.2011r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836
 Agnieszka Trzaskalska	członek	29.02.2012r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/29001

	członek	27.06.2011r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836
Michał Rumiński			
Leszek Starosta	vice- przewodniczący członek	.01.2011 - 27.06.2011r. 27.06.2011r. – 29.02.2012r.	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836

Sposób procedowania i zakres kompetencji RN Spółki szczegółowo określono w [Regulaminie Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.](#)

Komitety Rady Nadzorczej stałe komitety powołane do zbadania poszczególnych zagadnień:

Komitet Strategii i Rozwoju Rady Nadzorczej

Członkowie	Funkcja w KSiR w czasie VIII kadencji RN	Okres pełnienia funkcji
Wiesław Skwarko	Przewodniczący	11.07.2011 –
Małgorzata Hirszel	Członek	11.07.2011 –
Michał Rumiński	Członek	11.07.2011 –
Agnieszka Trzaskalska	Członek	08.03.2012 –
Marcin Majeranowski	Członek	08.03.2012 –
Rafał Wardziński	Członek	11.07.2011 – 27.01.2012 (rezygnacja z RN)

opiniuje i przedstawia RN rekomendacje w kwestiach planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki.

Komitet Organizacji i Zarządzania

Członkowie	Funkcja w KOiZ w czasie VIII kadencji RN	Okres pełnienia funkcji
Agnieszka Trzaskalska	Przewodnicząca	08.03.2012 –
Małgorzata Hirszel	Członek	11.07.2011 –
Oskar Pawłowski	Członek	11.07.2011 –
Marcin Majeranowski	Członek	08.03.2012 –
Leszek Starosta	Przewodniczący	11.07.2011 - 29.02.2012r. (odwołanie z RN)
Michał Rumiński	Członek	11.07.2011 - 08.03.2012r. (rezygnacja z prac w KOiZ)

przedstawia RN opinie i rekomendacje dot. struktury zarządzania, rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry, umożliwiających osiągnięcie strategicznych celów Spółki

Komitet Audytu Rady Nadzorczej

Członkowie	Funkcja w KA w czasie VIII kadencji RN	Okres pełnienia funkcji
Michał Rumiński	Przewodniczący (od 11.08.2011)	11.07.2011 –
Oskar Pawłowski	Członek	11.07.2011 –
Wiesław Skwarko	Członek	11.07.2011 –
Marcin Majeranowski	Członek	08.03.2012 –
Rafał Wardziński	Członek	11.07.2011 – 27.01.2012r. (rezygnacja z RN)

stałe doradztwo na rzecz RN w kwestiach dotyczących właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej, kontroli wewnętrznej Spółki oraz współpraca z biegłymi rewidentami Spółki.

Członkowie Rady Nadzorczej delegowani do samodzielnego pełnienia obowiązków

Rada Nadzorcza może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności.

W związku z posiadanymi kompetencjami Rada Nadzorcza decyzją z 24 października 2012 roku (uchwała nr 58/VIII/2012) delegowała Pana Oskara Pawłowskiego do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych nad prawnymi aspektami dalszego uczestnictwa Spółki w konsorcjum zagospodarowującym złożę YME oraz sporu z operatorem tego złoża.

Natomiast Pan Marcin Majeranowski na mocy uchwały nr 66/VIII/2013 z 11 stycznia 2013 roku został delegowany do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych nad realizacją programu rekonstrukcji kapitałowej Grupy Kapitałowej LOTOS i wykonaniem jego harmonogramu.

5.2.3. ZARZĄD GRUPY LOTOS S.A. ORAZ UPRAWNIENIA POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKÓW

Zarząd Grupy LOTOS S.A. działa na podstawie Statutu Spółki i Regulaminu Zarządu Spółki, przyjętego Uchwałą Zarządu Grupy LOTOS S.A. nr 6/VI/2007 z dnia 23 stycznia 2007 roku i zatwierdzonego uchwałą RN nr 70/VI/2007 z dnia 29 stycznia 2007 roku. W okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do końca VII kadencji Zarząd Grupy LOTOS S.A. działał w składzie:

Członkowie Zarządu	Funkcja
Paweł Olechnowicz	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Mariusz Machajewski	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno-Finansowych
Marek Sokołowski	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju,
Maciej Szozda	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Handlu.

W związku z upływem VII kadencji Zarządu Spółki RN w postępowaniu kwalifikacyjnym dokonała wyboru 5 Członków Zarządu VIII wspólnej kadencji, której bieg rozpoczął się 28 czerwca 2012 roku.

W okresie od 28 czerwca 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania skład Zarządu Grupy LOTOS S.A. VIII kadencji przedstawiał się następująco:

Członkowie Zarządu	Funkcja	Obszar Zarządzania
 Paweł Olechnowicz	Prezes Zarządu Dyrektor Generalny	Zarządza, kieruje oraz ponosi odpowiedzialność za całokształt działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A.
 Mariusz Machajewski	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Ekonomiczno – Finansowych	Zarządza głównie całokształtem działalności ekonomiczno-finansowej i rachunkowej firmy, a także całokształtem zagadnień w zakresie posiadanych aktywów oraz procesów restrukturyzacyjnych, ponosząc odpowiedzialność w tym zakresie działania. Ponadto sprawuje również nadzór nad sprawami związanymi z opracowywaniem wytycznych korporacyjnych i standaryzacją działalności w zakresie zawierania umów, wyboru i oceny kontrahenta oraz rozwoju systemów informatycznych i usług telekomunikacyjnych.
 Zbigniew Paszkowicz	Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania	Zarządza całokształtem działalności segmentu poszukiwawczo - wydobywczego Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A., w tym nadzoruje działalność spółek ww. segmentu, oraz ponosi odpowiedzialność za działania w tym zakresie.
 Marek Sokołowski	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju	Zarządza, koordynuje i kieruje całokształtem spraw pionu produkcji, pionu techniki, pionu rozwoju technologii, pionu inwestycji (inwestycji związanych z rozwojem technicznym i technologicznym) oraz ponosi odpowiedzialność w tym zakresie działania. (W latach 2004-2011 był odpowiedzialny za realizację rozbudowy rafinerii - Program 10+). Nadzoruje również spółki segmentu operacyjnego w strukturze korporacyjnej grupy kapitałowej.
 Maciej Szozda	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Handlu	Zarządza całokształtem spraw związanych z efektywnym zarządzaniem procesami sprzedaży, zaopatrzenia i dystrybucji w Grupie Kapitałowej LOTOS oraz ponosi odpowiedzialność w tym zakresie działania. Nadzoruje również spółki segmentu handlowego w strukturze korporacyjnej grupy kapitałowej.

Szersze informacje nt. doświadczeń zawodowych Członków Zarządu znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej http://inwestor.lotos.pl/1137/lad_korporacyjny/struktura_organizacyjna#group-people-1

Zarząd reprezentuje Spółkę wobec osób trzecich oraz prowadzi wszelkie sprawy korporacyjne Grupy LOTOS S.A. Ponadto poszczególni członkowie Zarządu prowadzą działania zgodnie z podziałem kompetencji wynikającym z funkcji operacyjnych powierzonych im w Spółce. Jednocześnie każdy z członków Zarządu ma prawo reprezentować Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa Spółki z wyłączeniem czynności zastrzeżonych postanowieniami KSH lub Statutem Spółki do kompetencji WZ lub RN oraz spraw przekraczających zwykły zarząd przedsiębiorstwem, które wymagają uprzedniej uchwały Zarządu oraz spraw znajdujących się w kompetencji innego członka Zarządu.

Uchwał Zarządu wymagają:

1. ustalenie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki, w tym ustalenie organizacji przedsiębiorstwa Spółki,
2. ustalanie budżetu rocznego Spółki,
3. uchwalanie strategii Grupy Kapitałowej LOTOS
4. ustalanie prawem wymaganych regulaminów w przedsiębiorstwie Spółki,
5. realizowanie przez Spółkę inwestycji kapitałowych oraz wszystkich inwestycji rzeczowych, z wyłączeniem inwestycji odtworzeniowych o wartości zadania inwestycyjnego do kwoty 100 tys. zł,
6. wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych w sprawach:
 - powołania lub odwołania członków zarządu lub rad nadzorczych,
 - pokrycia straty,
 - podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego,
 - połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki,
 - zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki, ustanowienia na nim użytkowania,
7. powołanie/odwołanie członków zarządu lub członków rad nadzorczych dokonywanych w trybie bezpośredniego powołania lub odwołania przez Grupę LOTOS,
8. tworzenie spółek prawa handlowego,
9. nabywanie/zbywanie udziałów,
10. nabywanie/zbywanie akcji, z wyłączeniem nabywania lub zbywania akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi, chyba że takie nabycie lub zbycie powoduje uzyskanie lub utratę pozycji dominującej,
11. nabycie/zbycie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości,
12. tworzenie lub przystępowanie do spółek osobowych, organizacji lub przedsięwzięć powodujących nieograniczoną odpowiedzialność z majątku własnego Spółki,
13. sporządzanie:
 - sprawozdania finansowego Spółki za poprzedni rok obrotowy, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, wraz ze sprawozdaniem Zarządu z działalności Spółki za poprzedni rok obrotowy
14. skonsolidowanego sprawozdania za poprzedni rok obrotowy oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za poprzedni rok obrotowy
15. zwoływanie zwyczajnych i nadzwyczajnych WZ z własnej inicjatywy, na pisemny wniosek RN albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących nie mniej niż 1/10 część kapitału zakładowego oraz innych przypadkach przewidzianych KSH i w wymaganych terminach,
16. ustalanie porządku obrad WZ,
17. sprawy przekraczające zwykły zarząd przedsiębiorstwem,
18. sprawy, których prowadzeniu sprzeciwił się choćby jeden z pozostałych członków Zarządu,

19. sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały Zarządu zażąda Prezes Zarządu lub co najmniej połowa Członków Zarządu, a które należą do kompetencji poszczególnych Członków Zarządu,
20. ustanowienie prokury.

Zgodnie z postanowieniami KSH oraz Statutu Spółki, Zarząd uprawniony jest do występowania z wnioskiem w sprawie emisji nowych akcji bądź wykupu akcji, który po uzyskaniu opinii RN przedkładany jest WZ. Oprócz powyższego Zarząd, o ile zostanie do tego upoważniony stosownym zapisem w statucie i uchwale WZ, może w drodze uchwały/uchwał podejmować decyzje o emisji nowych akcji w ramach ustalonego przez WZ kapitału docelowego.

Zwykłe czynności Spółki, nie zastrzeżone do decyzji Zarządu - w formie uchwały, prowadzone są jednoosobowo przez Prezesa i przez poszczególnych Członków Zarządu według wewnętrznego podziału kompetencyjnego określonego w Regulaminie organizacyjnym Grupy LOTOS.

Ponadto Prezes Zarządu prowadzi i nadzoruje sprawy korporacyjne Spółki w zakresie:

- zwoływania posiedzeń Zarządu i przewodniczenia obradom,
- prowadzenia akt i protokołów Zarządu,
- wykonywania obowiązków z zakresu prawa handlowego, spraw rejestru przedsiębiorców,
- obsługi organów Spółki i sporządzania protokołów,
- reprezentacji Zarządu wobec pozostałych organów Spółki, z zastrzeżeniem postanowień
- przepisów KSH i Statutu Spółki.

Tryb procedowania Zarządu Spółki, tj. zwoływania posiedzeń, podejmowania uchwał i ich archiwizacji oraz kompetencje poszczególnych członków Zarządu szczegółowo określa

[Regulamin Zarządu Grupy LOTOS S.A.](#)

Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających

Zgodnie z postanowieniami Statutu Grupy LOTOS S.A. Zarząd może liczyć od trzech do siedmiu członków. Zarząd powoływany jest przez Radę Nadzorczą, która również określa liczbę członków Zarządu. Rada Nadzorcza dokonuje wyboru członków Zarządu po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów 18 marca 2003 roku w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w niektórych spółkach handlowych (Dz. U. Nr 55, poz. 476) oraz mając na względzie ustalone przez Ministra Skarbu Państwa „Dobre praktyki w zakresie doboru kandydatów na członków organów spółek o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa”.

Kadencja Zarządu jest wspólna i trwa 3 lata. Prezes, Wiceprezesi i pozostali Członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być odwołani lub zawieszeni z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą w każdym czasie przed upływem kadencji. Mandat każdego z Członków Zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia WZ zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy. Uchwały RN w sprawie powołania oraz odwołania poszczególnych członków lub całego zarządu zapadają w obecności co najmniej 2/3 członków Rady. Wygaśnięcie mandatu Członka Zarządu następuje również przez złożenie rezygnacji.

5.2.4. ZASADY ZMIANY STATUTU GRUPY LOTOS S.A.

Zmiana Statutu Grupy LOTOS wymaga podjęcia uchwały przez WZ Spółki bezwzględną większością głosów, przy czym zmiana §10 ust. 1 Statutu Spółki wymaga większości 4/5 głosów i reprezentacji co najmniej połowy kapitału zakładowego Spółki na WZ.

Po podjęciu przez WZ uchwały w sprawie zmian w Statucie Spółki, Zarząd Grupy LOTOS S.A. zgłasza ten fakt do sądu rejestrowego. Zmiana dokonana w Statucie obowiązuje z chwilą zarejestrowania jej przez sąd. Następnie RN ustala tekst jednolity Statutu uwzględniający wprowadzone zmiany, o ile WZ udzieli RN upoważnienia w tym zakresie. W 2012 roku NWZ 28 listopada na mocy uchwał nr 2-6 dokonało zmian w Statucie Spółki, które zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 17 grudnia 2012 roku. Tekst jednolity ww. dokumentu został ustalony przez RN na mocy uchwały nr 64/VIII/2012 z 21 grudnia 2012 roku.

5.3. ZBIÓR ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓRE GRUPA LOTOS S.A. STOSOWAŁA W 2012 ROKU

Dobrowolne zasady ładu korporacyjnego stosowane przez Spółkę

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.1**

Kluczowe cele realizacji zasad Ładu Korporacyjnego (*ang. Corporate Governance*). w Grupie LOTOS S.A. to:

- przejrzystość jej działania jako spółki giełdowej,
- zaufanie w relacjach z Interesariuszami,
- konsekwentne budowanie wartości spółki dla Akcjonariuszy.

Polityka informacyjna spółki i relacje z uczestnikami rynku kapitałowego

Spółka dba o to, by relacje z inwestorami i interesariuszami budować i rozwijać w sposób partnerski, oparty na dialogu, satysfakcjonujący dla obu stron. Spółka jest otwarta na nowe narzędzia komunikacji i platformy wymiany treści, doskonali jakość przekazu.

Zespół Relacji Inwestorskich Grupy LOTOS (zespół IR) stara się przedstawić inwestorom precyzyjny, rzetelny i przejrzysty obraz działalności Spółki oraz jej sytuacji finansowej. Dostarcza aktualne informacje, przestrzegając zasad zaangażowania, dostępności i równego traktowania wszystkich uczestników rynku.

Spółka wykorzystuje wachlarz narzędzi relacji inwestorskich, m.in. mailing, uczestnictwo w konferencjach dedykowanych akcjonariuszom, prezentacje, telekonferencje, spotkania one-on-one, dni otwarte dla analityków i inwestorów, uczestnictwo w Akcji Inwestor gazety Puls Biznesu, która przyznała Spółce wyróżnienie za aktywny udział w akcji w 2012 roku

W 2012 roku zespół ds. Relacji Inwestorskich wspierał Zarząd Spółki w organizacji spotkań z inwestorami i utrzymywaniu regularnych kontaktów z analitykami oraz instytucjami rynku kapitałowego. 15 października 2012

roku w Gdańsku odbył się doroczny Dzień Analityka, którego tematem wiodącym był rozwój sieci stacji paliw LOTOS.

Akcjonariuszom i inwestorom dedykowany jest [Internetowy serwis relacji inwestorskich Grupy LOTOS](#), aktualizowany na bieżąco i dwujęzyczny (polski i angielski) - w celu dotarcia do większej liczby zainteresowanych.

Harmonogram istotnych wydarzeń w Spółce (wyniki kwartalne, działalność WZ, inne wydarzenia w Grupie Kapitałowej LOTOS z potencjalnym wpływem na wycenę walorów Spółki) jest publikowany w zakładce [„Kalendarz inwestora”](#) i zlinkowany z odpowiednim materiałem (raporty okresowe, prezentacje zarządu, pliki mp3 z zapisami telekonferencji zarządu z analitykami do odsłuchania, wszelkie dokumenty związane z WZ).

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.3**

Zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 8 Statutu Spółki Zarząd Spółki jest prawnie umocowany by ewentualnie podjąć decyzję o transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym.

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.5**

Wynagrodzenia Zarządu oraz RN Grupy LOTOS S.A. podlegają ograniczeniom i zasadom określonym w Ustawie z dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. nr 26 z 2000 roku, poz. 306, z późn. zm.) tzw. „ustawie kominowej”.

Wysokość wynagrodzenia wiceprezesów Zarządu została ustalona przez RN 13 listopada 2009 roku w ramach przyznanych jej kompetencji na podstawie §13 ust. 2 pkt 1 Statutu oraz ww. ustawy na poziomie 6-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (tj. GUS). Natomiast NWZ, przychylając się do wniosku RN wyrażonego w uchwale nr 63/VII/2009 z 13 listopada 2009 roku, określiło dnia 17 grudnia 2009 roku zasady wynagradzania prezesa Zarządu Spółki na tym samym poziomie przy jednoczesnym uchyleniu uchwały Walnego Zgromadzenia z 18 sierpnia 2000 roku dotychczas regulującej zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w ramach swoich kompetencji wyrażonych w §9 ust. 4 Statutu ustaliło w 2000 roku zasady wynagradzania członków RN. Zgodnie z nimi członkom Rady przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS.

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami ww. „ustawy kominowej”, Członkom RN oraz Zarządu w 2012 roku przysługiwało indywidualne wynagrodzenie miesięczne w wysokości, której podstawę ustalono na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku obowiązującego w IV kwartale 2009.

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.9**

Skład Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki wg. płci

	Zarząd Grupy LOTOS S.A.		Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A.	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
31.12.2009	0	4	1	6
31.12.2010	0	4	2	5
31.12.2011	0	4	1	5
31.12.2012	0	5	2	4

Rada Nadzorcza	liczba kobiet	liczba mężczyzn
01.01.2012 - 27.01.2012	1	5
27.01.2012 - 29.02.2012	1	4
29.02.2012 - 31.12.2012	2	4

Zatrudnienie na stanowiskach kierowniczych wg płci (stan na 31 grudnia 2012 roku)

	liczba kobiet	liczba mężczyzn
Zarząd	0	5
Kierownictwo wyższego szczebla	7	34
Kierownictwo niższego szczebla	41	85
Razem	48	123

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.10.**

W 2008 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. przyjął kompleksową [Strategię społecznej odpowiedzialności](#) Grupy LOTOS S.A. do 2012 roku

W 2011 roku dokument został poddany weryfikacji w toku kompleksowych konsultacji z interesariuszami. W wyniku przeprowadzonych analiz, ukierunkowanych na ocenę dotychczas realizowanych działań i ich uwarunkowań oraz poznanie zgłaszanych oczekiwań dokonano aktualizacji Strategii, której cele sięgają – podobnie jak w przypadku strategii biznesowej Spółki – do 2015 roku

Misja

Misją Grupy Kapitałowej LOTOS jest innowacyjny i zrównoważony rozwój w obszarze poszukiwań i wydobywania oraz przerobu węglowodorów, handlu produktami najwyższej jakości, zapewniający trwały wzrost wartości dla akcjonariuszy i osiąganie pełnej satysfakcji klienta, umożliwiający stałe doskonalenie i korzystanie z potencjału pracowników,

- realizowany w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa,
- przyjazny dla środowiska naturalnego,
- zgodny z polityką bezpieczeństwa energetycznego.

Spółka dąży do tego, by być najlepiej ocenianą firmą naftową w regionie Morza Bałtyckiego pod względem:

- jakości produktów naftowych,
- jakości obsługi klienta,
- profesjonalnego zarządzania.

Nadrzędny cel strategiczny jest budowa wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów intelektualnych i materialnych oraz realizację programów rozwojowych w obszarach:

- poszukiwawczo-wydobywczym,
- przerobu ropy,
- handlowym.

Strategia społecznej odpowiedzialności

Strategia społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS wiąże kwestie społeczne, środowiskowe, etyczne oraz wynikające z praw człowieka z podstawową działalnością i strategią biznesową Grupy Kapitałowej LOTOS.

Podejmowane działania w dziedzinie społecznej, gospodarczej, relacji z kluczowymi interesariuszami oraz ładu korporacyjnego, w szczególności odnoszą się do:

- przestrzegania prawnych i etycznych norm,
- zwiększania pozytywnego wkładu w rozwój społeczny,
- minimalizowania negatywnych skutków działalności i ograniczania ryzyka z tym związanego,
- maksymalizacji szans na zrównoważony rozwój organizacji w długim czasie.

Wartości społeczne Grupy Kapitałowej LOTOS

- ✓ **czystość** – rozumiana jako przestrzeganie najwyższych standardów środowiskowych i ekologicznych oraz zapewnienie o etycznej i uczciwej konkurencji, przeciwdziałanie naruszaniu praw człowieka,
- ✓ **otwartość** – stanowiąca o stosunku do zmian, potrzeb świata i oczekiwań ludzi, nastawieniu na przyszłość i dynamiczny rozwój działalności w wymiarze międzynarodowym,
- ✓ **innowacyjność** – przejawiająca się docenianiem kapitału intelektualnego i kompetencji ludzi stanowiących o sile i rynkowych perspektywach marki LOTOS,
- ✓ **odpowiedzialność** – postawa wobec przyszłości ludzi i środowiska naturalnego, bezpieczeństwa kraju i jego pozycji w świecie. Przewidywanie i uwzględnianie konsekwencji podejmowanych decyzji.

Kodeks etyczny

Pracownicy Grupy Kapitałowej LOTOS zadeklarowali w ustanowionym w 2012 roku Kodeksie etyki postępowanie zgodne z wartościami etycznymi:

- ✓ **profesjonalizmem**
- ✓ **szacunkiem**
- ✓ **transparentnością**
- ✓ **współpracą**

Jako firma społecznie odpowiedzialna Grupa LOTOS S.A. popiera i stosuje we wszystkich sferach swojej działalności dziesięć zasad **United Nations Global Compact** – największej na świecie dobrowolnej inicjatywy obywatelstwa korporacyjnego, której jest członkiem od 2009 roku

System naczelnych wartości społecznej odpowiedzialności biznesu skojarzony jest z kluczowymi wartościami marki LOTOS opierającymi się na trzech filarach:

FILARY STRATEGII SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS		
I	II	III
ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ŚRODOWISKOWA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESOWA
Tworzenie wartości korzystnych dla otoczenia społecznego Działalność organizacji cechuje się poszanowaniem kapitału intelektualnego i różnorodności, przestrzeganiem praw człowieka, w tym swobody wypowiedzi i w olności zrzeszania się. Organizacja przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawy jakości kapitału ludzkiego w regionie swego oddziaływania. Przeciw działa w wykluczeniu oraz innym problemom społecznym w obszarach zgodnych ze swymi kompetencjami.	Tworzenie wartości korzystnych dla środowiska naturalnego Organizacja dąży do stałego ograniczania negatywnego wpływu swjej działalności na środowisko naturalne poprzez stosowanie wysokich standardów wydobywania, produkcji i przerobu węgla i ropy, a także spełnianie wymagających norm środowiskowych w procesie produkcji, transportu i sprzedaży produktów ropopochodnych. W swjej działalności wydobywczej stosuje najlepsze dostępne obecnie techniki i zasady postępowania, stale analizując możliwości stworzone w tym zakresie przez nowe technologie. Organizacja zmierza do rozpoznania i rozwinięcia możliwości pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.	Tworzenie wartości korzystnych ekonomicznie i gospodarczo Organizacja przykładą w agę do zarządzania swymi relacjami z otoczeniem w sposób przewidywalny i obliczalny (<i>ang. accountability</i>), zgodny z zasadami etyki, z zachowaniem przejrzystości i partnerstwa. Wpływa to na sposób, w jaki dąży do osiągnięcia zysków w biznesie oraz wzrostu wartości w długiej perspektywie. Odpowiedzialność organizacji przejawia się także w inicjowaniu działań zmierzających do zwiększania poziomu bezpieczeństwa w sektorze energii w Polsce i w krajach, w których Grupa LOTOS jest aktywna w biznesowo, w sposób odpowiedzialny w obec społeczeństwa i środowiska. Organizacja zapewnia stabilne dostawy paliw na rynek polski, a także uczestniczy w projektach poszukiwań i wydobycia złóż węgla i ropy (w tym niekonwencjonalnych).

- DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.11 ład informacyjny**

Biuro Komunikacji Grupy LOTOS realizuje spójną i transparentną politykę komunikacji Grupy Kapitałowej LOTOS poprzez utrzymywanie bieżącego kontaktu z mediami. Sposób działania i odpowiedzialność biura jest szczegółowo opisana w procedurach Grupy LOTOS i poddawana jest okresowej ocenie.

O poszanowaniu przez Grupę LOTOS S.A. standardów ładu informacyjnego świadczyć może m.inn. uczestnictwo w RESPECT Index na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Nieprzerwanie od 19 listopada 2009 roku Spółka wchodzi w skład pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu firm społecznie odpowiedzialnych - RESPECT Index (Responsibility, Ecology, Sustainability, Participation, Environment, Community, Transparency), do którego zakwalifikowano spółki notowane na rynku regulowanym GPW i jednocześnie wyróżnione m.in. za jakość raportowania, poziom relacji inwestorskich i ład informacyjny. Projekt RESPECT Index ma na celu wyłonienie spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. 24 stycznia 2013 roku Grupa LOTOS S.A. została po raz szósty wybrana do RESPECT Index, który aktualnie tworzą 20 spółki.

RESPECT Index uwzględnia także kryteria dochodowości z tytułu dywidend i praw poboru, służąc ocenie koniunktury w grupie spółek wchodzących w jego skład.

Grupa LOTOS S.A. podejmuje działania w sferze wdrażania dobrych praktyk, dotyczących ochrony środowiska, bezpieczeństwa pracy i systemów zarządzania, wykraczających poza wymogi przewidziane prawem państwowym. Jako pierwsza firma paliwowa w Polsce Grupa LOTOS S.A. uzyskała certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania i przyjęła [Zasady Global Compact](#).

Publikacja Rocznych Raportów Zintegrowanych wg. standardów GRI

Równocześnie z publikacją raportu rocznego zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów z 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych [...], którego niniejsze Sprawozdanie jest częścią, Spółka już po raz czwarty przygotowuje raport zintegrowany w formie elektronicznej. Publikacja zawiera dwa skonsolidowane sprawozdania: finansowe i pozafinansowe. Pierwsze przygotowano zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), drugie zgodnie z Ramowymi Zasadami Raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju Global Reporting Initiative (G3 GRI).

Obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego stosowane przez Grupę LOTOS S.A.

- **DPSN Działy II – IV**

W zakładce ["Dobre praktyki"](#) na stronie internetowej Spółki na bieżąco aktualizowane są treści z zakresu ładu korporacyjnego w Grupie LOTOS S.A.: coroczne Oświadczenia Spółki i Grupy Kapitałowej LOTOS o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego, komunikaty publikowane w systemie EBI.

Od debiutu giełdowego w czerwcu 2005 roku Grupa LOTOS S.A. przestrzegała większości zaleceń skodyfikowanych w dokumencie "Dobre praktyki w spółkach publicznych", od początku 2008 roku realizowała DPSN, zmienione Uchwałą Rady Giełdy z 21 listopada 2012 roku. Od dnia 1 stycznia 2013 r. Grupa LOTOS S.A. stosuje znowelizowany przez GPW w dniu 21 listopada 2012 r. zbiór [Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW](#), publicznie dostępnych m.in. na stronie internetowej Grupy LOTOS S.A.

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. stosowała większość obligatoryjnych zasad ładu korporacyjnego zawartych w kodeksie DPSN.

Zgodnie z zasadą „comply or explain”, która zakłada, że spółki publiczne powinny stosować wszystkie zasady dobrych praktyk, a raportować jedynie przypadki, gdy nastąpi naruszenie którejś z nich w sposób incydentalny lub trwały, Zarząd Spółki pierwszy raz podał do publicznej wiadomości w 2008 roku oraz powtórzył w kolejnych

latach, [wykaz niestosowanych zasad ładu korporacyjnego](#) wraz z komentarzem o przyczynach zaistniałych odstępstw.

Raporty o naruszeniu zasad ładu korporacyjnego są publikowane z pośrednictwem systemu EBI i analogicznie do raportów bieżących. 27 stycznia 2012 roku na podstawie §29 ust.3 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka poinformowała o jednorazowym naruszeniu **zasady nr 5 z działu III** Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW w związku z rezygnacją w tym dniu Pana Rafała Wardzińskiego z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Grupy LOTOS.

Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych [...], Zarząd Grupy LOTOS S.A. jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej i jego skuteczność w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych.

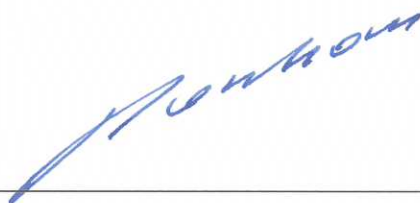
Proces postępowania przy sporządzaniu, zatwierdzaniu i przekazywaniu do publikacji sprawozdań finansowych reguluje wewnętrzna procedura, zgodnie z którą nadzór nad przygotowaniem sprawozdań finansowych pełni Dyrektor Biura Centrum Finansowo-Księgowego wraz z osobą odpowiedzialną za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS, tj. Głównym Księgowym. Za sporządzenie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego odpowiedzialne jest Biuro Sprawozdawczości funkcjonujące w Jednostce Dominującej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) na podstawie sprawozdania finansowego Grupy LOTOS S.A. oraz sprawozdań finansowych jednostek kontrolowanych przez Grupę LOTOS S.A.

Jednostka Dominująca oraz LOTOS Petrobaltic S.A., LOTOS Exploration and Production Norge AS, LOTOS Asphalt Sp. z o.o., LOTOS Oil S.A., LOTOS Paliwa Sp. z o.o., LOTOS Kolej Sp. z o.o., LOTOS Tank Sp. z o.o., LOTOS Serwis Sp. z o.o. prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez MSSF. Pozostałe spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz politykami, standardami rachunkowości zależnymi od siedziby zagranicznej spółki. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie ujęte w księgach rachunkowych jednostek Grupy stosujących inne standardy rachunkowości niż MSSF, wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

W celu zapewniania jednolitych zasad rachunkowości funkcjonująca w Spółce polityka rachunkowości została przekazana do stosowania przez spółki z Grupy Kapitałowej LOTOS przy sporządzaniu pakietów konsolidacyjnych.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny	
	Paweł Olechnowicz
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno- Finansowych	
	Mariusz Machajewski
Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania	
	Zbigniew Paszkowicz
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju	
	Marek Sokołowski
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Handlu	
	Maciej Szozda